

BUCHBINDEREI
CARL SCHULTZE
GÜBBLERSTR.
1912

Meines Vorsatzblatt

175^b/178 a. Handschrift, wohl älter

A. 14.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUESSELDORF

- Incipiunt capitula
- i. De falsis doctoribus negatoribus
scilicet xpi impudicis.
 - ii. De praevaricatione eorum qui eruditi
ab intricatoribus mundi non delinquant.
 - iii. De carnalibus desideriis & ignorantia &
blasphemis.
 - iiii. De impiorum exitis & intolerabilibus
poenis.
 - v. De praedictis prophetiae enoch.
 - vi. De iuroribus falsis dum taxat doctoribus
fugientibus.
 - vii. De inenarrabilibus saluatoris & epistulae
finem. Finiunt capitula.

Vau

cu x p z

Abceda . f . g . h . i . k . l . m . n . o . p . q . r . s . t . u . v . w . x . y . z .

Omnia unum deum patrem
God God

Omnia Om

Om Om Enigma tuorum in diuina

Omnia unum deum patrem

amor quos

Omnia unum

cedamus amo

Omnia unum

Hecce est

Unum

Homineam trudi la

Voluntate gaudere

Om

Omnia

Omnia

Omnia unum deum patrem

Omnia unum

Liber continens Epistolas Pauli et Epistolas
Canonicas.

HAEC INFRASCRIPTA SUNT

epistulae numerus .xviii

ad romanos .i

ad corinthios .ii

ad galatas .i

ad ephesios .i

ad philipenses .i

ad thesalonicenses .ii

ad colossenses .i

ad timotheum .ii

ad titum .i

ad philimonem .i

ad hebraeos .i

Item .ii .ii

sancti iacobi .i

sancti petri .ii

sancti iohannis .iii

sancti iudae .i

PRAEFATIO SCI HIERONIMI

Primum quaeritur quare post euangelia quae
supplementum legis sunt et in quibus nobis ex-
empla et praecepta uiuendi plenissime
digerta sunt uoluerit a portolur has epistu-
lar ad singulas ecclesias destinare;

hac autem causa factum uidetur. ut scilicet
intra nascentis ecclesiae nouis causis
existentibus; ^{et} praesentia atq; orientia
perire carere uita. et post futurar exclu-
deret quaeritoner. exemplo prophetae
qui post editam legem moysi in qua omnia
di mandata legebantur.

Nihilominus tamen doctrina sua rediuita
tempore populi conpretere peccata.
Et propter exemplum libri ad nostram
etiam memoriam transferuntur.

Deinde quaeritur. cur non amplius qua-

PRIMUM LIBER EPISTOLARUM PAULI.

decem epistolar ad ecclesias scriptar.

Decem sunt enī cum illa quae dicit̄ ad hebreos.
p̄cc̄m reliquis quattuor addiscipulor specia-
liter sunt porrectae. ut orten derē nouum
non discrepare a ueteri testamento & se
contra legem non ficeſse. mori.

Ad numerū primorū decalogi mandatorum
suar epistular ordinauit. & quot ille
praeceptis a pharaone instituit liberator
totidem hic epistular ^{aliquis diaboli. & idolatrie seruitute} docet̄ ad quisitor. nec
& duas tabular ^{Lapidat} duorum testamentorū
figuram habuisse ^{nobis} uiri eruditissimi tradider̄.

Epistulam sane quae ad ebreos scribitur.

quidam pauli non esse contendunt.

Eo quod non sit eius nomine, ^{si} tralata.

& propt̄ rer moner̄ st̄dique distantiam.

Sed aut bar nabae iuxta tertullianum aut

luce iuxta quordam. uel certe clementis

discipuli apostolorum. & episcopi romanae

ecclesiae ordinati. quibus respondendū ē.

post aptos.

4.
Si propterea pauli non erit quia eius non habe
nomen. ergo nec alii cuius erit. quia nullius
nomine titulatur, quod si absurdum est. ipsius
magis esse credenda est. quae tanto doctri
nae suae fulget eloquio, sed quoniam apud
hebraeorum ecclesias quasi destructor legitur.
falsa suspitione habebatur. uoluit tunc no^{cupuatio}
mine defiguris legitur & ueritate xpi reddere
rationem; neodium nominis ⁱⁿ fronte ^{pr}elati
ualitate excludere & lectionis. non est rane
mirum si eloquentior uideatur in proprio.
id est ebreo. quem in peregrino id est gre
co quo caeterae epistulae sunt scriptae sermone.
noue & sicem quorundam quere romanorum
epistula in primo sit posita. cum eam non pri
mo scriptam ratio manifestat. Nam hanc
reproficit cente hi & ierusalem scriptis re
testatur. Cum corinthios & alios iam ante
ut minis terium quod recum portaturus erat
colligerent. ut teris & ortatur sit. unde in

tellegi quidam uolunt. Ita omnes epistular
ordinatar. ut prima ponatur quam uis posterior
fuerit ordinata. ut per singular epistular gradibus
adram. ad perfectiora ueniretur.

Romanorum namque plerique tam rudes erant
ut non intellegerent de se gratia sed sui
meritis esse saluator. et ob hoc duo inter se populi
f. 68. conflictarent Idcirco illor indigere adrent
con rigitia gentilitatis priora commemorans.

Corinthiis autem iam dicit scientiae gratiam esse
concessam et non tam omnes increpat quam
cu r peccanter non increpauerint reprehendit
Sicut ^{ut} auditur inter uos fornicatio. et iteru
Congregatis uobis cum meo spiritu. tradere huius
hominē modi satane.

In secunda uero laudantur et magis ac magis ut
proficiant admonentur.

Galathae iam nullius criminis arguuntur nisi hoc
tantum quod callidissimis pseudo apostolis cre
diderunt

Ephesane nulla reprehensione sed multa laude
 sunt digni quia fidem apostolicam seruauerunt.
 Philppenses etiam multo magis conlaudantur.
 qui nec audire quidem falsos apostolos uolu-
 erunt

in portat
 Theralomiceses nihilominus in duabus epistolis
 omni laude prosequitur. eo quod non solum
 fidem inconcussam seruauerint ueritatis
 sed etiam in persecutione ciuium fuerint
 constanter inuenti.

Coloenses autem tales erant ut cum ab
 apostolo uis corporaliter non fuerint
 hac digni laude haberentur. etsi corpore uigila-
 abrensam. sed spiritu uobiscum sum. gaudentes
 et uident ordinem uestrum.

De hebreis uero quid dicendum est quorum
 theralomiceses qui plurimum laudati sunt
 imitatores facti dicuntur. sicut et ipse
 et uos fratres imitatores facti estis eccle-
 siarum dei quaerunt in iudea. eadem enim

par si estis et uos ^{caus.} a contribulibus uertis quae
et illi iudaeis; apud ipsos quoque hebreos eadem
commemoratur dicens. Nam et uinctis conpar
si estis et rapinam bonorum uertorum cum
gaudio suscepistis. Cognoscite uos habere
melio rem et manentem substantiam.

INCIPIT UERSUS SANCTI DAMASI EPISCOPI URBIS ROMAE
Jam dudum paulus procerum praeccepta secutus.
Cum domino patrias uellet praepone re legi.
Abuertit se omnia xristim laudare prophetar
Caedibus assiduus cupens discerpere plebem
Cum lacerata terrae matris ^{pis.} foedera caecur
port tenebras uerum meruit cognoscere lumen
Temptatur sensit portat ^{quid} gloria xristi.
Auribus uocem domini lucem que recepit.
Conposuit mores xristi praeccepta secutus
Mutato placuit port quam denominat paulus
Mira fides rerum subito trans aethera uectus
Noscere promeruit portat quid praemia uitae
Conscendit raptus maris terrae penetralia xristi

6.
Tercia lux caeli tenuit paradisiur euntem
Conloquitur dñi fructur secreta ^{q̄ feruat} referat
Gentibus ac populis iussur predicere uera
Profundum penetrare maris nocteq; diēq;

uisere Cum magnum satir est uixirrelatentē uo-
uorbera uincla famem lapides rabiemq; ferurum:

Cer ceris inluuie uirgar tormenta catenas
Nau fragum lacrimar serpentēq; dira uenena
Stigmata non timuit portare in corpore xpi
Credenter docuit porrent qui uinceremortem
Dignus amore diuuit per secla magister.
Uersib; his ^{nostris} breuiter fateor beatus sine doctor
Sc̄e tuor damasus uolui monstrare triumphor

Incipit argumentum eiusdem

Romani ex iudaeis & gentibus que crediderunt
his supba contentionē uolebant se alterutrum
superponere.

Nam iudaei dicebant. nos sumus populor di
quor ab initio dilexit & ^{vocauit} fouet, nos circum
cisi ex genere abraham ex stirpe sca

dir cendimur. et notur retro apud iudeam
tantum dr̄. nor de aegypto signis dī et uir ar̄ab;
liberati mare sicco pertransiuimur pede cum
inimicor̄ nor̄tror̄ ḡt̄cur̄s̄imi fluctur̄ in uolue
rint; nobis ^{caelestempantē} manna pluit dñr̄ in derento &
quasi filius suus caeleste ^{alutai} p̄c̄bulum minis
trauit. por̄ die noctuque in columna nub̄es
ignis que praecersit ut nobis in in uio iter
ortenderit atque ut cetera eius circa nos
in menra beneficia taceamus. nos soli digni
fuumus dī legem accipere et uocem dī
loquentis audire eiusque cognoscere
uoluntatem. In qua lege nobis promissus
est x̄p̄r̄. ad quor̄ ^{& sic} et ipse uenisse testatur est
dicens. Non ueni nisi ad uer̄ quae perierat
domus irrita. Cum uos canes potius quam
homines appellauit; aequum ne ergo ut hodie idola
dererenter quibus ab initio dereruisistis nobis
comparamini. & non potius pro filiorum
in locum ^{domino} ex leḡis auctoritate et consuetudine

deputemini. ^u et hoc ipsum non merebamini
nisi quia larga semper di clementia uoluit
uor ad nostram ^{imita} emendatione admittere;

finere

Geniter etiam e contrario respondere debant.

quanto maiora erga uor di beneficia narra
ueretis. tanto maiore uor criminis peor

erre monstrabatur; semper enim his omnib;

extertur ^{indigni} in grati. Nam ipsi pedibus quibus

aridum mare transistis. iudebatur ante idola

quae fecistis; et ipso ore quo paulo ante ob ^{facere idola quae non fecerunt}
necem aduersario dno cantaueratis simula ^{ad uos}

cre uobis fieri populi scilicet illis oculis. uene
randa. quibus dm in nube uel igne conspiciere

solebatur; manna quoque uobis fastidio ^{simulacra}
^{facti} ^{intuebamini}

^{celestis spiritus} fuit & semper indereto contra dnm

mur morastis. ad egyptum unde uor manu

ualida eiecerat redire cupientes; quid plura ^{facere idola quae non fecerunt}

ita patres uestri crebra prouocatione

dm irritauerunt ut omnes in heremo more

rentur. nec plura ex senioribus eorum amplius

quam duo homines terram repromissionis in-
trarent. Sed quid antiqua replecamur. cum
etiam si ille minime fecisset. sed hoc solo
uor nemo dignar uenia iudicaret. quod
dnm xpm propheterum semper uobis
uocibus repromissum. non solum suscipere
re noluerit. sed eum morte pessima per-
emisset. quem nos ut cognouimus factam
credidemus. cum nobis de eo ante non fu-
erit predictum. unde probatur quod do-
lit seruimus non obstinatione. mentis
sed ignorantiae deputandum. qui enim
agnitam. ilico requimur. olim utique seque-
remur si ante cognouissemus. sic autem
uor de generis nobilitate iactat quasi non
inorum imitatio nec girquam carnalis
natura filior nos faciat esse cōm.
Denique erau et israhel cum ab abrahā
stirpe sint ^{fm} minime ^{tant.} in filis reputantur.
Hinc taliter alter cantib. apertolus remediū

inter ponent. ita partium dimittit questi
 oner. ut neutrum eorum sua iusticia salutem meruis
 se ostendat; ^{et firmat} am bor uero populo et sci
 enter et grauter deli quire iudaeor
 quod per preuaricationem legi dñi in hono
 raudent. Genter uero que ^{re} cognitum debu ^{decreatura}
 erunt uenerari. Gloria eior in manu facta
 mutauerunt simulacra; utror q; etiam
 similiter ueniam conreccutar. de qualer er
 se ueracis sima ratio ne demonstrat.
 Præferentiam cum in ea dem lege prædic
 tum . et iudaeor et genter ad xpi fidem
 uocandar ostendat. quam obrem uisissim
 eor humilienr. ad pacem et concordiam
 cohortatur. **EXPLICIT ARGUMENTUM**

- I SCITIS quia iudicium dñi secū ueritatē
 Quisne lege peccauerunt. sine lege peribunt
 non audiret legi iusti sunt apud dñm.
- II. Genter naturaliter ipsi sibi sunt lex. si
 quidam illorum. exciderunt a fide. pum quid

incredulitas illorum fidem dei euecuauit ab eis.

V. **III.** Loquitur lex, hic qui sine lege sunt & ebrei hanc
patrem omnium gentium dicit.

III. Sicut per adam mori ita et per xpm resur-
rectio mortuorum, stipendium peccati mors
Gratia autem dei uita aeterna.

IV An ignoratis fratres peccatum non sciri nisi
lex diceret. Si secundum carnem uixeritis
moriemini. non sunt condigne parsiones
huius temporis ad futuram gloriam.

Spes quae uideatur non est spes.

VI Scimus autem quia diligenti-
bus deum omnia pro-
cedunt in bonum. Qui non reperabit car-
itate xpi. non uolentis neque currentis sed
miserentis est dei. Ignorantes dei iustitiam
et suam quaerentes statuerunt iustitiam dei
non sunt subiecti. corde creditur ad iusti-

VII Si autem gratiam non ex operibus.

VII Quid ergo quod quaerebat isrl non est
consecutus. electio autem consecuta est.

9.
numquid sic offenderunt ut caderent sed illorum
delictum salus gentibus. fractis sunt rami. noli
gloriam aduersus ramor, o latitudo diuitiarum
sapientiae di.

iiii Obsecro itaque uos non rapere plus quam oportet
sapere. Unum corpus multa membra sumus.

Si fuerit inimicus tuus cibus illum. sicut potum
da illi. noli uinciamalo. sed uince in bono melum.

v Non propter escam scandalizandum fratrem.

vi Obedere potenter in firmitate impotentium por
tare et non sibi placere

vii Ut fiat oblatio gentium acceptabilis sanctificata in

spu sco

*Incipit ALGUM TU AD ROMANOS. Romanus qui in urbe roma in xpm ihu crediderit tu
x filius xpi de paxa uenit ut sub nomine dnm ihu xpi in lege caruacione indueretur
hos roma. et apte aduersus deum melicibile scribentes ab athenis*

secundo

viii Obseruare debere ab eis qui hereres et scandala

faciunt. *scribitur* capitula. *Incipit* epistola pauli ad

romanos

Paulus seruus ihu xpi uocatur a portolus. *regre*

ordine *reg. aduocatus.*
datur in euangelio di. quod ante promiserat

per prophetas suos in scripturis scis de filio suo.

filius
qui factus est ei ex re in dauid secundum carnem.

qui praedestinatus est filius di in uirtute *manuscribi.*

secundum spm̄ sanctificationis experitur resurrectione
mortuorum ihu xpi dñi nr̄i. Per quem accepimus
gratiam et oportolatum ad obediendum fidei
in omnibus gentibus pronomine eius. In quibus
estis et uos uocati ihu xpi dñi nr̄i.

Omnibus qui sunt romae dilectissimi uocatis sc̄is.
Gratia uobis et pax a dō patre nostro et dō
ihu xp̄o.

Primum quidem gratias ago dō meo
per ih̄m xp̄m pro omnibus uobis. quia fides
uertra adnuntiatur in uniuerso mundo. Testis
enim mihi est dñs cui res uo in spiritu meo in
euangelio filii eius quod sine intermissione
memoriam uertri facio semper in orationibus
meis. Obsecrans si quomodo tandem aliqua
propter me iter habeam in uoluntate di ueniendi
ad uos. Desidero enim uideri uos ut aliquid imper
tia gratia spiritualis ad confirmandos uos uel est
simul consolari in uobis per eam quae in uocem est
fide uertra atque mea. Nolo autem uos ignorare
fratres quia repte proposui uenire ad uos et prohiberi

... sed in ...
... mala gerunt id est undictam.

Propter quod inexcurabilis eris. O homo omnis qui iudicaris. In quo enim alterum iudicaris teipsum condemnas. Eadem enim agis quae iudicaris.

I Scimus enim quoniam iudicium dei est secundum veritatem in eorum quae talia agunt.

Existimas autem hoc o homo qui iudicaris eorum qui talia agunt et facis ex quoniam tu effugies iudicium.

Andiucas bonitatis eius et patientiae et longanimitatis contemnis. Ignorans quoniam benignitas dei ad penitentiam te adducit. Secundum duritiam autem tuam et cor in poenitentem.

Thesaurizas tibi iram in die irae et revelationis iusti iudicii. qui reddet unicuique secundum opera eius. His quidem qui secundum patientiam boni operis. Gloriam et honorem et incorruptionem. quaerentibus vitam aeternam; his autem qui ex contentione et qui non adquireunt veritatem. credit autem iniquitati. Ira et indignatio. Tribulatio et angustia. In omnem animam hominis operantis malum. Iudaei primum et graeci. Gloria autem et honor et pax omni operanti bonum. Iudaeo primum et graeco. Non est enim personarum acceptio apud deum. Quicumque enim sine lege peccaverunt.

... ubi quatuor ipsi in acc. ante poenas exsolvent. 9. Si in omnino cor parit' r' ad rationale anima uirtute' scilicet ipse' ut appella-
... Quis se sibi illi' eorum creator' suu' cognoscere. 1. Cuiusue bona si uenala cogitat' uelut' noceret' ita in cordem' cogitationi' ut quedi' scien' ualere

sine lege et peribunt; et quicumque in lege peccauerunt
per legem iudicabuntur; Non enim auditor er legir
iusti sunt apud dm̄ sed factor er legir iustificabuntur;

ij

Cum enim gentes quae legem non habent naturaliter
quae legir sunt faciunt. Huiusmodi legem non ha-
bentes ipsi sibi sunt lex; qui ortendunt opur legir
scriptum in cordibus suis. Testimonium reddente
illis conscientia ipsorum. et inter se inuicem cogi-
tationum accusantium aut etiam defendentium.
Indie cum iudicabit dr̄ occulta hominum secundum
euangelium maum per ihm̄ xpm̄. Si autem tu iudaeus
cognominaris. et requieris in lege & gloriaris
in dō. et nosti uoluntatem et probas ut aliora instruaris

Non magis si uideat
die instrueti lege
Documētū legis; et
dixit imperios; de
subicere p̄ fanos.

per legem. Confidit seipsum ducem erre caecorum;
lumen eorum qui in tenebris sunt. erudicorem insipi-
entium. magistrum infantium. Habentem formam
scientiae & ueritatis in lege; qui ergo alium docet
seipsum non docet. qui praedicat non furandum
furatur. qui dicit non moechandum. moechatur;

hac dō' esat qm̄ iude
p̄ no' s' tradigentib;
h'ol' q' uis dabam' et am'
q' asidm̄ ludg' uer'
s'ent.

qui abominatur idola sacrilegium facit. Qui in lege
gloriaris. per praecuriam legir dñm̄ in hono-
rar. Nomen enim dī per uos blasphematur inter gentes.
Sicut scriptum est. Circumcisio quidem prodest si legem

tertia

quidam legi
quo ueritate in
em datur possit

Dirctamoni
de filio n̄ r̄
hic filius r̄

lustratus legis fides: xpiana. qd. generalis credat in xpm est filius abrahæ qd. patet fides. / Continentia. maius opus est in circuncisione
significat. quasi opera fidei. n. ab eis ad inmunditiã deputatur. / Circūcidere cor: amputato errore cognoscere creatore
immoyses ait. Circūcidetis duritiã cordis. N. cō mēda iudeos credentes.

obseruet. Si autem praeuicator legis si circum
cisio tua praeputium facta est. Si uero praeputium
iustitiae legis custodiat. nonne praeputium illius
in circumcissione reputabitur. Et iudicabit quod
ex natura est praeputium legem consumans: te qui
per litteram et circumcissionem praeuicator
legis eris. non enim qui in manifesto iudaeus est.
neque quae in manifesto in carne circumcisio. Sed
qui in abscondito iudaeus: et circumcisio cordis.
In rēpā non littera cuius laus non ex hominibus sed
ex dō est. quid ergo amplius est iudaeo. aut quae
utilitas circumcissionis. multum per omnem modum.
Primum quia credita sunt illis eloquia dī. quidem
si quidam illorum non crediderunt. tum quid in
dultat illorum fidem dī euacuauit. Absit. est enim
dī uerax. Omnis autem homo mendax. Sicut
scriptum est. ut iustificeris in sermonibus tuis
& uincas dum iudicaris. Si autem iniquitas nostra
iustitiam dī cōm mēdat. quid dicemur. tum quid
iniquus dī qui infert iram. secundum hominem
dico. absit. Alioquin. quomodo iudicabit dī mundū.
Si enim ueritas dī in meo mendacio abundabit
in gloriã ipsius. quid adhuc ego tam quam peccator

S. l. secundum historiam est facta: sed spiritali circumcissione circumcidit in s. animo & in incipit.

uera

et

hic dicitur

et dicitur

et dicitur

et dicitur

U IIII

U III

non dicitur
et dicitur

quidem si quis
et dicitur

psalmo

Inpral
mo XII

iudicor; & non sicut blasphemamur. & sicut aiunt non qd
dicere. ficciamur mala ut ueniant bona. quorum dam
natio iusta est; quid dicitur Praecellimur eor. nequa
quam causati enim sumus iudaeos et grecos. omnes
sub peccato erre. Sicut scriptum est. quia non est
iustus quiquam. non est intellegens. non est requi
rens dm; Omnes declinauerunt simul in ualera facti ut
non est qui faciat bonum. non est ut que ad unum.
Sepulchrum patens est guttur eorum. lingua sua dolore
agebant. uenenum arpidum sub labiis eorum; quoru
os maledictione. & amaritudine plenum est. uelociter
pedes eorum ad effundendum sanguinem. Conteritio
& infelicitas in uis eorum. et uiam pacis non cognouerunt
non est amor di ante oculos eorum;

f 111

Scimus autem quoniam quaecumque lex loquitur
his qui in lege sunt loquitur. Ut omne os obstruatur
& subditur fiat omnis mundus do. quia non ex operibus
legis non iustificabitur omnis caro coram illo.
Per legem enim cognitio peccati. Nunc autem sine
lege iustitia di manifestata est. Testificata a lege
prophetis; iustitia autem di per fidem ihu xpi super
omnes qui credunt; non est enim distinctio.
Omnes enim peccauerunt et egent gloria di.

13.

Iustificati gratia per gratiam ipsius. per redemptionem
quae est in xpo ihu. quem proposuit deus pro peccationem
per fidem in sanguine ipsius. ad ostensionem iustitiae
suae. propter remissionem praecedentium delictorum
in iustificatione dei. ad ostensionem iustitiae eius ⁱⁿ hoc
tempore. ut sic ipse iustus. et iustificans eum qui ex
fide est ihu. Ubi est ergo gloria ^{via} exclusa est. per
quam legem factorum non. sed per legem fidei.
Arbitramur enim iustificari hominem per fidem.
sine operibus legis. An iudeorum deus tantum. non
ne et gentium immo et gentium; quoniam quidem unus
deus qui iustificavit circumcisionem ex fide et praec
putum per fidem. Legem ergo derelinquimus per
fidem. ab sit. sed legem statuimus. quid ergo dicimus
inuenire abraham patrem nostrum secundum
carnem. Si enim abraham ex operibus iustificatus
est habet gloriam. sed non apud deum. quidem enim
scriptura dicit. credidit abraham deo. & reputa
tum est illi ad iustitiam. ei autem qui operatur.
merces non imputatur secundum gratiam. sed
secundum debitum. Si uero qui non operatur.
credent ^{aut} in eum qui iustificat impiu. reputatur
fidei eius ad iustitiam. Sicut et dauid dicit.

* secundum propositum gratia ed.

In psal
102. 20. 1.

Beccitudinem hominis cui dñr accepto fest iusticiam sine
operibus; Beati quorum remis sunt iniquitates et quorum
tecta sunt peccata; Beccaturus cui non imputavit dñr peccata
~~peccata in ore eius dotam~~ beatitudo ergo haec in circumcisi
one an etiam in praepuato; ^{manet} Dicimur enim quia reputata est
Abrahae fides ad iusticiam; quomodo ergo reputata est
In circumcissione ^{Cum eet} an in praepuato; Non in circumcissione sed
in praepuato; Et signum accepit circumcissionis signaculum
iusticiae fidei quae est in praepuato; ut sit pater omnium
credentium per praepuatum. ut reputetur & illis ad
iusticiam. Et sit pater circumcissionis. Non his tantum
qui sunt ex circumcissione; sed et his qui sectantur
vestigia eius quae est in praepuato fidei patris nostri
Abrahae; Non enim per legem promissio abrahae dicitur emi
eius ut heres esset mundi; sed per iusticiam fidei;
Sic enim qui ex lege heredes sunt exinanita est fides;
abolita est promissio; Lex enim iustitiam operatur; ubi
enim non est lex; nec prevaricatio; Ideo ex fide ut
secundum gratiam firmata promissio omni semini;
Non enim qui ex lege est tantum; sed et qui ex fide est abrahae;
qui est pater omnium nostrorum sicut scriptum est
qui a patrem multarum gentium posuit ante dñm cui
credidit; qui vivificat mortuos. et vocat quae non sunt

cu efficit

In genesi

Tamquam ea quae sunt; qui contra spem in spem
credidit. ut fieret pater multarum gentium.

In gene
re

Secundum quod dictum est. ^{et} Sic erit rementium. *Sicut stellae caeli*

et non infirmatur fide. ^{et} Consideravit corpus suum
emortuum. Cum ^{iam} fere centum annorum erret,
& emortuam uulvam sae. In re promissione
autem di non hesitavit diffidentia. sed confortatur
est fide. datur gloriam dō. plenissime sciens quia
quaecūque promissit ^{de} potens est & ficere. Ideo
& reputatum est illi ad iustitiam. Non est autem
scriptum tantum propter ipsum quia reputatum
est illi. Sed et propter nos quibus reputabitur
credentibus in eum. qui surrexit ih̄m. dñm nostrum
amortui. qui traditus est propter delicta nostra,
et resurrexit propter iustificationem nostram.

Iustificati igitur ex fide. pacem habeamus ad dñm per
dñm nostrum ih̄m xpm. Per quem et accessum
habemus fidei in gratia ista. In qua stamus et
gloriamur in re gloriae filiorum dī. non solū
autem. sed et gloriamur in tribulationibus.
Scienter quod tribulatio patientiam operatur;
patientia autem probationem; probatio uero spem;
sper autem non confundit. quia caritas dī diffusa est

in cordibus nostris per ipsum rem quidatur est nobis
ut quidem christus cum adhuc infirmus eremur.
secundum tempus pro impiis mortuus est. Uix
enim pro iusto quis moritur. Nam pro bono
forsitan quis audeat mori. commendat autem suam
caritatem ^{de} in nobis. quoniam sicum adhuc peccatores
eremur christus pro nobis mortuus est. multo igitur
magis iustificati nunc in sanguine ipsius salui erimur
ab ipse per ipsum. Si enim cum inimici eremur recon-
ciliati sumus deo per mortem filii eius. multo magis
reconciliati salui erimus in vita ipsius. Non solum
autem redet gloria in deo. per dominum nostrum
ihesum christum. per quem nunc reconciliationem accepimus.

¶ III

† Propterea sicut per unum hominem in hunc mundum
peccatum intravit. & per peccatum mors. & ita in
omnes homines ^{mors} pertransiit. In quo omnes pecca-
uerunt. usque ad legem enim peccatum erat in
mundo. Peccatum autem non imputabatur. cum
lex non esset. sed regnauit mors ab adam. usque
ad moysen. etiam in eos qui non peccauerunt. In si-
militudine praeariationis adae. qui est forma
futuri. Sed non sicut delictum. ita et donum. Si enim
unius delicto multi mortui sunt. multo magis

gratia dei & donum in gratia unius hominis ihu xpi
 in multis abundavit; et non sicut per unum peccantem
 ita et donum; nam iudicium ex uno in condemnationem,
 gratia autem ex multis delictis in iustificationem;
 Si enim unius delicto mors regnavit per unum
 multo magis abundantiam gratiae et donationis
 et iustitiae accipientes in uita regnabunt per unum
 ihu xpi; Igitur sicut per unius delictum in om-
 nes homines in condemnationem. sic et per unius
 iustitiam in omnes homines in iustificationem
 uitae. Sicut enim per inobedientiam unius
 hominis peccatores constituti sunt multi. Ita &
 per unius obedienciam iusti constituentur multi;
 Lex autem subintravit. ut habundaret delictum;
 ubi autem habundavit delictum. super abundavit
 gratia; Et sicut regnavit peccatum in morte
 ita et gratia regnet per iustitiam in uitam
 aeternam per ihu xpi dnm nostrum; quid
 ergo dicemur permanebimus in peccato. ut
 gratia habundet. absit; si enim mortui sumus pecca-
 to. quomodo adhuc uiuemus in illo. An ignoratis fratres
 quia quicumque baptizati sumus in xpo ihu. in morte
 ipsius baptizati sumus. conreputati enim sumus

cum illo per baptismum in mortē. ut quomodo surrexit
xpr̄ a mortuis per gloriam patris. ita et nos in noui-
tate uitae ambulemus. si enim complantati fictis sumus
similitudini mortis eius. simul et resurrectionis erimus.
hoc scienter. quia uetus homo noster simul crucifixus
est. ut destrueretur corpus peccati. ut ultra non re-
uicemus peccato. Si ergo mortui sumus cum xp̄o
credimus quia simul etiam uiuemus cum illo.
Scienter quod xpr̄ ^{re} surrexit ex mortuis item non
moritur. mors illi ultra non dominabitur. quod
enim mortuus est peccato. mortuus est remel.
quod autem uiuit. uiuit dō. Ita et uos existimate
uos mortuos quidem esse peccato. uiuentes
autem dō in xp̄o ih̄u. Non ergo regnet peccatum
in uestro mortali corpore. ut obediatis concu-
piscentiis eius. Sed neque exhibeatis membra
uestra arma iniquitatis peccato. Sed exhibete
uos dō tamquam ex mortuis uiuentes. et
membra uestra arma iustitiae dō. peccatum
enim ⁱⁿ uobis non dominabitur. non enim sub lege
estis sed sub gratia. quid ergo peccabimur quoniam
non sumus sub lege sed sub gratia. absit. periclitari
quoniam cui exhibuistis uos seruos ad obediendum.

qui enim mortuus est
iustificatus est a peccato.

16.
Serui estis eius cui obedistis. siue peccata in mortem.
siue obedientiam ad iustitiam. Gratias autem deo.
quod fuistis serui peccati. obedistis autem corde
In eam formam doctrinae. in qua traditi estis.

Liberati autem a peccato. serui facti estis iustitiae.

Humanum dico propter infirmitatem carnis
uestre. sicut enim exhibuistis membra uestra seruire
inmunditiae et iniquitati ad iniquitatem.

Ita nunc exhibete membra uestra seruire iustitiae
in sanctificationem. Cum enim serui erretis peccati.
liberi fuistis iustitiae. quem ergo fructum habu-
istis tunc in quibus nunc erubescitis. nam finis illorum
mors est. nunc uero liberati a peccato. serui autem
facti deo. habetis fructum uestrum in sanctificatione.
finem uero uitam aeternam. in xpo ihu dno no.

Tu An ignoratis fratres. scientibus enim legem
loquor. quia lex in homine dominatur. quanto
tempore uiuit. nam que sub uiro est
mulier. uiuente uiro alligata est ^{legi}. Si autem
mortuus fuerit uir. ^{ei} soluta est a lege uiri. Igitur
uiuente uiro uocabitur adultera. si fuerit cum alio uiro.
Si autem mortuus fuerit uir eius. liberata est
a lege uiri. ut non sit adultera si fuerit cum alio uiro.

† Suspendia enim peccati mors. gratia autem uitae aeternae.

Itaque frater mei et tuor mortificati estis legi per corpus
xpi. ut sitis alterius qui ex mortuis resurrexit. ut
fructificetis in domino. Cum enim essemus in carne.
passiones peccatorum quae per legem erant opera-
bantur in membris nostris. ut fructificarentur morti.
Nunc autem soluti sumus a lege mortis in qua
detinebamur. ita uteruiamus in nouitate spiritus. et
non in uetustate litterae. quid ergo dicimus. lex
peccatum est. absit. sed peccatum non cognoui. nisi per
legem. nam concupiscentiam non sciebam.
Nisi lex diceret non concupisceris. occasione autem
accepta. peccatum per mandatum operatum est
in me omnem concupiscentiam. sine lege enim
peccatum mortuum erat. ego autem uiuebam sine
lege aliquando. sed cum uenisset mandatum peccati
reuixit. ego autem mortuus sum. et inuentum est
mihi mandatum quod erat ad uitam. hoc esse ad
mortem. Nam peccatum occasione accepta
per mandatum seduxit me et per illud occidit.
Itaque lex quidem sancta et mandatum sanctum et
iustum et bonum. quod ergo bonum est. mihi
factum est mortis. absit. Sed peccatum ut dixi
pareat peccatum. per bonum mihi operatum est

17.
mortem. ut fiat supra modum peccans peccatum per
mandatum. Scimus enim quia lex spiritualis est. ego autem
carnalis sum. uenundatur sub peccato. quod enim operor
non intellego. Non enim quod uolo hoc ago. sed quod odi.
illud facio. Si autem quod nolo illud facio. consentio legi
quoniam bona est. Hunc autem iocum non ego operor
illud. sed quod habitat in me peccatum. Scio enim quia
non habitat in me hoc est in carne mea bonum. Nam
uelle adiacet mihi. perficere autem bonum non in uoluntate
non enim quod uolo bonum hoc facio. sed quod nolo malum
hoc ago. Si autem quod nolo illud facio. non ego operor
illud. sed quod habitat in me peccatum. Inuenio igitur
legem uolentem mihi facere bonum. quoniam mihi malum
adiacet. Condelector enim legi dei secundum interi-
orem hominem. uideo enim aliam legem in membris
meis repugnantem legi mentis meae. et captiuam me
in lege peccati quae est in membris meis. Infelix
ego homo. qui me liberabit de corpore mortis huius.
gratia dei per ihesum dominum nostrum. Igitur ego ipse mente
reruo legi dei. carne autem legi peccati. nihil ergo
nunc damnationis est his qui sunt in christo ihesu. qui non
secundum carnem ambulant. Lex enim spiritus uitae in
christo ihesu liberauit me a lege peccati et mortis. Nam

quod impossibile erat legi in quo infirmabatur per
carnem. dñ filium suum mittens in similitudinem
carnis peccati. et de peccato damnauit peccatum in
carne. ut iustificatio legis impleatur in nobis. qui non
secundum carnem ambulamus sed secundum spm;
qui enim secundum carnem sunt quae carnis sunt sapientia;
qui uero secundum spm. quae sunt sps renouantur. Nam
prudencia carnis. mors est. prudencia autem sps
uita et pax. quoniam sapientia carnis inimica est
dō. Legi enim dī non ^{est subiecta} ~~subiicitur~~ nec enim potest;
qui autem in carne sunt dō placere non possunt;
tu autem in carne non es sed in spū. Si tamen sps
dī habitat in uobis; Si quis autem spm xpi non habet
hic non est eius; si enim xps in uobis est. corpus quidem
mortuum est propter peccatū. Sps uero uiuit propt
iustificationem. Quod si sps eius ^{qui} surrexit ih̄m amor
tuis habitat in uobis; qui surrexit ih̄m xpm amor
tuis uiuificabit ē mortalia corpora uestra. propt
inhabitantem spm eius in uobis; Ego fratres debita
ser sumus non carni ut secundum carnem uiuamus.
Si enim secundum carnem uixeritis moriemini;
Si autem spū facta carnis mortificatis. uiuatis;
quicumque enim spū dī aguntur. hi filii sunt dī.

18.
Non enim accepistis spm̄ seruitutis tērum in amore,
sed accepistis spm̄ adoptionis filiorum. in quo clamam;
abba pater; Ipse ^{enī} sp̄r testimonium reddit sp̄ritui
nostro quod sumus filii dī. Si autem filii ethereder,
hereder quidem dī. cohereder autē xp̄i. si amē con
pamur. ut et glorificemur; Existimo enim quod
non sunt condignae passionis huius temporis ad
futuram gloriam quae reuelabitur in nobis; Nam
expectatio creaturae. reuelationem filiorū dī spec
tat; Vanitas enim creatura subiecta est non uolens.
sed propter eum qui subiecta ^{eam} in r̄pem; quia et ip̄a
creatura liberabitur a seruitute corruptionis in
libertatem glorie filiorum dī; Scimus enim quod
omnis creatura in gemitu est. et parturit utique
adhuc; non solum autem illa. sed et nos ipsi primi
tias sp̄r habentes; & ipsi intra nos gemimus ad
optionem filiorum; expectantes redēptionem
corporis nostri; Spero enim salui facti sumus; Spero
autem quae uideatur. non est sper; nam quod uidet
quis quid sperat; Si autem quod non uidemus
speramus. per patientiam expectamus; Similit̄
autem et sp̄r adiuuat infirmitatem nostram;
nam quid oremur sicut oportet nec scimus. sed ip̄s

sp̄r postulat pronobis gemitibus inenarrabilibus; qui
autem scrutatur corda scit quid desideret sp̄n quia
secundum d̄m postulat proreū.

Sui

. bonū.

Scimus autem quoniam diligētia bur d̄m omnia coope-
rantur. ^{in bonum.} hic qui secundum propositum uocati sunt sc̄i;

Hic quor ^{ut} pr̄erit et pr̄ceditinauit conformer fieri
imaginis filii sui. ut sit ipse primogenitus in multis fra-
tribus; quor autem pr̄ceditinauit hor et uocauit;

& quor uocauit hor et iustificauit ille. ^{Quos autē iustificauit.}

illos & iudicauit;

Quid ergo dicemur ad haec? si d̄r pronobis.

quis contra nos, qui etiam filio ^{suo} proprio non peperit.

sed pronobis omnibus tradidit illum; quomodo

non etiam cum illo omnia nobis donabit; quis

accusabit elector d̄i. d̄r qui iustificat. quis est qui

condemnat. xp̄s ih̄s. qui mortuus est. immo qui et

resurrexit. qui est in dextera d̄i. qui & licet

interpellat pronobis. qui non seperabit a cari-

tate xp̄i. Tribulatio. an angustia. an persecutio.

an fames. an nuditas. an periculum. an gladius.

Sicut scriptum est; quia propter te mortificamur

totā die. destimatis sumus ut uer occisionis;

sed in his omnibus superamur. per eum qui dilexit

nos; certus sum enim. quia neque mori. neque uita-

neq. un. aiter.

Neque angeli. neque principatur. neque instantia
 neque futura. neque fortitudo. neque altitudo.
 neque profundum. neque creatura alia poterit
 nos reparare a caritate di. quae est in xpo ihudno
 nostro; ueritatem dico in xpo non mentior; testi
 monium mihi perhibente concientia mea in spu
 sco. quoniam tristitia est mihi magna. et continu
 ur dolor cordi meo; optabam enim ipse ego
 anathema esse xpo pro fratribus meis. qui sunt
 cognati mei secundum carnem. qui sunt israhelites;
 quorum adoptio est filiorum. et gloria & eter
 tamentu. & legir laetio. et obsequium & promissio
 sa; quorum pater. & ex quibus xpr recedum
 carnem. qui est super omnia dr benedicatur in
 secula amen; non autem quod exiit uerbu
 di; non enim omnes qui exiit hi sunt israhelites.
 neque qui emensunt abrahae omnes filii.
 Sed mirae uocabatur ab iremen; id est non ^{qui} filii
 carnis hi filii di. sed qui filii sunt promissionis; est
 mantur in remine; promissionis enim uerbum
 hoc est. Secundum hoc tempus ueniam. et erit
 sa. rae filius; non solum autem. sed et rebecca
 ex uno concubitu ^{filios.} habebit; isaac pater noster;

IX

Ipsae
si

Inge
nes

Cum enim nondum nata fuissent autali quidegit reme
boni aut mali. ut recundum electionem propositum di
maneret. non ex operibus sed ex uocante dictum
est ei quia maior reruid & minori. Sicut scriptum
est. Jacob dilexi. erau autem odio habui. quid ergo dicem?
pum quid iniquitas apud dm absit. ^{non enim dicit;}
mireretur cuius mirereor, & misericordiam prestabo
cuius mirereor. ^{cori fuerit;} ^{igitur non uolentis neque curren}
tar. sed miserentur est di. Dicit enim scriptura pha
sicony. ^{Quia} In hoc ipsum excita uita. ut ostendam in te uir
tutem meam. & ut annuntietur nomen meum in uni
uersa terra. Ergo cui uult miseretur & quem
uult obdurat. Dicit itaque mihi. quid adhuc queritur
uoluntati eius qui resistit. O homo tu quis es. qui
serpondeas do. pum quid dicit figmentum ei qui se
finxit. quid me fecisti sic.annon habet potestatem
figulus luti. ex eadem massa facere aliud quidem
uicem in honore. aliud uero in contumeliam. quod si
uolens di ostendere iram. & notam facere po
tentiam suam. sustinuit in multa patientia uasa
irae apta. in interitum. ut ostenderet diuitias
gloriae suae in uasq; misericordiae. quae praeparauit
ut in gloriam. quos et uocauit nos. non solum ex

ps

Inge
uere

Inex
odo

Inex
odo

Ioseph

iudaeis. sed & iam & senabur. sicut in ore dicitur,
 uocabo non plebem meam. plebem meam. et non di-
 lectam dilectam. ^{Et non miser cordis a consecuta misericordia e secutam;}
 & erit in loco ubi dicitur estis

Ioseph
12

non plebs mea uos. ibi uocabuntur filii diuini; ^{Isaiar}
 autem clamat pro irritis si fuerit numerus filiorum
 irriti tamquam harena maris. reliqua aeralue-
 fi or. uerbum enim consummans et breuians
 inaequitate. quia uerbum breuiatum faciet
 dnr super terram. Et sicut predixit traicer.

Inera
12

Nisi dnr sabaoth reliquisset nobis semen, sicut
 sodomae. fuissemus & sicut gomorrae similiter
 fuissetur, quidem sodomae. quod genter quae
 non rectabantur iusticiam adprehenderunt iusti-
 tiam, iusticia autem quae ex fide est; Irriti uero
 sectando legem iusticiae. In legem iusticiae non
 peruenit. quare quia non ex fide sed quasi ex ope-
 ribus. ^{em} Offenderunt in lapidem offensionis. Sicut
 scriptum est. Ecce ponam in sion lapidem offen-
 sionis & petram scandali. & omnes qui credidit in eu
 non confundentur. ^{em} Frater uoluntar quidem
 cordis mei. & obretractio addm fit pro illis in sa-
 lutem. testimonium enim pr hibeo illis. quod
 a emulationem di habent. sed non secdu scientiam;

Inera
12

Ignoranter enim di iustitiam. & suam querentes statuere.
Iustitiae di non sunt subiecti; finis enim legis xpi ad
iustitiam omnispesentia. Morer enim scripsit

Inleu
ticu

Quo iustitiam que ex lege est qui fecerit homo uiu &
mea. quae autem ex fide est iustitia. sic dicit

In deute
ronomii

predixit in corde tuo qui ascendet in caelis. id est
xpm deducere. Aut qui descendit in abyssum. hoc

In deute
ronomii

est xpm ex mortuis reuocare. Sed quid dicit scriptura

prope est uerbum in ore tuo. & in corde tuo. hoc
est uerbum fidei quod predicamur. quesi confitearis
in ore tuo dnm ihm. Et in corde tuo credideris qd

dr illum surretaut amon tuis saluus eris. Corde
enim creditur ad iustitiam. ore autem confessio fit

In eia
ia

in salutem. Dicit enim scriptura, omnis qui credit
in illum non confundetur, non enim est distinctio.

iudaei & greci; Nam idem dnr omniu diues.

In mi
chaer

in omnes qui inuocant illum, omnis eni quicumque
inuoceuerit nomen dni saluus erit, quomodo ergo
inuocebunt in quem non crediderunt. Aut quomodo

In iohel

credunt ei quem non audierunt. Quomodo autem
audient sine predicante, aut quomodo predicabunt

In naum

nisi mittantur. sicut scriptum est, quam speciosi
pedes euangelizantium pacem euangelizantium

bona; sed non omnes obediunt euangelio; et aiareni
 dicit; Dne quis credidit auditui nostro ergo fider
 ex auditui. auditur autem per uerbum xpi; sed dico;
 Num quid non audierunt & quidem in omne terra
 exiit sonus eorum. et in fines orbis terre uerba
 eorum; sed dico. Num quid isrl non cognouit primus
 mores dicit; ego ad aemulationem uor addu
 cam in non gentem; In gentem insipientem in iram
 uor mittam; Esaiar autem audec et dicit. In uentur
 sum a non quaerentibus me. per clam apparui. his
 quime non interrogabant; ad isrl autē dicit;
 Tota die expandi manus meas ad populum non
 credentem. et contradicentem; ^{m hui} Dico ergo;
 Num quid repulit dr populū suum. Absit. Nam
 et ego israhelita sum. ex remine abricham ^{de} tribu
 beniamin; Non reppulit dr plebem suam quam
 praesciuit. An nescias in heli a. quiddicte
 scriptura; quem ad modū interpellat dñm aduer
 sus isrl. Dne prophetar tuor occiderunt ab a
 ria suffoderunt; et ego relictus sum solus. &
 quaerunt animam meam; Sed quiddicte illi;
 Responsum diuinum. Reliqui mihi septem milia
 uirorum; qui non cur uauerunt genua sua baal

era
iar

In pra
mo xvii

In cano
duo tero
nomis

In era
ta

rezi
na

Sic ergo & in hoc tempore, reliquias secundum electionem gratiae
saluae factae sunt, si autem gratia non ex operibus.

Alioquin gratia iam non est gratia;

¶ *Tit* quid ergo quod quaerebatur? hoc non est conrectur.
electio autem conrecta est, ceteri uero ex caeca

In iera
ix

cauti sunt sicut scriptum est, Dedit illis dominus spiritum conpunc
tionis, oculos ut non uideant, et aures ut non audiant

In psalmo
Lxxvii

urque in hodie num diem; et dauid dicit, fiat mensa
eorum in laqueum. ^{in incarnatione} et in retributione illis et in candalum,

obscurentur oculi eorum ne uideant, & dorsum illorum
semper incurua.

Dico ergo, num quid sic offende
runt ut caderent absit; sed illorum delictum salua

gentibus, ut illi aemulentur, quod si delictum illorum
diuitiae sunt mundi, et deminutio eorum diuitiae

gentium, quanto magis plenitudo eorum, uobis
enim dico gentibus, quam diu quidem ego sum gen

tium apostolorum ministerium meum honorificabo.
si quomodo ad aemulandum prouocem carnem meam

et salua faciam aliquos ex illis, si enim amissionem
reconciliatio est mundi, quae assumpcionis uitae ex mor

tuis, quod si delibatio est & marra, et si radix rai,
& rami, quod si aliqui & rami fracti sunt, tu autem

cum oleaster erres, inrentures in illis, & rotas radices

& pinguedinis oliuae factus es. Noli gloriari aduersus
 neminem. Quod si gloriaris. non tu radicem portas. sed
 radice. Dicit ergo fracti sunt rami. ut ergo in res ar.
 Bene propter incredulitatem fracti sunt. tu autem
 fides tu inoliatum rapere. sed tamen. Si enim de na
 turalibus ramis non peperit. ne forte nec tibi
 parcat. uide ergo bonitatem & seueritatem di.
 In eor quidem qui caeciderunt seueritatem. in te autem
 bonitatem si per maneris in bonitate. alioquin & tu
 excideris. sed & illi si non per manserint in in credu
 litate. in renerant. potens est enim de. iterum in re
 nere illor. nam si tu ex naturali excisus oleastro.
 & contra naturam in reneretur in bonam oliuam.
 quanto magis hi secundum naturam in renerantur
 propriae oliuae. Nolo enim uos ignorare fratres.
 misterium hoc. ut non sit uobis ipsi sapientes.
 quia caecitas ex parte contigit in irritum. donec
 plenitudo gentium intraret. & sic omnis in irritum saluus
 fieret. Sicut scriptum est. Veni & desin. qui em
 piat & auer impietatem ab iacob. & hoc illud me
 testamentum cum abstulero peccata eorum. ^{dicit dñs}
 secundum euangelium quidem inimici propter
 uos. secundum electionem autem carissimi

Iner
12

propter patres; sine penitentia enim sunt dona et uoca-
tio dñi. Sicut enim aliquando & uos non credidistis dñi;
hunc autem misericordiam consecuti estis. propt̄
illorum inoboedientiam. Ita et ista nunc non credi-
derunt in uestram misericordiam. ut & ipsi mise-
ricordiam consequantur; Concluserunt enim dñs om-
nia in incredulitate. ut omnium miseretur; Data
tudo diuitiarum sapientiae et scientiae di-
quam incomprehensibilis sunt iudicia eius. & in-
uestigabiles uiae eius; Qui enim cognouit sensum
dñi. aut quis consiliarius eius fuit. aut quis prior
dedit ei. & retribuetur ei. quoniam ex ipso & per
ipsum & in ipso sunt omnia. ipsi gloria in secula amen.
Obsecro itaque uos fratres per misericordiam dñi.
ut exhibeatis corpora uestra. hostiam uiuam sanctam
placentem. rationabile obsequium uestrum;
& nolite conformari huic saeculo. sed reformamini
in nouitate sensus uestri. ut probetis quae sunt uolun-
tati bona. et beneplacens et perfecta. Dico enim
per gratiam quae data est mihi omnibus qui sunt
inter uos. non plus sapere quam oportet sapere.
sed sapere ad roborem; & unicuique sicut dñs diuisit
mensuram fidei; sicut enim in uno corpore multa membra

Thesala

Tim

habemus. Omnia autem membra non eundem actum
 habent. Ita multi unum corpus sumus in xpō; Singuli
 autem alter alterius membra, habentes autem dona
 tiones secundum gratiam quae data est nobis. differentes;
 siue prophetam. secundum rationem fidei; siue ministe
 rum. in ministrando; siue quid docet in doctrina; qui ex
 hortatur. in exhortando. qui tribuit. in simplicitate.
 qui praeeft. in sollicitudine. qui miseretur. in hilari
 tate; dilectio sine simulatione; odienter malis adhe
 renter bonis; caritatem fraternitatis. inuicem
 diligenter; honore inuicem praeeuenienter. sol
 licitudine non pigri; spū feruenter. dño serui
 enter; spe gaudenter. In tribulatione patienter;
 orationi instanter. necessitatibus scōrū com mu
 nicanter. hospitalitatem sectanter; Benedicite
 perrequeretur ^{uost} benedicite. & nolite maledicere;
 gaudere cum gaudentibus. flere cum flentibus; Idipsum.
 inuicem sentientes; non altarapientes. sed humilib;
 conuenienter; Nolite esse reprobos apud uos metap
 sor; nullum malum pro malo reddentes. prouidenter;
 bona non tantum coram dō. sed etiam coram ^{omnibus} hominib;
 si fieri potest. quod ex uobis est. cum omnibus hominib;
 pacem habentes; non uos metapror defendentes

In pro
uerbis

IN DEUTER

carissimi reddate locum irae. scriptum est enim mihi
 uindictam ego retribuam dicit dñr; sed si erunt
 inimici tui cibum illum, sicut potum dailly, hoc enim
 facient. carbonem ignis congerent super caput eius.
 Non uinci amalo. sed uince in bono malo. Omnis anima.
 potestatibus sublimioribus subdita sit. Non est enim potestas
 nisi a dō; quae autem sunt a dō ordinata sunt; Jaque
 qui resistit potestati dī ordinationi resistit, qui
 autem resistunt ipsi sibi damnationem adquirunt;
 Nam principes non sunt timori boni operis sed mali.
 Vir autem non timet potestatem. bonū fac. & habebit
 laudem ex illa; dī enim minister est. uindex
 iniuriam ei qui malum agit, Ideo^q necessitate subditi esto
 te non solum p̄t ip̄m. sed & p̄t conscientiam, Ideo
 enī & tributa praestatur, ministri enim dī sunt. in hoc
 ipsum seruienter; Reddite omnibus debita; cui tributū
 tributū, cui uectigal. uectigal, cui timorem. timorē.
 cui honorem. honorem, Memini quocquam debeat
 nisi ut inuicem diligatur, qui diligit proximum legē
 implet, nam non adulterabis. non occideris. non fu-
 raberis. non falsum testimoniū dices. non concupis-
 ceris; & si quod est aliud mandatum in hoc uerbo est au-
 ratum; Dilige proximum tuum. tamquam te ipsum;

In exo
do

In exo do

h. ubi in bonum. si autem malum feceris. non enim sine causa gladius portat; dicit enim minister

dilectio proximi malum non operatur, plenitudo ergo
 legis est dilectio, & hoc scienter tempus quia hora est
 iam non deromno surgere, nunc enim propior est
 nostra salus quam cum credidimus. pox p̄cessit. dies
 autem adpropinquavit. abiciamus ergo opera tenebra
 rum. et induamur arma lucis. sicut in die honesteambu
 lemur. non in comestrationibus & ebrietatibus non in
 cubilibus. et in pudicitia. non in contentione & gnula
 tione. sed induimus dñm ihm xpm; & carnis curam
 nefecatur in desideris. Infirmum autem in fide assumite.
 non in derceptionibus. ^{Coignationum;} Alius enim credit manducare se
 omnia; qui autem infirmus est. holera manducet.

¶ Si qui manducat non manducantem non respiciat; &
 qui non manducat. manducantem non iudicet. dñs eni
 illum assumit. tu quis es qui iudicas alienum seruum
 suo dño stat aut cadit. stabit autem. potens est enim dñs
 statuire illum, nã alius iudicat diem. ^{inter die;}
 alius iudicat omnem diem. unusquisque in suo sensu
 abundet. qui rapit diem. dño rapit; et qui manducat
 dño manducat. gratias enim agit dño; & qui non man
 ducat dño non manducat. & gratias agit dño. nemo
 enim non trũ sibi uiuit. & nemo sibi moritur, siue
 enim uiuimus dño uiuimus. siue morimur dño morimur.

XIV

sive ergo uiuimus sive morimur. dñi sumus. In hoc enī
xpr̄ et mortuus est et re. ^{sic rec.} ut & mortuorum &
uiuorum dominetur; tu autem quid iudicaris fratre
tuum. ^{aut tu quare spernir fratre}
tuū. omnes enim sta^{tim} bimur ante tribunal dī.
Scriptum est enim, uiuo ego dicit dñs, qm̄ mihi
flectet omne genu. & omnis lingua confitebitur
dō; Itaque unum quī in nostrum pro rationem sed
det dō; non ergo amplius inuicem iudicemur. sed hoc
iudicemur. ne ponatur offendiculum fratri
uel scandalum; scio & confido in dño ihū. quia nihil
commune per ipsum nisi ei quia estimat quid com
mune esse. illic commune est; si enim propter cibū
frater tuus contristatur. Tamñ secundum caritatem
ambular; nolī cibū tuo illum perdere. pro quo xpr̄
mortuus est. non ergo blasphemetur bonum
nostrum. non est regnum dī erca et potus. sed iusti
tia et pax et gaudium in r̄p̄r̄cō; qui enim in hoc
seruit xpo placet dō. et probatur est hominibus;
Itaque quae pacis sunt sectemur. et quae edifi
cationis sunt inuicem ⁱⁿ ^{Custodiamus;} pro uocemur; nolī propt̄
ercam dertruere opus dī; omnia quidem munda
sunt. sed malum est homini qui per offendiculum

Thesa
7A

aut scandalizat.

manducat; bonum est non manducare carnem.
 et non bibere uinum. neque in quo frater tuus of-
 fendit. aut scandalizatur aut infirmatur; tu fidem quam
 habet pener te metipsum. habe coram dō; Beatus qui
 non iudicat se metipsum. in eo quod probat; qui autem
 dixerit sic manducauerit damnatus est. quia non ex
 fide; omne enim quod non est ex fide peccatum est;
 Debemus autem non firmiores. inbecillitatis infir-
 morum sustinere. & non nobis placere; Unusquis
 que nostrum proximo suo placeat in bonū ad aedi-
 ficationem; Nam & xp̄i non sibi placuit. sed sicut
 scriptum est; Improperia improperantū tibi.
 caeciderunt super me; quaecumque enim scrip-
 ta sunt. ad nostrā doctrinā scripta sunt. ut per
 patientiam. & consolationē scripturarum spem
 habeamur; dñi autem patientiae. et solacii det uobis
 id ipsum sapere in altorū trum. secundum ih̄m xp̄m.
 ut unam inf̄ uno ore honorificetis dñm. & patrem
 dñi nostri ih̄u xp̄i; propter quod suscipite inuicē.
 sicut et xp̄i suscepit uos in honorem dī; Dico enī
 xp̄m ih̄m ministrum fuisse circumcisionis. prop-
 ter ueritatem dī. ad confirmandas promissiones
 patrum; Gentes autem super misericordia

xv

Thesala

Inpral
no

honorare dñm sicut scriptum est; propterea confitebor
tibi in gentibus. Et nomen tuum cantabo; et iterum dic,
Laetamini gentes. cum plebe eius, et iterum. Laudate
omnes gentes dñm. & magnificate eum ^{omnes} populi; &
rursus eradicet atq; erit radix ierre. & quid sur
get regere gentes. in eo gentes sperabunt; dñm autē
spei repleat uos omni gaudio & pace incredendo.
ut habundetis in spe & uirtute sp̄s sc̄i; cōturbat sum
autem fratres mei ego ipse deuobis. quoniam & ipsi
pleni estis dilectione. repleti omni scientia. Itaque
possitis alterutrū monere;

xi

Audacius autem scripsi uobis fratres & parte,
tamquam in memoriam uos reducent. propter
gratiam quae data est mihi a dō. ut sim minister xpi
ihū in gentibus. sc̄ificans euangeliū dī. ut fiat obla
tio gentium accepta sc̄ificata in sp̄s sc̄i; habeo igit
gloriam in xp̄o ihū a dō; non enim audeo aliquid
loqui eorū. quae me non efficiet xp̄i. in obediē
tia gentium uerbo & factis. in uirtute signorū
& prodiziorum. in uirtute sp̄s sc̄i. Itaque ab hie
ruralem per circuitum urque ^{al}lyricum reple
uerim euangelium xp̄i; sic autem hoc praedicau
euangelium. non ubi nominatus est xp̄i.

nesuper alienum fundamentum aedificarem; sed
 sicut scriptum est. Quibus non est adnuntiatum
 deo uidebunt. & qui non audierunt intellegent;
 p̄pt̄ quod impediēbar plurimum uenire ad uos;
 hunc uero ulterius locum non habent in his regi-
 onibus. cupiditatem autem habent ueniendi ad
 uos. exultat iam praecedentibus annis; cum
 in hispaniam proficisci caepero. ^{spero quod} praeteriens
 uideam uos. & uobis deducar illuc. si uobis primū
 ex parte fructus fuero; hunc igitur proficiscar
 hierusalem. ministrantes ei; probauerunt enim
 macedonia & achaea conlationem aliquam facere
 in recuperationem eorum. qui sunt hierusalem; placuit
 enim eis. & debitorer sunt eorū; nam si spirita-
 lium eorum participes facti sunt gentales. Debet
 & carnalibus ministrare eis; hoc igitur cū consu-
 mauero & assignauero eis fructum hunc. profi-
 ciscar per uos in hispaniam; Scio enim quoniam
 ueniens ad uos in habundantia benedictionis
 xpi ueniam; obsecro igitur uos fratres per dnm
 nostrum ih̄m xpm. & per caritatem sp̄s. ut ad-
 iuuetis me in orationibus pro me ad dnm. ut liber-
 ab infidelibus qui sunt in iudaea. & obsequii mei

oblatio fiat accepta in hierusolima. scilicet ut ueniam ad uos
in gaudio per uoluntatem dei. & refrigerer uobiscum;
Dei autem pax sit cum omnibus uobis. amen; Com mendo
autem uobis phoebem sororem nostram. quae est
in ministerio ecclesiae quae est cenchir. ut eam
suscipiat in domino dignetur. & assistat ei in
quocumque negotio uestri indigerit; & uim ipsa
quoque ad fratres multos. & mihi ipsi.

xii.

Salutate priscam et aquilam adiutores meos in
christo ihesu. qui pro anima mea suas ceruices suppositis
quibus non solum ego gratias ago. sed et cunctae
ecclesiae gentium. & domesticam eorum ecclesiam;
Salutate ephesum dilectum mihi. qui est primitiuus
a se in christo; ^{ihesu} Salutate mariam. quae multum laborauit
in uobis; Salutate andronicum et iulium cognatus
& concipit uos meos. qui sunt nobiles in apostolis.
qui retinente me fuerunt in christo; Salutate ampliatum
dilectissimum mihi in domino; Salutate urbanum ad
iutorem nostrum in christo. & stachin dilectum meum;
Salutate apellen. probum in christo; Salutate eos qui
sunt ex aristoboli; ^{domino} Salutate erodionem cognatum meum;
Salutate eos qui sunt ex narcissi. qui sunt in domino;
Salutate triphenam. & triphosam quae laborant

indno; salute persidam carissimam. quae multu
 laboravit indno; salute rufum electum indno.
 & matrem ^{ei. &} meam; Salute. sin critum flezonta
 hermem patrobam. her mam & quicum eis sunt
 fratres; Salute phi lozum. & iuliam [&] nereum &
 portorem eium olimpiadem. & olimpia. & omner qui
 cum eis sunt sco; Salute inuicem in orculo rco;
 Salutant uor omner aeccleriae xpi;

[Xii]. Rogo autem uor fratres ut obrenuetur eor. qui
 dirrensiouer & offendicula praeter doctrinam
 quam uor didicistis faciunt. & declinate ab eis;
 Huiusmodi enim xps dno nostro non reuunt. sed
 suo uentri. & per dulcer sermones & benedictiones
 reducunt corda in nocentium; uestra autem obedi
 entia in omnem locum diuulgata est; Gaudeo igitur
 in uobis. sed uolo uor sapienter esse in bono. & sim
 pliciter amalo; Dr autem pacis conterat ratanan
 sub pedibus uestris uelociter; Grata dno ni ihu xpi
 uobiscu. Salutatur amotheus adiutor meus.
 & lucius & iaron. & eropi pater cognati mei; Saluto
 uor ego ^{pro nomen} tertius qui scripsit epistalam indno;
 Salutatur uor gaius hospes meus. & uniuersae aec
 cleriae ^{gentium;} Salutatur uor erastus. arcarius ciuitatis

^{p. nomen}
& quartus frat[er] ; Et autem qui potens est uos confir-
mare iuxta euangelium meum. & praedicationem ihu xpi.
secundum reuelationem misterii temporibus aeternis
tacti. quod nunc patefactum est per scripturas
prophetarum. secundum praeceptum aeterni di.
ad obedientiam fidei incunctis gentibus. Cognitoroli
sapientia do per ihu xpm. cui honor in saecula saecula
lorum amen. habet uersus dcccxi. ^{1. mille}

Finit epistula ad romanos. ^{cap.} Incipit ad corinthios

- i. Fidelis dr̄ per quem uocatus est de cir̄ sur̄ dr̄. & con-
tentione uerborum. crux pereuntibus stulticia est.
Sapientiam loquimur inter p̄s-fector. animalis ho-
mo non p̄cipit. quae sunt spr̄ di. fundamentum est
ihu xpr̄ uos estis templum di.
- ii. De quodam qui uxorem patris sui habuit. tradendum
satanae in interitum carnis.
- iii. Non bona gloriatio uestra pusillum fermentum
totam massam corrumpit de iudicia interfracta
molte fornicari quia corpora uestra membra sunt xpi.
- iiii. De continentia. & unus quisque suam uxorem habeat
& qui fuerint incontinenter nubant ne fiat reparatio
coniugii. Inquam uocationem uocatus est quis in eam
ambulet.

Iu De uirginibus.

Iui De sacrificiis. & circa idolotatorum & qui militat sunt
stipendur. umquam praedicant euangeliū in deuitat
omnibus omnia fui. ut omnes lucrarent.

Iuii Omnis qui in agone currit. omniū continentia habet.
temptatio uor non adprehendat nisi humana. polo
uor ... participet et redaemoniorum. omne
quod in macello uenit manducate

Iuiii Caput uiri xpi. caput autem mulieris uir. oportet
herere et esse. ut prouati manifesti sint
inter uor de dominicam caenam.

Iuiii De spiritalibus. uor est corpus xpi caritas
magna hinc est. de prophetatione linguae
holite pueri esse sensibus qui ignorat ignorabitur
mulieres in ecclesia taceant.

Ixi Quia xpi mortuus resurrexit. & uisus est apertis.
quomodo mortui resurgunt. aut in ^{quo} corpore ueniunt.
Omnes quidem resurgimus. sed non omnes immu-
tabimur.

Ixi De collectabus quae propter scōr fit.

Ixi De praelibamina stephani. & de hereticis qui scōr
ministrant honorificari. Saluatio aquilae & prir
cillae. & qui non amat dñm ihm xpm sit anathema
ex p̄t̄e cap̄

an gu, megrum

Corinthi sunt achai. & hi similiter ab ap^{to} audierunt
verbum ueritatis. & subuersi multifari & falsi apostolor.
quidam a philorophide uerborum eloquentas alii ad rectales
iudaicas inducunt. horum reuocat apostolor ad ueram
& euangelicam fidem. ^{scribens} eis ab epheso per
timotheum. ad corinthios. .ii. maranatha. i. dñs uenit

Incipit epistola
pauli apostoli
ad corinthios. i.

cu omib; qui uo
caut nom dñi nri
i xpi

Paulus uocatur apostolor ihu xpi per uoluntatem di.
& sortetur frater ecclesie di quae est corinthi.
sanctificatur in xpo ihu uocatur scilicet. In omni loco ip^{oru}
& nostro gratia uobis et pax ad o patrem nostro & dno
ihu xpo; Gratia a dno meo semper prouobis in gratia
di quae data est uobis in xpo ihu. quia in omnibus di
uiter facta est in illo. in omni uerbo & in omni scientia;
Eosicut testimonium xpi confirmatum est in uob^{is}. ita ut
nihil uobis desit in ulla gratia. expectantibus reuelati
onem dñi nostri ihu xpi. qui & confirmabit^{ur} usque
ad finem sine crimine. in die aduentur dñi nostri ihu xpi;
Fidelis dñi per quem uocati estis in roci & caritatem filii
ihu xpi dñi nostri; Obsecro autem uos fratres per
nomen dñi ihu xpi. ut id ipsum dicatur omnes. & non
sint in uobis scilicet firmata; scilicet autem perfecti in eodem
sensu. & in eadem scientia; significatum est enim mihi
de uobis fratres mei ab his qui sunt cl oer. quia com

29

Tentationes inter uos sunt; hoc autem dico. quod unus
quisque uestrum dicit; ego quidem sum pauli. ego
autem apollo. ego uero cephæ. ego autem xpi; diu
sur e xpi. Numquid paulus crucifixus est. prouobis
aut in nomine pauli baptizati estis. Gratias ago
meo quod neminem uestrum baptizauimus. nisi eripum
& zaium. ne quis dicat quod in nomine meo baptiza
ti sitis; baptizauimus autem & stephanæ domū. caserū
nercio. si quem alium baptizauerim. non enim misit
me xpi baptizare sed euan gelizare. non in sapien
tia uerbi ut euaque tur crux xpi. uerbum enim cru
cir. pereuntibus; quidem stultitia est. his autem
qui ad uisunt. id est uobis. uir tur di est. scriptū
est enim; perdam sapientiam sapientū. & pru
dentiam prudentium reprobo; ubi sapiens; ubi
serba. ubi ⁱⁿ quistor huius redi. non ne stultam
fecit dñ sapieniam huius mundi. p̄m quia indi
sapienaa non cognouit mundus per sapientiam
dñi. placuit dō per stultitiam praedicationis. saluor
facere credentes. qm̄ & iudaei signa p̄eunt. & gre
ci sapientia quaerunt. Non autem predicamus
xpm̄ crucifixum. Iudaeis quidem scandalū. genab;
autem stultitiam; ipsi uero uocatur iudaeis atque
grecis.

& qd infirmū ē dī
fortior ē hominib;

xpm diuinitatem et di sapientiam. quia quod stultum
est di sapientur est hominibus. uidete enim uocationē
uostram fratres. quia non multi sapienter secundū
carnem. non multi potenter. non multi nobiler. sed
quae stulta sunt mundi elegit dr̄ ut confundat sapi
enter. & infirmam mundi elegit dr̄ ut confundat fortia.
& ignobilia mundi & contemtabilia elegit dr̄. & quae
non sunt ut ea quae sunt der trueret. ut non glorieta
omnis caro in conspectu eius. Ex ipso autem uos estis
in xpo ihu. qui factus est sapientia nobis adō. & iustitia.
& r̄ficatio. et redemptio. ut quem ad modum
scriptum est. qui gloriatur in dño gloriatur;
& ego cum uenirem ad uos fratres. ueni non per
sublimitatem sermonis aut sapientiae. annuntians
uobis testimonium xpi. non enim iudicavi scire
me aliquid inter uos. nisi ihu xpm. et hunc crucifi
xum. ^{& tremore} Ego in infirmitate et amore multo fui
apud uos. ^{sermo meus.} & predicatio mea non in persuasibilib;
humane sapientiae uerbis. sed in ostensione spiritus
& uirtutis. ^{ut} fides uestra ponit in sapientia homi
num. sed in uirtute di; sapientia autem loquimur
inter perfectos; sapientia uero non huius seculi.
neque principum qui destruantur. sed loquimur

Iphiere
mā

di sapientia inmissa. terio quae abscondita est. quam
 predestinavit dñs antecula in gloriam nostram.
 quam nemo principum huius seculi cognovit.
 Si enim cognovissent. numquam dñm gloriæ cruci
 fixissent. Sed sicut scriptum est.
 quod oculis non vidit. nec auribus audiuit. nec in cor
 hominis ascendit. quae preparavit dñs diligentibus.
 Nobis enim revelavit dñs. per xpm suum.
 Sp̄s enim omnia scrutatur. etiam profunda.
 quae enim sunt hominum. quae sunt hominis. nisi xps
 hominis qui in ipso est. Ita et quae dei sunt nemo cog
 novit. nisi sp̄s dei. Nos autem non xpm huius mundi
 accepimus. sed xpm qui ex dō est. ut sciamus quae
 ad dō donata sunt nobis. quae & loquimur. non
 doctorum humanae sapientiae verbis. sed in doctrina sp̄s.
 spiritualibus spiritualia comparantes.
 Animalis autem homo non percipit ea quae sunt sp̄s dei.
 stultitia est enim illi. & non potest intellegere. quia
 spiritualiter examinatur. sp̄s talis autē iudicat om
 nia. & ipse a nemine iudicatur. qui enim cognovit
 sensum dñi qui instruat eum. Nos autem sensum
 xpi habemus. & ego frater non potui vobis loqui
 quasi spiritualibus. sed quasi carnalibus.

ppunctor
Hypsona

Tresa
TA

tamquam paruulus in xpo. Lac uobis potum dedi non
erant; pondum enim poteratis. sed nec nunc quidem
potestis. adhuc enim estis carnales; cum enim sit
in uos zelus et contentio. nonne carnalis estis. &
secundum hominem ambulatis. Cum enim quis dicit
ego quidem sum paulus. alius autem ^{est} apollo.
nonne hominer estis. quid igitur est apollo. quid
uero paulus. ministri eius cui credidistis. & uni
cuique sic dnr dedit; ego plantaui. apollo rigauit.
sed dr incrementum dedit; itaque neque qui plan-
tat est aliquid neque qui rigat. sed qui incremen-
tum dat dr; qui plantat autem & qui rigat unum
sunt. Unus quisque autem propriam mercedem
accipiet secundum suum laborem; di enim sumus
adiutores; di agricultura estis. di aedificatio estis;
secundum gratia di quae data est mihi. ut sapiens
architectus fundamentum posui. alius autem super
aedificat. Unus quisque autem uideat quomodo super
aedificet. Fundamentum enim aliud nemo potest
ponere praeter id quod positum est. quod est xpr
ihr; si quis autem super aedificat supra fundamentum
hoc. aurum argentum. lapides pretiosos. li-
na faenum stipula. unius cuiusque opus

manifestum erit; ^{di} Dies enim declarabit. quoniam
in igne reuelabitur. & unum cuius que opus quale
sit ignis probabit. Sicut uero opus manente quod
super aedificauit. mercedem accipiet. sicut uero
opus arrepto. detrimentum patietur. Ipse autem
saluus erit. sic tamen quasi per ignem.

Hec igitur quia templum dei estis & spiritus dei habitat
in uobis. Siquis autem templum dei uiolauerit. dispo-
det illum deus. templum enim dei rem est. quod estis
uor. nemo ^{uof} seducat. Siquis uideatur inter uos
sapienter esse. in hoc saeculo stultus fiat. ut sit
sapienter. Sapientia enim huius mundi stultitia est
apud deum. scriptum est enim. comprehendam
sapientes in astutia eorum. et iterum. dominus nouit
cogitationes sapientium. quoniam uanae sunt.

Thesa
72

Thpsal
mo lxxxvii

Itaque nemo gloriatur in hominibus. omnia enim
uestra sunt. siue paulus. siue apollo. siue cephas. siue
mundus. siue uita. siue mors. siue praesentia. siue
futura. omnia enim uestra sunt. uos autem christi.
christus autem dei. Sic non existimet homo ut minis-
tror christi. et discipulatorer misteriorum dei.
hic iam quaeritur inter discipulatores. ut fidelis
quis inueniatur; mihi autem pro minimo est.

IV

Aut ab humano die ut a uobis iudicet. sed neque me ipsum iudico; nihil enim mihi
consciur sum. sed non in hoc iustificatus sum. qui autem
iudicat me dñs est; Itaque nolite ante tempus iudicare
quo adurque ueniat dñs. qui et in luminabit ab tenebris
tenebrarum. et manifestabit consilia cordium; &
tunc laus erit unicuique ad dō. Hec autem frater
transfigurauit in me. & apollo p̄ptuor. ut in nobis
dixit. p̄ supra quam scriptum est. unum aduer
sus ^{iterum} impletur pro alio. qui enim te discerit
quid autem habet quod non accepisti. Si autem acce
pisti quid gloriaris quasi non acceperis. Tam rati
rati es. tam diuiter factus es. si enim nobis regna
tur. & utinam regnaretur. ut & in uobis regna
remur. puto enim dñs apostolorum nouis simon
ordendit. tamquam mortis destinator. qui a pec
taculum factus sumus ^{huic} mundo. & angelis & hominibus;
pro stulti propter xpm. uos autem prudenter
in xpo. pro infirmi. uos autem fortes. uos nobi
les. non autem ignobiles; utque in hac hora
& esurimus. et sitimus. & nudi sumus. & colaphis
cedimus. & instabiles sumus. & laboramus
operanter manibus nostris; maledicimur &
benedicimur. per reuocacionem patimur. & sustinemus;

blarphemamur. & obreeramur; tamquam purgamenta
 huius seculi facti sumus; omnium per ipsa mausque adhuc;
 Non ut confundam uos haec scribo. sed ut filios meos
 carissimos moneo. Nam si decem milia pedagorum
 habeatis in xp̄o. sed non multos patres; nam in xp̄o ih̄u
 per euangelium ego uos genui. Rogo et rogabor. imi-
 tatorer mei estote; Ideo misi ad uos thimotheum
 qui est filius meus carissimus & fidelis in dño. qui uos
 com mone faciat uias meas quae sunt in xp̄o. sicut
 ubique in omni ecclesia doceo; tamquam non uenturus
 sim ad uos. sic inflati sunt quidam; ueniam autem cito
 ad uos sidnr̄ uoluerit. & cognoscam non sermone
 eorum qui inflati sunt sed uirtutem. non enim in
 sermone est ^{regnum} ~~ueritas~~ dñi sed in uirtute; quid uultis
 in uirga ueniam ad uos an in caritate & sp̄s
 mansuetudinis. Omnino auditur inter uos forni-
 catio. & talis fornicatio qualis nec inter gentes.
 Ita ut uxorem patris ^{aliquis} ~~quis~~ habeat; & uos inflati
 estis. & non magis luctum habuistis. ut tollatur
 de medio uestrum qui hoc opus fecit; ego quidem
 abren corpore preren autem rpiritu. Tam iudi-
 caui ut preren eum qui sic operatur est.
 In nomine dñi nr̄ ih̄u xp̄i congregatur uobis & in ep̄u

71

cum uirtute dñi ihū. tradere huiusmodi satanae
in interitum carnis. ut sp̄s saluus sit in die dñi ihū xp̄i.

ii) ^{Ne} Non bonae gloriae uestra. Scitis quia modicum fer-
mentum. ut sitis noua conspersio sicut estis azimi.
*tota m. s. corrupta
& p. s. accedens s. m. a.* et enim pascha nostrum. immolatur est xpr̄.

Itaque sp̄ulemur. Non in fermento ueteri neque
in fermento malitiae et nequitiae. sed in azimis
sinceritatis & ueritatis. Scripsi uobis in epistola.
Ne commisit camini fornicariis. non utique forni-
cariis huius mundi. aut auaritis. aut rapacibus.
aut idolis seruientibus. ~~aut maledicis.~~ Alioquin.
deberatis de hoc mundo exire. [¶] Tunc autem
scripsi uobis. non commiseri. Si uis quis frater
nominatur est fornicator. aut auarus. aut
idolis seruiens. aut maledicus. aut ebriosus.
aut rapax. Cum eiusmodi nec cibum sumere.
quidem ^{mhi} de his qui foris sunt iudicare. nonne
de his qui intus ^{sunt} uos iudicatis. nam eos qui foris
sunt dñs iudicabit. aufer te malum ex uobis ipsis.
aut et aliquis uestrum habens negotium apud
alterum. iudicari apud iniquos. et non apud sc̄os.
An nescitis quoniam sc̄i de mundo iudicabunt.
et si in uobis iudicabitur mundus. indigni estis

^{mi} quidem in iudicatur. percutis quoniam angelos iudi-
 cabimur. quantomagis saecularia. Saecularia igitur
 iudicia si habueritis. contemptibiles quisunt in ecclesia.
 illorum constituite ad iudicandum. aduere eundem uestram
 dico; sic non est inter uos sapiens qui quam quis possit
 iudicare inter fratrem suum? Sed frater cum fratre
 iudicio contendit. & hoc apud infideles. Tam quidem
 omnino delictum est in uobis. quod iudicia habetis in
 uos; quare non magis iniuriam accipitis. quare
 non magis fraudem patimini. sed uos iniuriam faci-
 tis & fraudatis. & hoc fratribus. An nec citis quia
 iniqui regnum dei non possidebunt. Nolite errare.
 neque fornicari. neque idolis reuenter. neque
 adulteri. neque molles. neque masculorum concubi-
 torer. neque furor. neque auari. neque ebrii
 neque maledici. neque rapaces regnum dei possidebunt.
 & haec quidem fuistis. sed abluti estis. redificati
 estis. ^{saluati facti estis} In nomine domini nostri ihu xpi. & sps dei nostri;
 Omnia mihi licent. sed non omnia expediunt.
 Omnia mihi licent. sed ego sub nullius redigar
 potestate; erga uentri. & uenter ercit; Dr autem
 et hunc et ha. sed destruet; corpus autem non forni-
 cationi sed dno. & dnr corpori; Dr uero & dnm sur-
 citauit.

Tempore

& non succidat per uirtutem suam. Meretrix quoniam corpora uestra membra sunt xpi. tollent ergo membra xpi faciam membra meretricis. Absit. An meretrix quoniam qui aderet meretrici unum corpus efficitur. Erunt enim inquit duo in carne una. qui autem adheret dno. unus rpr est. fugite fornicationem; Omne peccatum quodcumque fecerit homo. extra corpus est. qui autem fornicatur in corpus suum peccat; An meretrix quoniam membra uestra templum est rpr rei qui in uobis est. quem habetis ad d. & non estis uestri. empti enim estis pretio magno. Glorificate & portate dm in corpore uestro. De quibus autem scripsit ^{mih} bonum est homini mulierem non tangere; propter fornicationem autem unus quisque suam uxorem habeat. & unaqueque suum uirum habeat; uxori uir debitum reddat. similiter autem et uxor uiro. ^{Mulier.} uxor sui corporis potestatem non habet. sed uir. similiter autem et uir sui corporis potestatem non habet. sed ^{mulier.} uxor. nolite fraudare inuicem. nisi forte & consensu ad tempus ut uacetis orationi. & iterum reuertimini in id ipsum. Hec enim det uos satanas propter incontinentiam uestram. Hoc autem dico secundum indulgentiam.

Thuc
preser

iii.

non secundum imperium. Volo autem omnes
 homines erresicut meipsum. Sed unus quisque
 proprium habet donum ex dō. Alius quidem sic
 Alius uerō sic. Dico autem non nuptiar et uiduir.
 Bonum est illis si sic maneant sicut & ego.
 Quod si non continent nubant. melius enim
 est nubere quam uri. His autem qui in atri
 monio iuncti sunt praecipio non eoz reddnr.
 uxorem a uiro non discedere. quod si discesserit
 manere in nuptiam. aut uiro suo reconciliari.
 & uir uxorem non dimittat. Nam caeteris ego
 dico non dnr. Siquis frater uxorem habet infi
 delem. & hęc consentit habitare cum illo. non
 dimittat illam. & si quae mulier habet uirum infi
 delem. & hic consentit habitare cum illa non dimittat
 uirum. Sciñficatur est enim uir infidelis in
 muliere fidelis. & sciñficata est mulier infidelis
 per uirum fidelem. alioquin filii uestri in
 mundi essent. nunc autem sciñ sunt. Quod si
 infidelis discedit. discedat. non est enim ser
 uitati subiectus frater aut soror in huius
 modi. In pace autem uocauit non dnr. unde eni
 sciñ mulier si uirum saluum faciet. nisi uirum cui
 que

Aut unde sciñ uir si mulierē saluā faciet.

sicut diuisit dñr. unum quemque sicut uocauit dñr.
ita ambulet. Sicut in omnibus ecclesiarum doceo; cir-
cumcirsof aliquis uocatur est. non adducit praeceptum;
In praeputio aliquis uocatur est. non circumcidatur;
circumcisio nihil est & praeputium nihil est. sed obser-
uatio mandatorum dñi. unusquisque in qua uoca-
tione uocatur est. in ea per maneat; Seruus uoca-
tur ep̄. non sibi tibi curae. sed & si poterit liber fieri.
magis utere; qui enim in dño uocatur est seruus.
liberatur est dñi. similiter & qui liber uocatur est.
seruus est xpi. praetio enim praestit. nolite fieri serui
hominum; unusquisque in quo uocatur est frater.
in hoc maneat apud dñm. De uirginibus autem praeceptum
dñi non habeo. consilium autem do. tamquam mise-
ricordia conreccatur ad dñm. ut sim fidelis;
Ex ista ergo hoc bonum esse oportet instantem neces-
sitationem. quoniam bonum est homini sic esse. alligatus
est uxori. noluerit esse solutionem. solutur est ab uxore.
noluerit quaerere uxorem; si autem acciperit uxorem.
non peccasti; & si nupritur uirgo. non peccasti.
tribulationem autem carnis habebunt huiusmodi.
Ergo autem uobis parco; hoc itaque dico fratres.
tempus breue est. reliquum est. ut & qui habent

34
uxores tamquam non habentes sint. & qui flent
tamquam non flentes. & qui gaudent tamquam
non gaudentes; & qui emunt tamquam non por-
fidenter; & qui utuntur hoc mundo tamquam
non utantur; praeterit enim figura huius mundi;
uolo autem uos sine sollicitudine esse. qui sine
uxore est sollicitus est quae domini sunt. quomo-
do placeat deo; qui autem cum uxore est. sollici-
tus est quae sunt mundi. quomodo placeat uxori;
& diuisus est; & mulier innupta. & uir uirgo co-
gitat quae domini sunt. ut sit rē & corpore & spiritu;
quae autem nupta est co-
gitat quae sunt mundi.
quomodo placeat uiro ^{suo}. Porro hoc ad utilitatem
uestram dico. non ut laqueum uobis inticiam;
sed ad quod honestum est. & quod facultatem prae-
beat sine impedimento domini ~~seruati~~endi;
Siquis autem turpem se uideri existimat super
uirginem suam. quod sit super adulta. & ita
oportet fieri. quod uult faciat. non peccat si nu-
bat; Nam qui statuit in corde suo firmus non ha-
bet necessitatem. potestatem ^{aut} habet suae uolun-
tatis. & hoc iudicauit in corde suo seruare uirgi-
nem suam. benefacit. Itaque & qui matrimonio
iungit

uirginitatem suam benefacit. & qui non iungit melius
fecit. mulier alligata est legi. quanto tempore
uir eius uiuit. quod si dormierit uir eius liberata est.
cui uult nubat tantum in dno. Beatior autem erit
si sic permanerit. secundum meum consilium.
puto autem quod et ego spm di habed; &

6 vi

De his autem quae idolis sacrificantur. scimus
quia omnes scientiam habemus. scientia inflat.
caritas uero aedificat. Siquis se existimat scire
aliquid. nondum cognouit. quem admodum oportet
eum scire. Siquis autem diligit dm. hic cognitur
est ab eo. De his autem quae idolis immolantur.
Scimus quia nihil est idolum in mundo. & quod
nullus dr nisi unus. nam et si sunt quid dicantur dii
sive in caelo sive in terra. si quidem sunt dii multi
& domini multi. nobis tamen unus dr pater ex
quo omnia. & nos in illis. & unus dn̄s ih̄s xp̄s
per quem omnia. & nos per ipsum. Sed non in
omnibus est scientia. quidam autem in conscientia
urque nunc idoli. quasi idolo th̄ritum manducant.
& conscientia ipsorum cum sit infirma pollutur.
etiam autem nos non commendat do. neque si mandu
cauerimus deficiemus. Uidete autem. ne forte

neque si mandu
cauerimus deficiemus

haec licentia uestra offendiculum fiat infirmis;
Si enim qui uiderit eum qui habet scientiam in idolo
recumbentem. nonne conscientia eius cum sit
infirmus. edificabitur ad manducandum id olo
dicitur. et peribit infirmus in tua conscientia frater.

X pro quo xpi mortuus est. Si autem peccanter in
fratres & percutientes conscientiam eorum
infirmam in xpo peccatis. quapropter si ea
scandalizat fratrem meum. non manducabo
carnem in aeternum. ne fratrem meum scanda
lizem. non sum liber. non sum a portulis. nonne
ihm dnm nostrum uidi. nonne opus meum uos
estis in dno. & si alius non sum a portulis. sed tamen
uobis sum. Nam signaculum a portulatis meruor
estis in dno. mea defensio apud eos qui me inter
rogant. haec est. Num quid non habemus poter
tatem manducandi & bibendi. Num quid non
habemus potestatem sororem mulierem
circumducendi. sicut & ceteri a portulis & fra
tres dni & cephar. autrolus ego & barnabas
non habemus potestatem hoc operandi. qui mi
litat suis stipendiis um quam qui plantat uineam.
& de fructu eius non edit. qui parit gregem.

IX

& de lacte & zezir non manducat. [¶] Num quid recte homine
 haec dico. an & lex haec non dicit. Scriptum est enim in
 lezemosi; non alligabitur boui trituranti. [¶] Num quid
 debatur cura est dō. An propter non utique dicit. [¶] Nam
 propter non scripta sunt. qm̄ debet in re perquirat [¶] arate
 sinor uobis ospitalia semina [¶] imur. magnum est. sinor [¶]
 carnalium uestra metamur. Si alii potestates uestrae
 participant [¶] sunt. non potius non. sed non usi sumus haec
 potestate. sed omnia sustinemur. ne quod offendiculu
 demur euangelio xpi; [¶] meretur quoniam [¶] operantur. [¶]
 quae de sacratio sunt adunt. quia sacratio de re uiuunt cu
 altario participantur. Ita et dnr̄ ordinauit. his qui
 euangelium annuntiant de euangelio uiuere.
 ego autem nullo horum usur sum. non scripsi autem
 haec. ut ita fiant in me. Bonum est enim mihi magis
 mori. quam ut gloriam meam qui reuacuet. Nam
 si euangelizauero non est mihi gloria. nec esset aeni
 mihi. incumbit. us enim mihi est. si non euangelizauero;
 si enim uolens hoc ago. mercedem habeo. si autem in
 uitur. dispenratio mihi credita est. Quae est ergo
 merces mea. ut euangelium praedicant sine supra
 ponam euangelium. ut non abutar potestate mea
 in euangelio. Nam cum liber errem ex omnibus

& quod
 ra in spe
 papiendi
 fructus

4
 H. d. d. d. d.
 p. d. d. d.

omnium mereruum feci. ut plures lucrifacerem. hic qui sub lege sunt quasi sub lege erant. cum ipse non erret sub lege. ut cor qui sub lege erant lucrifacerem. hic qui sine lege erant tamquam sine lege erant. cum sine lege dicitur errem. sed in lege errem xpi. ut lucrifacerem eos qui sine lege erant. factus sum infirmis infirmus. ut infirmos lucrificarem. omnibus omnia factus sum. ut omnes facerem salvos. omnia autem facio propter euangelium. ut particeps eorum efficiar.

o. & factus sum infirmis
 ut quasi ad eorum iudicium
 deus lucrifacerem.

viii Periculis quod hi qui in stadio currunt. omnes quidem currunt. sed unus accipit bravium. sic currit ut comprehendatur. Omnis autem qui in agone contendit ab omnibus se abstinet. & ille quidem ut corruptibilem coronam accipiant. nos autem incorruptam. ego sic curro. non quasi in incertum. sic pugno non quasi aerem verberans. sed castigo corpus meum. & interitum redigo. ne forte cum alius praedicaverim. ipse reprobus efficiar. prolo enim vos ignorantes fratres. quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt. & omnes mare transierunt. & omnes in moyse baptizati sunt in nube & in mari.

i. p. m. v. i. s.

et omnes eandem escam spiritalem manducauerunt.
& omnes eundem potum spiritalem biberunt.
Bibebant autem de spiritali conreque[n]tia eor[um] petra.
petra autem erat xpr[ist]us. sed non in pluribus eorum
beneplacitum est d[omi]no. nam prostrati sunt in deserto.
Haec autem in figura facta sunt nostri. ut non simus
concupiscentes malorum sicut & illi concupierunt.
neque idolatras efficiamus sicut quidam ex ip[s]is.
quemadmodum scriptum est. Sedit populus man
ducare & bibere. & sur rexerunt ludere. neque
fornicemur sicut quidam ex ip[s]is fornicati sunt.
& caeciderunt una die uiginti tria milia. neque
temptemus xpr[ist]um sicut quidam eorum temptauerunt
& arserunt perierunt. neque murmoraue[ri]t
sicut quidam eorum murmoraue[ri]t. & perierunt
ab exterminatore. haec autem omnia in figura
contingebant illis. Scripta sunt autem ad corre[cti]o[n]em
nostram in quor[um] finem rectorum deuen
iunt. Itaque quis existimat stare uideat necesse.
temptatio uor non adprehendat nisi humana. fidelis
autem d[omi]ni ^{est} qui non patietur uor temptari super id
quod potestis. sed faciet cum temptatione etiam
prouentum. ut possitis sustinere.

37.
Propter quod carissimi mihi. fugite ab idolorum
cultura; ut prudenter loquor. uos iudicate quod
dico; calix benedictionis quem benedicimus. nonne com-
municatio sanguinis xpi est. & panis quem frangi-
mur. nonne participatio corporis dñi est. qm̄ unus
panis. unum corpus multi sumus. omnes quibus uno
pane participamus; uidete irriserunt secundum carnem;
nonne qui edunt hostias participerunt altaris
quid dicitur. quod idoli immolatum sit aliquid
aut idolum sit aliquid. sed quae immolant gentes.
daemones immolant & non dō. Nolo autem uos
socios fieri daemoniorum; non potestis calicem
dñi bibere. & calicem daemoniorum; an aemula-
mur dñm. Num fortior erit illo sumus. omnia licent;
sed non omnia expediunt; omnia licent. sed non
omnia aedificant; nemo quod suum est quaerit.
sed quod alterius. Omne quod in macello uenit
manducate nihil interroganter propter consci-
entiam. Dñi est terra. et plenitudo eius.
Siquis uocat uos infidelium & uultis ire. omne
quod uobis adponitur manducate nihil interro-
ganter propter conscientiam. Siquis autem
dixerit hoc immolatum est idolis. nolite

q. non potestis m̄se
om̄i participare
& m̄se demoniorū.

1 p̄p̄d.
no. 2007.

manducare. propter illum qui indicauit. & propter
conscientiam. Conscientiam autem dico non tuam.
sed alteri iur. ut quidem liber tar mea iudicatur
ab alia conscientia. Si ergo cum gratia participo.
quid blasphemor pro eo quod gratias ago. Si ergo
manducator siue bibitor. uel aliud quodcumque facerem
omnia in gloria dei facite. sine offensione estote
iudeis et gentibus & ecclesiae dei. Sicut & ego per
omnia. Omnibus placeo. non quaerens quod mihi
ualeat. sed quod multar utraluifiant.

Imitator er mei estote. sicut & ego xpi. laudo autem
uor fratres. quod per omnia mei memore estis.
& sicut tradidi uobis praeccepta mea tenetis.

uolo autem uor scire. quod omnis uir caput xpi.
caput autem mulieris uir. caput uero xpi dei.

omnis uir orant aut prophetant uelato capite.
detur pat caput suum.

omnis autem mulier
orant aut prophetant non uelato capite. detur
pat caput suum.

^{quia uniuersumq. facit aduersum} Nam si non uelatur mulier. et
tondatur. si uero turpe est mulieri tonderi aut
decaluari. uelet caput suum. uir quidem non
debet uelare caput. quoniam imago et gloria
est dei. mulier autem gloria est uiri. non enim

38
uir ex muliere est. sed mulier ex uiro. & enim non
creatur uir propter mulierem. sed mulier propter
uirum. Ideo debet mulier potestatem habere
super caput propter angelos. uerum tamen
neque uir sine muliere. neque mulier sine uiro
indno. Nam sicut mulier de uiro. ita et uir per muli-
erem. Omnia autem ex do. ^{si ipsi iudicant.} deest mulierem non
uelatam orare dm. nec ipsa natura docet uor.
quod uir quidem sic mam nutriat. ignominia
est illi. mulier uero sic mam nutriat gloria
est illi. quoniam capilli prouelaminei dati sunt.
Siquis autem uidetur contentiosus esse. non
talem consuetudinem non habemus. neque
ecclesia di. hoc autem praecipio. non laudam.
quod non in melius. sed in deterius conueniat.
primum quidem conuenientibus uobis in
ecclesiam. aucto rursus esse. et ex parte
credo. Nam oportet et herere esse. ut
qui probata sunt. manifesti fiant in uobis.
X Conuenientibus ergo uobis in unum. Tam non
est dominicam caenam manducare.
unusquisque enim suam caenam praesumit
ad manducandum. et alius quidem esurit.

aliura autem ebrius est; cum quiddam non habeat
ad manducandum & bibendum aut ecclesiam di-
contem nitur et confunditur eorum qui non habent.
quid dicam uobis. Laudo uos in hoc non laudo; ;
ego enim accepi a domino quod et tradidi uobis.
quoniam dominus ihesus in quo te tradebatur accepit
panem & gratias agens fregit et dixit; hoc est
corpus meum quod pro uobis. hoc facite in meam com-
memorationem; Similiter & calicem. postquam
caenauit dicens; hic calix nouum testamentum est
in meo sanguine. hoc facite quotienscumque
bibis in meam commemorationem; quotiens
cumque enim manducabis panem hunc &
calicem bibeas. mortem domini adnuntias donec
ueniat; Itaque quicumque manducauerit
panem uel biberit calicem domini indignus erit
erit corpus & sanguis domini; prober autem
se ipsum homo. & sic de pane illo aedat & de calice
bibat; qui enim manducat et bibit indigne
iudicium sibi manducat et bibit. non diiudicatur
corpus ^{domini}. Ideo inter uos multi infirmi & imbecilles
& dormiunt multi; quod si nos met ipsos iudica-
remus. non utique iudicaremur; Dum iudicamur
autem

ad nō corripimur. ut non cum hoc mundo damnemur;
 Itaque fratres mei cum conuenitur ad manducan-
 dum inuicem expectate. si quis exiit domi
 manducet. ut non in iudicium conueniatur.
 cetera autem cum uenero disponam. Despra-
 libur autem nolo uos ignorare fratres.

unil. Scitis quoniam cum gentes essetis ad simula-
 cramenta prout ducebamini euntes; Ideo notū
 uobis facio quod nemo in rpu di loquens dicit
^{factio} autem a ihu; & nemo potest dicere dnr ihs nisi
 in rpu rō; Diuisioner uero gratiarum sunt idem
 autem rpr; & diuisioner ministracionum sunt
 idem autem dnr; & diuisioner operacionum
 sunt idem uero dr. qui operatur omnia in omnib;
 unicuique autem datur manifestatio rpr
 ad utilitatem; aliquidem per rpr datur ser-
 mo sapientiae. Alii autem sermo scientiae
 secundum eundem rpr; alii gratia sanctorum
 in uno rpu; alii operatio uirtutum. Alii prophe-
 tia. alii directio rpr; alii genera linguarum.
 alii interpretatio sermonum; haec autem
 omnia operatur unus atque idem rpr. Diuidens
 singulari prout uult; Sicut enim corpus unum est

q. aliter fides
 in eodē rpu

& membra habet multa. omnia autem membra
corporis cum sint multa. unum corpus sunt.
ita et xpr̄. etenim in unopū omnes nos in
unum corpus baptizati sumus. Siue iudaei siue
gentiles. siue rerui siue liberi. & omnes unopū
potati sumus. nam et corpus non est unum
membrum. sed multa. si dixerit pes quoniam
non sum manus. non sum de corpore. non ideo
non est de corpore. & si dixerit auris quia non
sum oculus. non sum de corpore. non ideo non ē
de corpore. si totum corpus oculus. ubi auditur.
si totum auditur. ubi odoratur. nunc autem posuit
dñi membra. unum quodque eorum in corpore
sicut uoluit. quod si errent omnia unum membrū.
ubi corpus. nunc autem multa quidem membra.
unum autem corpus. non potest autem dicere
oculus manus operata tua non indigeo. dicitur
caput pedibus. non est mihi necessarium. sed mul-
to magis quae uidentur membra corporis infirmi
ora esse necessaria sunt. & quae peritiamur igno-
biliora membra esse corporis. his honorem ha-
bundantiorē circumdamur. & quae in honesta
sunt non tra abundantiorē honestatem habent.

honesta autem non tra nulliur egent. sed dñ
 & imperavit corpus. & cui de erat. abundantio se
 tribuendo honorem. ut non sit rē ma incorpore
 sed id ipsum pro inuicē sollicitasint membra. & si
 quid patitur unum membrū. compatiuntur omnia
 membra. siue gloriatur unum membrum. con
 gaudent omnia membra. uor autem estis cor
 pur xpi. & membra de membra. & quordam quidē
 posuit dñ in ecclesia. primum apostolar. Secundo
 prophetar. tertio doctorer. Deinde uirtuter. & in
 gratias curacionum. Optulacioner. gubernacioner.
 genera linguarum. num quid omner apostoly.
 num quid omner prophete. num quid omner doc
 torer. num quid omner uirtuter. num quid omner
 gratiam habent curacionum. num quid omner lin
 guar locuntur. num quid omner interpraetantur.
Aemulamini autem charismata maiora. & ad
 huc excellentior in uiam uobis demonstro.
 Si linguis hominum loquar & angelorum. carita
 tem autem non habeam. factus sum uelut aë roman
 aut cymbalum tinniens. & si habuero prophetiam.
 & nouerim mysteria omnia & omnem scientiam
 & habuero omnem fidem. sciam montes trans
 fera.

caritatem ^{autē} non habuero nihil sum; & si distribuero
in cibos pauperum omnes facultates meas.
& si tradidero corpus meum ^{ita} ut ardeam.
caritatem non habuero nihil mihi prodest;
caritas patient est. benigna est; caritas non aemu-
latur. non agit perperam. non inflatur. non est
ambitiosa. non querit quae sua sunt; non iri-
tatur. non cogitat malum. non gaudet super
iniquitatem; non gaudet autem ueritate; omnia
suffert. omnia credit. omnia sperat. omnia sustinet;
caritas numquam excidit; siue prophetae
euacuabuntur. siue linguae cerra bunt. siue
scientia destruetur; ex parte enim cognosci-
mur. & ex parte prophetamur; cum autem uenerit
quod perfectum est euacuabitur quod ex parte ē;
cum errem paruolus. loquebar ut paruolus.
sapiebam ut paruolus. cogitabam ut paruolus;
Quando autem factus sum uir euacuauit quae erant
paruoli; uidebam nunc per speculum in
enigmatē. tunc autem facie ad faciem; nunc
cognosco ex parte. tunc autem cognoscam
sicut et cognitus sum. nunc autem manet
fides sper caritas. tria haec. maior autem

41.
hī ē caritātē; Sec tamini caritatē; aemulamini spī
talia magis autem ut prophētār; qui enim loquitur
lingua non hominibus loquitur reddō. nemo
enim audit. spū autem loquitur mysteria.
Nam qui prophētāt hominibus loquitur. ad aedi-
ficationem & exhortationem & conuersionem;
qui loquitur lingua se metipsum aedificat; qui autē
prophētāt aedēsiā aedificat; uolo autē omner
uor loqui linguis. magis autē prophētare. Nam
maior est qui prophētāt quam qui loquitur linguis.
Nisi forte ut inter praeteretur. ut aedēsiā aedi-
ficationem accipiat. Nunc autē frater siue
nō ad uor linguis loqueris. quid uobis prodero.
nisi si uobis loquar. aut in reuelatione. aut in sciē-
tia. aut prophētia. aut in doctrina. tamen quae
sine anima sunt uocem dant. Siue tuba siue
cithara. nisi distinctionem sonitū dederint.
quomodo scietur. quod cantur. aut quod citha-
rizatur. ^{id.} & enim si incertam uocem det tuba.
qui parat ad bellum. Ita et uor per linguam
nisi manifestum sermonem dederit. quomodo
scietur id quod dicitur. Erunt enim in aera
loquenter. tam multa ut puta genera linguarū

sunt in hoc mundo. & nihil sine uoce est; Si ergo nesci
ero uirum uocem. ero ei cui loquor barbarus.
& qui loquitur mihi barbarus, sicut uos. quoniam aemula
toner estis spiritum. ad aedificationem ecclesie quaerite
ut abundetis; & ideo qui loquitur lingua. oret ut in
praetetur; nam siorem lingua. spiritum meum orat
in enim autem mea sine fructu est; quid ergo est.
orabo spiritu. orabo & mente; praellam spiritu. praellam & morer
ceterum si benedixeris spiritu. quis supplet locum
idiote. quomodo dicit amen. Super tuam benedic
tionem. quoniam quid dicar nescit; nam tu quidem
bene gratiarum agis. sed aliter non aedificatur;
Gratias ago deo. quod omnium uestrum lingua loquor;
sed in ecclesia uolo quinque uerba. sententia meo loqui
ut & aliorum instruam. quam decem milia uerborum.
lingua; Praeter nolite pueri effici sensibus. sed
malitia paruoli estote; Sensibus autem perfecti
estote; In lege. scriptum est. quoniam alius linguarum
& alius labur loquar populo huic. & nec sic exaudiet
medicis dominus; Itaque linguae insignum sunt non
fidelibus. sed infidelibus; Si ergo conueniat uniuersa
ecclesia in unum. & omnes linguarum loquantur.
Intret autem idiote aut infidelis. non dicet.

Tip
et aia
a prophetae
aut infidelibus
sed fidelibus

42
quod insantur. Si autem omnes prophetent. in dō
autem quis infidelis uel idiota. conuincatur ab
omnibus. diiudicatur ab omnibus. Occulta cordis
eius manifesta fiunt. & ita cadens in faciem
adorabit. ^{dm} pronuntians quod uerū in uobis sit.
quid ergo est frater. cum conuentus unus
quisque uestrum primum habet. doctrinam
habet. apocalipsis habet. linguam habet. inter
pretationem habet. omnia ad aedificationem
fiant. Siue lingua quis loquatur. secundum
duos aut multum tres. & per partes. & unus
interpretetur. Si autem non fuerit interpres.
taceat in ecclesia. sicut autem loquatur & dō.
prophetae uero duo uel tres dicant. & ceteri diu
dicent. quod si alii reuelatum fuerit sedenti prior
taceat. potest enim omnes per singulos prophe
tare. ut omnes dicant. & omnes exhortentur.
& sp̄ prophetarum prophetae subiecta sunt.
non enim est disrensiō in dō sed pacis. Sicut
in omnibus ecclesiis scōrum. ^{docet} mulieres in eccle
sia taceant. non enim permittatur eis loqui.
sed subditae esse sicut lex dicit. Siquid autem
uolunt dicere. domi uiros suos interrogent.

Turpe est enim mulieri loqui in ecclesia. An a uobis
uerbum dei processit. aut in uos solar per uenit.
siquis uidetur propheta erre. aut spiritalis.
cognoscat quae scribo uobis. quia dñi sunt mandata;
Siquis autem ignorat. ignorabitur. Itaque fratres
aemulamini. prophetare. & loqui in uos polite
prohibere; omnia autem honeste. & secundum
ordinem fiat. Notum autem uobis facio
fratres euangelium. quod praedicaui uobis.
quod et accepistis in quo & statur. per quod et
saluamini. i quaraone praedicaui uobis.
si tenetis. nisi frustra credidistis; Tradidi enim
uobis in primis quod et accipi. qm̄ xpr̄ mortuus
est pro peccatis nostris secundum scripturas. & qui sepultus

si quis uisur rex tere
dies ad remparan

& quia uisur est ceph̄e. & post haec undecim;
Deinde uisur est plur quam quingentis fra
tribus simul. & quibus multa manent usque adhuc.
quidam autem dormierunt. Deinde uisur est
iacobo. Deinde aptur omnibus; pouis sime autem
omnium tam quam ab ortuo. uisur est & mihi;
Ego enim sum minimus apostolorum. quoniam sum
dignus uocari apostolus. qm̄ per recutus sum eccle
siam dei. Gratia autem dei sum id quod sum. & gratiae

in me uacua non fuit; Sed habundantur illis omnibus;
 laboraui. non ego autem; sed gratia dei mecum;
 siue enim ego siue illi. sic praedicauimus et sic
 credidistis; Si autem Christus praedicatur quod resur-
 rexit a mortuis quomodo quidam dicunt in uobis.
 quia resurrectio mortuorum non est. Si autem
 resurrectio mortuorum non est. neque Christus resur-
 rexit; si autem Christus non resurrexit. inanis est
 ergo praedicatio nostra. inanis est & fides uestra;
 Inuenimur autem et falsi testes dei. quoniam testi-
 monium diximus aduersum deum. quod
 surretauerit Christum quem non surretauit si mor-
 tui non resurgunt; Nam si mortui non resurgunt.
 neque Christus resurrexit. uana est fides uestra.
 adhuc enim estis in peccatis uestris. Ergo & qui
 dormierunt in Christo perierunt. si in hac uita tan-
 tum in Christo sperantes sumus. mirabiliorem
 sumus omnibus hominibus. nunc autem Christus
 resurrexit a mortuis. primitiae dormientium
 quoniam per hominem mortuus. & per hominem resur-
 rectio mortuorum. ita et in Christo omnes ui-
 uificabuntur. unum quisque autem in suo ordine.
 primitiae Christi. deinde hi qui sunt Christi in aduentu
 eius.

quod si Christus
 non resurrexit.

eius

Et quia sicut in aduentu omnes moriuntur

deinde finit. cum tradiderit regnum dō & patri. cum
evacuaverit omnem principatum et potestatem
& uir autem. Oportet autem eum regnare donec
ponat omnes inimicos sub pedibus eius. ^{Omnia enim sub}
^{iecit sub pedibus eius;} ^{autem} Inimica deruetur mors; Omnia enim
subiecit sub pedibus eius. Cum autem dicat omnia
subiecta sunt ei. sine dubio praeter eum quis subiecit
ei omnia. Cum autem subiecta fuerint illi omnia
tunc ipse filius subiectus erit illi qui sibi subiecit
omnia. ut sit dñs omnia in omnibus. alioquin quid
facient qui baptizantur pro mortuis. si omnino
mortui non resurgunt. ut quid et baptizantur
pro illis. ut quid et nos periclitamur omni hora
cōdīe mori pro uestra gloria frater
quam habeo in xpō ihū dñō nostro; ^{Si} secundum
hominem ad bestiarum pugnam ephes. quid mihi prodest
si mortui non resurgunt. manducemus & bibamus;
cras enim moriemur; nolite reduci. corrumpunt
morem bonorum conloquia mala. Vigilate iustis &
nolite peccare. ignorantia enim dī quidam habet;
Ad reuerentiam uobis loquor; reddicit aliquis.
quomodo resurgunt mortui. quali autem corpore
ueniunt. Insuper tu quod remanet non uiuificatur.

nisi prius moriatur, & quod de remanet non corpus
quod futurum est remanet. sed nudum granum
ut puta tritici. aut aliquid ceterorum; de
autem dicitur corpus sicut uoluit. & unicuique
seminum proprium corpus; non omnino caro
eadem caro. Sed alia hominum. alia pecorum;
alia caro uolucrum. alia piscium. & corpora
caelestia. & corpora terrestria. Sed & alia
quidem caelestium gloria. alia autem terrenum.
alia claritas solis. alia claritas lunae.
& alia claritas stellarum. stella enim ab stella
differt in claritate. sic & resurrectio mortuorum.
seminatur in corruptione. surgit in incorruptione;
seminatur in ignobilitate. surgit in gloria;
seminatur in infirmitate. surgit in uirtute;
seminatur corpus animale. surgit corpus spiritale;
si est corpus animale. est & spiritale; sic & scriptum
est. Factus est primus homo adam in animam
uiuentem. primum ad eum in primum uiuentem.
sed non prius quod spiritale est. sed quod animale est.
deinde quod spiritale; primus homo de terra
terrenus. secundus homo de caelo caelestis.
qualis terrenus. talis et terrenus.

Thc quo
st

& qualis caelestis talis & caelestis; Itaque sicut por-
taurur imaginem terreni. portemur & imaginem
caelestis; hoc autem dico frater. quoniam caro &
sanguis regnum di possidere non pot sunt. neque
corruptio incorruptelaport sudebit; ecce mihi scerum
uobis dico. omnes quidem resurgemus. sed non

X. Immo merito
in lectu oculi inno
vultu tuba ca
nit enim tuba & mar
turi resurgente in
corrupta. & nos
immutabimur.

omnes in mutabimur. oportet enim corruptibile
hoc induere incorruptelam & mortale hoc induere in
mortalitatem; ^{Cum mortale hoc induerit in immortalitatem.} Tunc fiet sermo qui scriptus est;

Aborta est mors in victoria; ubi est mors victoria
tua. ubi est mors stimulu tuus. Stimulus autem
mors peccatum; Uir autem uero peccata lex, do
autem gratias quide dicit nobis uictoriam. per dnm
notrum ihm xpm; Itaque frater mei dilecti.
stabilis estote & immobilis. abundanter quod
labor uester non est inanis in dno;

INOSE E.

in apertis sep
sentes

IXI

Decollectar autem quaefiunt in rcor. sicut or
dinau ecclesie galat idcirca & uos facite per
unam rabba. unus quis que uestrum apud re
reponat. recondent quod ei beneplacuerit; ut
non cum uenero. tunc collectaefiant; Cum
autem praesent fuero. quor proliaberit per
epistular. hoc in totam per ferre gratiam

uestram inhierruralem; quod si dignum fuerit ut
 & ego eam. mecum ibunt; ueniam autem ad uos cum
 machedoniam pertransiero; nam machedoniam
 pertransibo; apud uos autem forsitan manebo.
 uel etiam hibernabo. ut uos me deducatis quocumque
 iero; uolo enim uos modo intransitu uidere;
 spero enim me aliquantum temporis manere
 apud uos. si dñr permiserit; permanebo autem
 ephesi usque ad pentecosten; ostium enim mihi
 apertum est magnum & euident. & aduersarii
 multi; si autem uenerit timotheus. uidete ut
 sine amore sit apud uos. opus enim dñi operatur
 sicut & ego. ne quis ergo illum spernat. deducite
 autem illum in pace. ut ueniat ad me; expecto enim
 illum cum fratribus. De apollo autem fratre ^{significauit.}
 quum multum rogauis eum ut ueniret ad uos cum fratribus;
 & utique non fuit uoluntas eius. ut nunc ueniret.
 ueniet autem cum elsiacuum fuerit; uigilate
 fide. uiriliter agite & confortamini. omnia
 uestra in caritate fiant;

Xij. Obsecro autem uos fratres. nostris domum
 stephanae & fortunati. quoniam sunt primitiae
 achaiae. & in ministerium scōrum ordinauerunt
 ipsos.

ut et uos subditis et eorum modi & omni cooperati
& laboranti. ^{in uobis;} Gaudeo autem in preterita stephani
& fortunati & achaei. quoniam id quod uobis
deerat ipsi suppleuerunt. Refecerunt enim
& meum spiritum & uestrum. cognosce
ergo qui eorum modi sunt; Salutant uos ecclesie
asiae; salutant uos in domino multum aquila &
priscilla ^{ill} cum domestica sua ecclesia; salutant uos
fratres omnes. salutate inuicem in oratione;
salutatione mea manu pauli; Siquis non amat dominum
ihesum christum. sit anathema maranatha; Gratia domini
ihesu uobis cum. Caritas mea cum omnibus uobis
in christo ihesu amen. **PIIIT. HAB. UERSUS. DCCCLXX.**
INCIP. CAPITULA AD CORINTHEOS. SECUNDA.
I De praesura nostra qui facta est in asia. suf-
ficienti homini correptione quae amulatur fit; pe-
tristitia ab orbe beatum. & postea de uere
ei donari propter uincenda opera diaboli
ij. quia christi suauis odor sumus epistula est christi
ministrata per nos. littera occidit spiritum uiui-
ficat. per recitationem parsi. sed non derelicti;
Igitur si qua in christo noua creatura est. ecce
tempus acceptabile. ecce nunc dies salutis

non eo angustamini in nobis corinthi, sed in uirce
ribus uestris, quae coniectio xpi ad beliar secundu
dm tristitia penitencia in salute operatur,

ii] Graxadi quaedata est in ecclesia machedoniae
quod reipror tradiderunt do.

iii]. De ministerium quod fit in circi qui eminat in
benedictione. De benedictione & me tet, hilare
daxorem diligit dr.

ii] In humilitatem docere & non extolli. in carne
ambulanter non recundum carnem militamur. de
passionibus in infirmitatibus gloriari. Rapam
hominem urque intercium caelu dicit. non fili
parentibus sed parentibus filii thesaurizare,

ui praecor dm nefiat aliquid in eor qui peccauerunt.
& non poentauerunt. *Incipit capitula ad cor.*

*Incipit epi
stola pauli
apostoli se
cunda ad
corinthios.*

Paulus apostolus ihu xpi per uoluntatem di
& thimotheus frater ecclesiae di quae est
corinthi. cum scir omnibus qui sunt in uniuersa
achiae. Gratia uobis & pax ad o patrem nostro.
& dno ihu xpo; Benedictur dr & pater dñi ni
ihu xpi. pater misericordiarum. & dr totus
conrolationis qui conrolatur non in omni tribu
latione nostra. ut possimus & ipsi conrolari eor

Post acta poenitencia. consolatoria epistola scribens eis de roade & laudans
eos hortat ad meliora. e tristatos quide eos sed emendatos ostendit;

qui in omni parte et sumunt. per exhortationem
qua exhortamur & ipsi adō. quoniam sicut
abundant passionis xpi in uobis. ita & per xpm
abundat consolatio nostra. Siue autem
tribulamur. pro uestra exhortatione & salute.
Siue exhortamur. pro uestra consolatione que
operatur tolerantiam earundem passionum.
quare et nos patimur et sper nostra firma
pro uobis. Scienter quoniam sicut recuperari
onum est. sic erit et consolatio.
Non enim uolumus ignorare ^{uor} fratres de tribula
tione nostra quae facta est in asia. quoniam
supra modum grauati sumus supra uirtutem.
ita ut tederet nos & iam uiuere. Sed ipsi
in nobis responsum mortis habuimus. ut non
simus fidenter in nobis sed in deo qui sursum
mortuorum. quid tantis periculis eripuit nos
& eruet. in quem speramus. qm̄ & adhuc eri
piet adiuuabur et uobis in oratione pronot.
ut ex multarum ^{personis} facierum eius quae in uobis est
donationis. per multas gratias agantur pro
uobis. nam gloria nostra haec est. testimonium
conscientiae nostrae. quod in simplicitate

& sinceritate dī. & non in sapientia carnali sed
 ingrata dī conuerſati sumus in mundo; abundan
 tur autem ad uos; non enim aliar scribimus uobis
 quam quae legistis & cognouistis; spero autem
 quod usque in finem cognoscetis. sicut et cognou
 istis nos ex parte; quia gloria uestra sumus.
 sicut et uos nostram in die dñi nostri ihu xpi. & hac
 confidentia uolui prius uenire ad uos. ut recun
 dam gratiam haberetis; & per uos transire in
 macedoniam. Et iterum a macedonia uenire
 ad uos & uobis deduci in iudaeam; cum hoc ergo uolu
 ir remissum quid leuitate usur sum. aut quae cogi
 to secundum carnem cogito. ut sit apud me
 est. *& non.* Fidelis autem dñi. qui arer
 mo noster quisit ad uos. non est in illo est. *& non. sed est in illo est;*
 dī enim filius ihu xpi. qui in uobis per nos
 praedicatus est per me & siluanum & timotheū.
 non fuit est *& non.* sed est in illo fuit; quot quot
 enim promissiones dī sunt. in illo est; ideo & per
 ipsum amendo. ad gloriam nostram. qui autem
 confirmat nos uobis cum in xpo. & qui unxit
 nos dñi. & qui signauit nos. & dedit pignus sps
 in cordibus nostris. ego autem testem dñi in uoco

inanimam meam. quod parcent uobis non uenit
cor in dū non quia dominamur fidei uestrae. sed
adiutores sumus gaudii uestri. nam fide facta.
Statui autem hoc ipsum apud me. ^{per}terum in tri-
stia uenirem ad uos; si enim ego contristo uos.
& qui est qui me laetificet. nisi qui contristatur
ex me. & hoc ipsum scripsi uobis. ut non cum ^{uenero} tristi-
tiam super tristitiam habeam. de quibus oportuerat
me gaudere. Confidens in omnibus uobis quia
meum gaudium omnium uestrum est; nam ex
multa tribulatione & angustiis cordis. scripsi
uobis per multas lacrimas. non ut contristemini.
sed ut sciat quā caritate habeam abundan-
tur in uobis; si quis autem ^{me} contristauit. non me
contristauit sed ex parte. ut non onerem omnes
uos; sufficit illi qui eius modi est oburgatio haec
quae fit a pluribus. Tunc ^{pro} contra magis doneatur
& contremiscent. ne forte abundantia tristitia
aborbentur qui eius modi est; propter quod
obsecro uos. ut confirmetis in illum caritatem;
Ideo enim & scripsi. ut cognoscam experimen-
tum uestrum. an in omnibus obaediētes sitis;
Cui autem aliquid donatur. & ego. nam et ego

quod donauit ^{siquid donauit} propter uos in persona xpi ut non
 circumueniamur a satana. non enim ignoramus
 cogitationes eius; cum uenirem autem troade
 propter euangelium xpi. & ostium mihi apertum
 esset in dno. non habui requiem spiritui meo.
 eo quod non inueni in terram fratrem meum.
 sed ualefaciens eis profecturus ⁱⁿ in machedoniam;
 T. 1. Do autem gratias qui semper triumphat non in
 xpo ihu. & odorem nostrae uiae manifestat per
 nos in omni loco. quia xpi bonus odor sumus de in
 his qui uiuunt. & in his qui pereunt; alii quidem
 odor mortis in mortem. alii autem odor uitae
 in uitam. & ad haec qui tam idonei: non enim
 sumus sicut plurimi aduiteranter uerbum di.
 sed ex sinceritate. sed sicut ex dno coram dno in
 xpo loquimur; Incipimus iterum per metip
 sos commendare. aut num quid egemur sicut
 quidam commendati eius epistular ad uos aut
 ex uobis. epistola nostra uos estis scripta in cordib;
 nostris. que scribitur legitur ab omnibus homi
 nibus manifestat quoniam epistola estis xpi.
 ministrata a nobis et scripta. non a tramentis sed
 spu diuini. non in tabulis lapideis. sed in tabulis cordis
 carnalibus;

Fiduciam autem talem habemur per xpm addm.
non quod sufficienter simur cogitare aliquid a nobis
quasi ex nobis. sed sufficientia nostra ex dō est;
que idoneor nos fecit ministror noui testamenti.
Non littera sed rps. Littera enim occidit. rps
autem uiuificat; quod si ministratio mortis litteris
deformata in lapidib; fuit in gloria. Itaut non porret
intendere filii irrt in faciem moisi propter glo
riā uultur eor quae euacuatur. quomodo non magis
ministratio rps erit in gloria. Nam si ministeriū
damnationis gloria est. multo magis abundat
ministrerium iustitiae in gloria; p̄ domine gloriifi
catum est quod claruit in hac parte. propter
excellentem gloriam; si enim quod euacuatur
per gloriam est. multo magis quod manet in gloria
est; habentes igitur talem rps; multa fiducia
utamur; & non sicut moiser ponebat uelamen
super faciem suam. ut non intenderent filii
irrt in faciem eor quod euacuatur. sed obtinse
sunt sensū eorum; ut que in hodiernum enī die
Idipsum uelamen in lectione ueteris
testamenti manet non reuelatum. quoniam
in xpō euacuatur; sed ut que in hodiernum diem

cum legitur moyses uelamen est positum super cor
 eorum. cum autem conuersus fuerit ad dnm.
 auferetur uelamen; dnr autem rpr est; ubi
 autem rpr dnr. ubi liber tar; por uero reuelata
 facie gloriam dnr speculariter. in eadem imagine
 trans formamur. a claritate in claritate
 tamquam adni rpu; Ideo habentes hanc ^{ad} miri
 trationem. iuxta quod misericordiam conre
 cuti sumus non deficimus. sed abdicamur occulta
 + de decoris non ambulantes in astita. ne que ad
 ulteranter uerbum di. red in manifestatione
 ueritatis. commendantes nos metapror ad
 omnem consuetudinem hominum coram do.
 quod etiam operatum est euangelium nostru
 in his qui per eunt operatum est in quibus dr
 huius reuli ex cauit menter infidelium.
 ut non fulgeat in luminatio euangeli gloriae
 xpi que est imago di. non enim nos metapror
 praedicamur. sed ihm xpm dnm nostrum.
 Non autem ser uos uestror per ihm; qm
 dr quid dixit de tenebris lucem r plen dercere.
^{qui} Inluxit in cordibus nostris ad in luminatione
 scientiae caritatis di. in facie xpi ihu.

habemur autem thesaurum istum in uasis fictilib;
& sublimitas sit uirtutis dei & non ex nobis; in omnibus
tribulationem patimur, sed non angustamur, aperi-
amur, sed non deficiamus, per recitationem patimur,
sed non derelinquimur; deicimur, sed non perimur,
semper moralisationem ihu incorporare nostro
circumferenter, ut & uita ihu incorporibus
nostris manifestetur; semper enim nos qui uiuimus
in morte tradimur propter ihm, ut & uita ihu
manifestetur in carne nostra mortali, ergo opus
in nobis operatur. uita autem in uobis; habentes
autem ^{eundem} rpn fidei. Sicut scriptum est;

Credidi propter quod locutus sum; & non credimus
propter quod & loquimur; Sciens quoniam qui
suscitauit ihm, & non cum ihu suscitabit, &
constituet uobis cum; omnia enim propter uos.
ut gratia abundans per multas gratiarum
actiones abundet in gloria dei; propter quod
non deficiamus, sed licet is qui formis est poster
homo corruptus, tamen is qui in aere est
renouatur de die in diem. Idem quod in presentia
est momentaneum & leue tribulationis
nostrae, supra modum in sublimitate aeternae

gloriae pondus operatur in nobis. non contemplan-
 tur nobis quae uidentur sed quae non uidentur.
 quae enim uidentur temporalia sunt. quae autem
 non uidentur aeterna sunt; Scimus enim quoniam
 si terra destruitur domus nostra huius habitationis
 dirroluatur. quod aedificationem ex deo habemus.
 domum non manufactam aeternam in caelis;
 Nam & in hoc in gemis uicimus habitationem nostram
 quae de caelo est super indui cupientes. si tamen
 uestra non nudum inueniamur. Nam & quis sumus
 in hoc tabernaculo in gemis uicimus grauati.
 eo quod nolumus expoliari sed superuestiri.
 ut a brabeatur quod mortale est aurum. qui
 autem efficit non in hoc ipsum deum. quid dicit nobis
 pignus spiritus; Audenter igitur semper & scienter.
 quoniam dum sumus in corpore peregrina-
 mur ad deum. per fidem enim ambulamus. &
 non per speciem; audemur autem. et bonam
 uoluntatem habemus. magis peregrinari
 a corpore. & praerenter erre ad deum; & ideo
 contendimus. siue abrenter siue praerenter
 placere illi; omnes enim non manifestari
 oportet. ante tribunal christi. ut referat;

unusquisque propria corporis prout gerit siue
bonum siue malum; scienter ergo amorem dñi homi-
nibus suademur. dō autem manifesti sumus; Spero
enim. & in conscientia uestra manifestor non esse;
non iterum nos commendamus uobis. sed occasi-
onem damus uobis gloriandi pro nobis. ut habe-
atur ad eos qui in facie gloriantur & non in corde;
siue enim mente excedimus dō. siue obrii sumus
uobis; caritas enim xpi urget nos ^{estimantes} iudicantes hoc.
quoniam si unus pro omnibus mortuus est. ut &
qui uiuunt iam non sibi uiuant. sed ei qui pro ipis
mortuus est & resurrexit; Ita que nos ex hoc nemine
nouimus secundum carnem; & si cognouimus secundum
carnem xpm. sed nunc iam non nouimus; si qua
ergo in xpō noua creatura. uetera transierunt
ecce facta sunt ^{omnia} noua. omnia autem ex dō; ^{gratiam dō} qui recon-
ciliatus nos sibi per xpm. & dedit nobis ministe-
rium reconciliationis. quoniam quidem dñs erat
in xpō mundum reconcilians sibi. non reputans
illis delicta ipsorum. & posuit in nobis uerbum
reconciliationis; pro xpō ergo legatione fungimur
tamquam dō. exhortante per nos. Obsecramus
pro xpō. reconciliamini dō. eum qui non nouerat

ergo omnes mortui
& pro omnibus mortuus est

peccatum pro nobis peccatum fecit. ut nos effici
 ceremur iustitia dei in ipso. Adiuuantes autem
 & exhortamur. ut in uacuum gratia dei recipiatur.
 At enim; tempore accepto exaudiuit. & in die
 salutis adiuuit; ecce nunc tempus acceptabile.
 ecce nunc dies salutis. meminidantes ullam offen
 sionem. ut non uti peretur ministerium nostrum;
 sed in omnibus exhibeamur nos metipros. sicut
 dei ministros; In multa patientia. In tribulationibus;
 In necessitatibus. In angustiis. In plagis. In carceribus;
 in seditionibus. In laboribus. In uigiliis. In ieiuniis.
 In castitate. In scientia. In longanimitate. In suau
 tate. In puritate. In caritate non ficta. In uerbo
 ueritate. in uirtute dei per arma iustitiae.
 ad dextris & sinistris. per ^{gloriae &} ignobilitatem. per
 infamiam & bonam famam. ut reductores. &
 ueraces. sicut qui ignoti. & cogniti. quasi mori
 enter. & ecce uiuimus. ut castigati. & non
 mortificati. quasi tristes. semper autem
 gaudentes. sicut egerentes. multos autem loci
 pleterentes. tamquam nihil habentes. & omnia
 possidentes; Or nostrum patet ad uos corinthios. †
 cor nostrum dilatatum est; non angusti sumini in
 nobis.

Thesa
12

Sati

angustiamini autem in uisceribus uestris. eandem
autem habentes remunerationem; tamquam
filius dico. dilatamini et uos. & nolite iugum ducere
cum infidelibus; quae enim participatio iustitiae
cum iniquitate aut quaerocietas luci ad tene-
bras. quae autem conuentio xpi ad belial. aut
quae parricidii cum infideli. qui autem con-
sensus templi dei cum idolo. uos enim estis templum
dei uiuis sicut dñs dicit, quoniam habitabo in illis. &
inambulabo. & ero illorum dñs. & ipsi erunt mihi
populus; propter quod exite de medio eorum.
& reparamini dicit dñs. & in mundum ne tetigistis
& ego recipiam uos. & ero uobis in patrem. & uos
eritis mihi in filios & filias dicit dñs omnipotens; +
Hanc igitur promissionem habentes carissimi
mundemur non ab omni iniquitate carnis & spiritus
perficienter sacrificacionem in amore dei capite
non in neminem lesimur. neminem corrupimus.
neminem circum uenimus; non ad condemnationem
dico. praedixi enim quod in cordibus nostris estis ad com-
moriendum & ad conuiuendum, multa mihi fiducia
est apud uos. multa mihi gloriaatio prouobis; +
Repletur sum consolacione super abundo gaudio +

Thymotheus
et hesaria.

In omni tribulatione nostraj; Nam et cum uenir
semus in machedoniam. nullam requiem habuit
caro nostra. sed omnem tribulationem passi.
foris pugnae. intus timores. sed qui consolatur
humiler. consolatur est non de in aduentu. ita;
non solum autem in aduentu eius. sed etiam
in loco quo consolatur est in uobis. referent +
nobis uestrum desiderium. uestrum fletum.
uestram emulationem. pro me. ita ut magis
gauderem. quoniam etsi ^{me}constitui uos in epistula
non paenitet. & si peniteret. uideret quod epistula
illa & si ad horam uos contristauit. nunc gaudeo.
Non quia contristati estis. sed quia contristati
estis ad paenitentiam; contristati equum estis
secundum dm. ut in nullo detrimentum patia
mini ex uobis. quae enim secundum dm tristitia
est. paenitentiam in salutem stabilem operatur; +
saeculi autem tristitia. mortem operatur;
ecce enim hoc ipsum ^{quod} secundum dm contris
tati uos. quantum in uobis operatur sollici
tudinem. sed de fensionem. sed indignatione.
sed amorem. sed desiderium. sed emulationem.
sed uindictam; In omnibus exhibuistis uos

incontaminator esse negotio; Igitur. et si scripsi
uobis non propter quod inuicem nec propter
eum qui par sit est. sed ad manifestandam sollici-
tudinem nostram. quam pro uobis habemus ad-
uocor coram deo. Ideo consolati sumus; In consola-
tione autem. nostra abundantius magis gauisus
sumus super gaudio. quia refectus est spiritus
+ ab omnibus uobis. & si quid apud illum de uobis
glorietur sum. non sum confusus; sed sicut omnia
uobis in ueritate locuti sumus. ita & gloria
nostra quae fuit aditum. ueritas facta est. ut
uirce faceretur abundantius in uobis sunt. Remur
centur omnium uestrum oboedientiam. quomodo
cum amore. & tremore exceptur eum.
Gaudeo quod in omnibus confido in uobis.

.iiii. **N**otum autem facimus uobis fratres gratiam
dei quae data est in ecclesia macedoniae.
quod in multa experimento tribulationis
abundantia gaudii prorum. & alia summa pauperum
eorum abundantia in diuitiarum simplicitate eorum; +
quia secundum ueritatem testimonium illis
reddo. & supra ueritatem uoluntari fuerunt.
Cum multa exhortatione obrecreanter non

53

gratiam et communicationem ministerii quod
fit in cor. & non sicut sperauimus, sed reme apior
dederunt primum do. Deinde nobis per uoluntate
di. Ita ut rogemur tam ut quem ^d modum
coepit. ita et perficiat in uobis suam gratiam istam;
sicut in omnibus abundat. fide & sermone &
scientia et omni sollicitudine. ^{in super.} & caritate uestra
innor. ut & in hac gratia abundet. Non quasi im-
perando dico. sed per aliorum sollicitudinem etiam
uestrae caritatis ingenium bonum comprobant;
+ Scit enim gratiam dñi nostri ihu xpi. quoniam
propter uos egenus factus est. cum erret diuersi
ut illius inopia uos diutius erret. & consilium
in hoc do. hoc enim uobis uale est. quia non solum
facere. sed et uelle coepit ab anno priore. nunc
uerso & factus perficitur. ut quem ^d modum propter
est animus uoluntatis. ita sit & perficiendi. & eo
quod habetur; Si enim uoluntas prompta est.
secundum id quod habet accepta est. non secundum
quod non habet. non enim ut alius sit nonis sit.
uobis autem tribulatio; sed ex aequalitate in
praesenti tempore. uestra abundantia illorum
inopiam suppleat; ut & illorum abundantia uestra
inopiae

sit supplementum. ut fiat aequalitas sicut scriptum est.
 Qui multum ^{habet} non abundavit. & qui modicum non
 minoravit; gratia autem dō. quidedit eandem
 sollicitudinem ^{pro vobis} in corde tuo. quoniam exhorta
 tionem quidem suscepit; sed cum sollicitior esse
 sua voluntate profectus est ad uos. nisi mureta
 cum illo fratrem. cuius laus est in euangelio per
 omnes ecclesias; non solum autem. sed & ordinatus
 ab ecclesia comiter peregrinationis nostrae. In hac
 gratia quae ministratur a nobis ad dñi gloriam.
 & destinata uoluntatem nostram. De ueritate haec
 nequir non utaperet in hac plenitudine quae
 ministratur a nobis; prouidemur enim bona non
 solum coram dō. sed etiam coram hominibus;
 nisi ^{mur} autem cum illis & fratrem nostrum. quē
 probauimus in multis saepe sollicitum esse. nunc
 autem multo sollicitiorē confidentia multa in uobis.
 siue pro toto. qui est socius meus & in uos adiu
 tor. Siue ^{phis qui sunt} fratres nostri apostoli ecclesiarum
 gloriae xpi. ostensionem ergo quae est caritatis
 uestrae. & nostrae gloriae prouobis. in illo osten
 dite in facie ecclesiarum; Nam de ministerio
 quod sit in cor. ex habundantia est mihi scribere
 uobis.

Scio enim promptum animum uestrum. pro quo
 de uobis glorior apud machedonas. quoniam achais
 parata est ab anno preterito. & uestra aemulatio
 prouocauit plurimos; nisi autem fratres. ut ne
 quod gloriamur de uobis euacuetur in hac parte.
 ut quem admodum dixi parastis. pecum uenerit
 mecum machedones. & in uenerit uos imparator
 erubescamus nos. & non dicam uos in hac substantia.
 Nec errarium ergo existamaui rogare fratres.
 ut praeueniant ad uos. & preparent promissam
 benedictionem hanc paratam esse. sic quasi bene
 dictionem non quasi auaritam; hoc autem dico. quoniam
 qui parcere minde parce & metet. & qui eminat
 in benedictionibus. debenedictionibus & metet ~~ut~~ ^{ut} ~~eternam~~
 unum quisque prout destinauit cordesuo. pone
 tristitia aut ex necessitate. hilarem enim datorem
 diligit deus; potens est autem deus omnem gratiam
 abundare facere in uobis. ut in omnibus semper
 omnem sufficientiam habentes. abundetis in omni
 opus bonum. Sicut scriptum est.
 Dispersit dedit pauperibus. iustitia eius manet
 in aeternum. qui autem administrat semenemi
 naria. & panem ad manducandum praestabit.

71 psal.
 mo. cxi.

& multiplicabit semen uestrum & auget incrementa
fructuum iustitiae uestrae. ut in omnibus locuple
tati. abundeat in omnem simplicitatem. quae ope
ratur per nos gratiarum actionem dō. quoniam
ministerium huius officii. non solum supplet ea
quae desunt sciri. sed etiam abundat per multas
gratiarum actiones in dō. per probationem
ministerii huius. glorificantes dñm in obediencia
confessionis uestrae in euangelio xpi. & simplici
tate communicationis in illorum & in omnes. & in
iporum obsecratione. prouobis. desiderantū
uor propter eminentem gratiam dī in uobis.

Gratias dō super inenarabili dono eius;

Ita Ipre autem ego paulus obsecro uos per mansuetu
dinem & modestiam xpi. qui in facie quidem humiliter
inter uos. abrenū autem confido in uobis; rogo
autem ne praerent audeam per eam confidentiam
qua existimo audente in quorundam. qui arbitrantur
nos tamquam secundum carnem ambulemus;
In carne enim ambulantes. non secundum carnem
militamus; nam arma militiae nostrae carnalia
sed potentia dō. ad destructionem munitio
consilia destruentes. & omnem altitudinem & tollentē
se

55.

aduersum scientiam dī. & incaptiuitatem redigen-
ter omnem intellectum in obsequium xpi. & in
promptu habentes ulcisci omnem inoboedientiam.
cum impleta fuerit uestra oboedientia; quae
secundū faciem sunt uidete, Siquis confidit sibi
xpi reerre hoc cogitet iterum apudre. quia sic
ipse xpi est. ita & nos. nam & si aliquid amplius
gloriamur fuero de potestate nostra. quam dedit
d̄ r̄ in aedificationem & non in destructionem
uestram non erubescam, ^{Aut} ut non existimer
tamquam terrere uor per epistolar. quoniam
quidem a epistolae inquit graues sunt & for-
ter. Praerentā autem corporis infirma & sermo
contemibilis; hoc cogitet qui eior modicus est.
quia qualer sumur uerbo per epistolar abrenter
tuler & praerenter in facto; non enim audemur
inrerere quise ipror commenda. sed ipsi in nobis. <sup>Aut comparat
re nor quid d̄ r̄</sup>
nor me ipror me denter. & comparanter por
m̄ & ipror nobis; por autem non in mensum gloriamur.
Sed secundum mensuram regulae quam mensur
est nobis d̄ r̄. mensuram per tingendi urque
aduor. non enim quasi non per tingenter aduor.
super extendimur nor. urque aduor enim.

¶ uenimur in euangelio xpi. non in inmensum gloriari
ante alienis laboribus. ^{Aut} spem habentes cre-
centis fidei uestrae in uobis magnificari. secundum
regulam nostram in abundantia & iam in illa
quae ultra uos sunt euangelizare. non aliena regula
in his quae praeparatae sunt gloriari. Nam qui gloriatur
in domino gloriatur; non enim qui seipsum commendat
ille probatur est. sed quem deus commendat. utina
sustineretis modicum quid insipientiae meae. sed
& suppone me. aemulor enim uos dei aemulatione.
depono enim uos uniuero uirginem castam exhi-
bere christo. Timeo autem ne sicut res per se eam
seduxit astutia sua. Ita corrum paratur sensus
uestri. & excidant a simplicitate quae est in christo
ihesu. Nam si hic qui uent. alium christum praedicat
quem non praedicauimus. aut alium spiritum accipi-
tur. ^{que non accepit} aut aliud euangelium quod non recepistis.
Recte pateremini. Existimo enim nihil meminur
fecisse. ^{magis} apostolorum. & si impertur ser-
mone. sed non scientia. In omnibus enim manifestatus
sum uobis. aut numquid peccatum feci. me ipsum
humiliant. ut uos exaltemini. quoniam gratia euan-
gelium dei euangelizauit uobis. aliarum ecclesiarum

56.
expoliari accipiens stipendium ad ministerium
uestrum & cum erem apud uos & ezere nulli
oneratus fui; Nam quod mihi deerat. suppleuerunt
fratres qui uenerunt a machedonia. & in omnibus
sine onere me uobis reuauui. & reuabo: est enim
ueritas xpi in me. quoniam haec gloria non
infringetur in me in regionibus achaiae; quare
quia non diligo uos. dr. scit; quod autem facio
faciam. ut am putem occasionem eorum qui uolunt
occasionem. ut in quo gloriantur inueniantur
sicut & nos; nam eius modi pseudo apostoli operarii
subdoli. transfigurantes se in apostolos xpi. & non
mirum. ipse enim satanas transfiguratus se in angelum
lucis; non est ergo magnum. si ministri eius transfigu-
rentur uelut ministri iustitiae. quorum finis erit
secundum opera ipsorum; Iterum dico. ne quis
me putet insipientem; alioquin uelut insipientem
accipite me. ut & ego modicum quid glorier. quod
loquor. non loquor recundum dm. sed quasi in insi-
pientia. In hac substantia gloriae; quoniam multi
gloriantur recundum carnem. & ego gloriabor;
Libenter enim sufferar insipienter. cum sciam ipsi
sapienter; sustinetur enim si quis uos in seruitute redigit.

Siquis deuorat. siquis accipit. siquis ex tollitur. siquis
in faciem uor caedit. Secundu[m] ignobilitatem dico.
quasi non infirmi fuerimur ^{in hac parte} in quo quis audet. in in-
sipientia dico. Audeo & ego. haebrei sunt & ego. ^{israhelites}
Semen abrahamae sunt. & ego. ministri xpi sunt. ut ^{sunt & ego}
minur sapiens dico plur ego. In laborib; plurimur
In carceribus abundantiur. In plagis supramodum
In moribus frequenter. A iudaeis quinquies qua-
dragenas. una minur accipit. ter uir gir caesus
sum. semel lapidatur sum. ter naufragium feci.
nocte et die in profundo maris fui. In cineribus
repe. periculis fluminum. periculis latronum.
periculis ex genere. periculis ex gentibus. periculis
in ciuitate. periculis in solitudine. periculis in
mari. periculis in falsis fratribus. In labore &
aerumna. In uigiliis mutar. In fame & siti. In
ieiuniis mutar. In frigore & nuditate. praeter
illa quae extrinsecus sunt instantia mea coti-
diana sollicitudo omnium ecclesiarum. qui
infirmatur. & ego non infirmor. qui scandalizatur.
& ego non uror. Si gloriari oportet
quae infirmatur meae sunt gloriabor.
Dr & pater dni ihu xpi. qui est benedicatur in scda

quod mentior; Damarci praepositus genti r
 aratheregir. custodiebat ciuitatem damascenorum.
 ut me comprehenderet. & per fenestram
 in porta dimissus sum per murum & effugi
 manus eius. Si gloriari oportet non & pedic
 quidem; ueniam autem ad uisionem & reuelatio
 ner dñi; Scio hominem in xpō ante annos quat
 tuordecim. siue in corpore nescio. siue extracor
 pur nescio. dicitur. Raptum eum modi urque
 ad tertium caelum; & scio huius modi hominē.
 siue in corpore. siue extracorpur nescio dicitur.
 qm̄ raptus est in paradysum. & audiuit
 arcana uerba quae non licet homini loqui;
 pro eum modi gloriabor. pro me autem ni
 hil nisi in infirmitate tabur meis; Nam
 & si uidero gloriari. non ero insipiens; ueritatē
 enim dicam; parco autem ne quis me existimet
 supra id quod uidet in me. aut audit aliquid ex me;
 & ne magnitudo reuelationum extollat me.
 Datur est mihi famulus carnis meae angelus
 satanae ut me colasitet; propter quod ter dñm
 rogavi ut discederet a me. & dixit mihi; sufficit
 tibi gratia mea. nam uirtus in infirmitate
 perficitur; Libenter igitur gloriabor in infirmi
 tate; mar.

ut inhabitet in me uirtus xpi propter quod
placeo mihi in infirmitatibus. in contumeliis. in
necessitatibus. in persecutionibus. Inanis factus pro
xp̄o; cum enim infirmor. tunc potens sum. factus
sum insipiens. uos me coegistis. ego enim debui
a uobis commendari. nihil enim minus fui ab his
qui sunt supra modum apostoli. Nam & si nihil sum.
signa tamen apostol^{atus mei} facta sunt super uos in omni
patientia. signis & prodigiis & uirtutibus. quid
est enim quod minus habuistis praeter
decidens. nisi quod ego ipse non grauavi uos.
Donate mihi hanc iniuriam. ecce tertio huc
paratus sum uenire ad uos. & non ero grauis
uobis; non enim ^{quero} quae uestrae sunt. sed uos; nec
enim debent filii parentibus. thesauri uari sed
parenter filijs; ego autem libenter sine inpen
dam. & super impendam ipse pro animabus uestris
licet plur uos diligens minus diligam. sed
esto. ego uos non grauavi. sed cum errem a factis
dolo uos caepi. ^{sum} quid per aliquem eorum
quos misi ad uos circum ueni uos. rogauit autem.
& misi cum illo fratrem. ^{sum} quid dicitur uos circum
uenit. nocte eodem sp̄u ambulauimus. nonne idē
uestigium. olim putatur quod excurreremus per apud uos.

coram dō in xpō loquimur. Omnia autem caris simi
 p̄pt uestram aedificationem, t̄meo enim p̄forte
 cum uenero non quales uolo inueniam uos. & ego
 inueniar a uobis. qualem non uultor; p̄forte con
 tentiones. demulationes. animositates. dissensi
 ones. detractiones. susurationes. Inflationes.
 seditiones sint inter uos; p̄terea cum uenero
 humiliet me d̄i apud uos. & luceam multos ex his
 qui ante peccauerunt. & non egerunt poeniten
 tiam super immunditia & fornicatione. & impu
 dicitate quam gesserunt. Ecce t̄rcio h̄c uenio
 ad uos. In ore duorum uel trium testium stabit
 omne uerbum; praedixi & praedico, ut p̄rerent
 uobis & nunc absenti. his qui ante peccauerunt
 & caeteris omnibus. quoniam si uenero iterū non
 parcam; an experimentum quaerit̄ eorum qui
 in me loquuntur xp̄i. qui in uobis non infirmatus
 sed potens est in uobis; nam & si crucifixus est
 ex infirmitate nostra sed uiuit ex uirtute d̄i;
 Nam et nos infirmis sumus in illo. sed uiuimus
 cum eo ex uirtute d̄i in uobis; uos me t̄p̄tatione
 temptate; si estis infidei ipsi uos probate; an
 non cognoscitis uos ipsos. quia xp̄i ih̄s in uobis
 est. nisi forte reprobis estis; spero autem quod

et
cognoscere. quia non sumus reprobi. Oramur
autem domine ut nihil mali faciat. non ut non proba
pareamus. sed ut uos quod bonum est faciat. non
autem ut reprobi simus. non enim per sumus aliquid
aduersum ueritatem. sed pro ueritate. Gaudemus
enim quando non infirmi sumus. uos autem poten
ter estis. hoc et oramus uestram consumationem.
Ideo haec abren scribo. ut praerent durius agam.
Secundum potestatem quam dominus dedit mihi in aedi
ficationem. & non in destructionem. De cetero
fratres gaudete. perfecti estote. exhortamini.
idem sapite. pacem habete. & deus dilectionis &
pacis erit uobiscum. Salutate in uiculis in ore uo
scorum. Salutant uos rei omnes. Gratia domini ihesu christi.
& caritas dei & communicatio spiritus sancti cum omnibus.
uobis amen. Incipit ad corinthios hanc uersus. dicitur.
Incipit ad galatas. argumentum.

Galatas sunt greci huiusmodi ueritatis primum
ab apostolo acceperunt. sed post diuersum eorum
temptata sunt a falsis apostolis. ut in legem & cir
cumcisionem uerterentur. hoc apostolus
reuocat ad fidem ueritatis. scribens eis ab
ephero.

i. Miror quod sic tamen cito trans ferimini in aliud euangelium. si quis uobis euangelizauerit praeter quam quod accepistis anathema sit, si hominibus placere uellem xpi seruum non errem sicut quae destruxi iterum aedifico. praecuaricatorem me confituo.

ii. Omnes rati galathae qui uos facinorati. ex fide promissio abrahamae eremini eius quod quod in xpo baptizati estis xpm induistis. Dies & menseres obseruatis. timeo uos ne sine causa laborauerim in uobis.

iii. Obsecro uos quod sicut angelum dei mesurcepistis aemulantur uos uolentes in carne uestra gloriari. State & nolite iterum iugo seruitutis ardeantem

iiii. Si circumcidamini xpr uobis nihil proderit. bene curreuatis quis uos impediunt ueritati non obediunt. nolite inuicem mordere ne uos consumatis. caro concupiscit aduersus spm. & sps aduersus carnem.

¶ Nolite errare dicit non irrideatur. quod bonum est operemur maximae ad domesticorum fidei. decetero. nemo mihi molestus sit.

FINIUNT CAPITULA AD GALATHAS

INCIPIT EPILA AD GALATHAS.

Paulus apostolus non ab hominibus neque per
hominem. sed per ih̄m xp̄m. & d̄m patrem
qui suscitauit eum a mortuis. & qui mecum suscitauit
omnes fratres ecclesie galathie. gratia uobis
& pax a d̄o patre nostro & d̄no ih̄u xp̄o. qui
dedit remetipsum pro peccatis nostris. ut
eriperet nos de praesenti saeculo nequam.
secundum uoluntatem d̄i & patris nostri.
cui est gloria in saecula saeculorum amen; *

7
Miror quod sic tam cito trans ferimini ab eo
qui uos uocauit in gratia xp̄i in aliud euangelium.
quod non est aliud. nisi sunt aliqui qui uos contur-
bent. & uolunt conuertere euangelium xp̄i;
sed licet nos aut angelus de caelo euangelizet
uobis. praeter quam quod euangelizauimus uobis.
anathema sit. Sicut praediximus. & nunc
iterum dico. si quis uobis euangelizauerit praeter
id quod accepistis. anathema sit. modo enim
hominibus suadeo a d̄o. aut quaero hominibus
placere. Si adhuc hominibus placerem. xp̄i
seruus non errem. Notum enim uobis facio
fratres. euangelium quod euangelizat a me est
a me. quia non est secundum hominem. neque
enim ego ab homine accepit illud neque didici.

60.

sed per reuelationem ihu xpi; ^{tr} audisti enim
conuersationem meam aliquando in iudaismo.
quoniam supra modum persequabar ecclesiam
di. & expugnabam illam. & proficiebam in iuda
ismo supra multos coetaneos in genere meo.
abundantius aemulator existens patris
meorum traditionum. Cuius autem placuit
qui me segregauit de utero matris meae
& uocauit per gratiam suam. ut reuelaret
filium suum in me & euangelizarem illum
in gentibus. continuo non adqueui carni
& sanguini. neque ueni hierosolima ad ante
cessores meos apostolos. Sed abii in arabia
& iterum reuersus sum in damascum; ^{tr} Deinde
post annos tres ueni hierosolima uidere
petrum. & mansi apud eum diebus quindecim.
Alium autem apostolorum uidi neminem.
nisi iacobum fratrem dni. quae uitem scribo
uobis. ecce coram do quia non mentior. Deinde
ueni in partes syriae & ciliciae. Et iam autem
ignotus facie. ecclesiarum iudeae quae erant
in xpo. tantum autem auditum habebant.
quoniam qui persequeretur nos aliquando.
nunc euangelizat fidem. quam aliquando

expugnabat. & in me clarificabant dñi; &
Deinde post annos quatuordecim iterum ascendi
hierusalem cum barnaba ad sumptus ^{utro;}
Ascendi autem secundum revelationem. & con-
tuli cum illis euangelium ^{di.} quod praedico in gentibus.
seorsum autem his qui uidebantur ^{Aliquid esse.} p̄ forte
inuacuum. cur ferem aut ^{cu} cur ferem; sed ne-
gitur quum cum eras cum esset gentibus com-
pulsus est circumcidi. ^{sed} propter ^{sub} introductor
~~autem~~ fallor fratres qui subintroierunt ex-
plorare libertatem nostram quam habemus
in xp̄o ih̄u ut non in seruitutem redigerent;
quibus neque ad horam cessamus subiectioni.
ut uentus euangelii permaneat apud uos;
Ab his autem qui uidebantur esse aliquid.
quales aliquando fuerunt in me nihil meum inter est;
dñs per sonam hominis non accipit; mihi enim
qui uidebantur ^{esse aliquid.} nihil contulerunt; sed contra
cum uiderent quod creditum est mihi euan-
gelium praepitauit petro circumcisionis;
qui enim operatur est petro in apostolatu
circumcisionis operatur est & mihi inter
gentes; sic cum cognouissent gratiam quae
data est mihi iacobus & cephas & iohannes

61.
qui uidebantur columnae erre. Dextrar dede-
runt mihi & barnabae societatis. ut nos in-
genter. ipsi autem in circumsisionem. Tantum
ut pauperum memores essemus. quod
etiam sollicitus fui hoc ipsum facere. Cum
autem uenisset cephas antiochiam in facie
ei refuta. quia reprehensibilis erat. prius
enim quam uenirent quidam ab iacob. cum
gentibus sedebat. Cum autem uenirent sub-
trahebat & segregabat se a mensis eorum. qui ex
circumsione erant. & simulationi eorum. Conspen-
serunt ceteri iudaei. Tunc & barnabas ^{et} duceretur
ab eis in illam simulationem. sed cum uidisset
quod non recte ambulare & ad ueritatem eu-
gelii. Dixit cephae coram omnibus. si tu cum sis
iudaeus gentiliter & non iudaeae uisus. quomodo
genter cogis iudaeizare. pro natura iudaei & non
ex gentibus peccator es. Sciens autem quod
non iustificatur homo ex operibus legis nisi per
fidem ihu xpi. & nos in xpo ihu credimus. ut
iustificemur ex fide xpi. & non ex operibus legis.
propter quod ex operibus legis non iustificabitur
omnis caro. Quod si quaerentes iustificari in
xpo. ^{ex operibus legis} inuenta sumus & ipsi peccatores. Numquid

xpr̄ peccata minister est. Absit. si enim quaedam strige,
haec iterum ^{re} aedifico. praecuaricatorem me
constituo; ego enim per legem legi mortuus
sum. ut dō uiuam; xp̄o confixus sum. uiuus
autem iam non ego. uiuit uero in me xpr̄;
quod autem nunc uiuus in carne. in fide uiuus
filii dī. quid dilexit me & tradidit rem et ipsum
pro me; non abicio gratiam dī; si enim per legē
iustitias. ergo xpr̄ gratia mortuus est;

§ 11

O inrensata galatae. quis uos farcinauit ^{scripta non} ante ^{obediunt}
quorum oculos ih̄s xpr̄ proscriptus est. & cru
cifixus. hoc solum uolo a uobis discere. ex operibus
legis sp̄m accepistis. an ex auditu fidei. sic stulti
estis. ut cum sp̄u coeperitis nunc carne consum
māmini; tanta pars estis. sine causa. si tamen
sine causa; qui ergo tribuit uobis sp̄m & operata
uir tates in uobis. ex operibus legis. an ex auditu
fidei. sicut ^{serp̄ tū ē.} abraham credidit dō & reputatū
est illi ad iustitiam. Cognoscitis ergo quia qui
ex fide sunt. hi sunt filii abraham. prouident
autem scriptura quia ex fide iustificat gentes
dī. praenuntiavit abraham. qui ab benedicen
tur in te omnes gentes. Igitur qui ex fide sup̄
benedicentur cum fidelibus abraham; quicumque

Inge
ser

enim ex operibus legis sunt. sub maledicto sunt;
 Scriptum est enim; maledicatur omnis qui
 non per manerit in omnibus quae scriptae sunt
 in libro legis. ut faciat ea; quoniam autem in lege
 nemo iustificatur apud dm̄. manifestum est.
 quia iustus ex fide vivit; Lex autem non est
 ex fide. sed qui fecerit ea vivit in illis; xpr̄ non
 redemit de maledicto legis. factus pro nob̄
 maledictū. quia scriptum est; maledicatur
 omnis qui pendit in ligno. ut in gentibus bene
 dictio abrahamae fieret in xpo ihu. ut pollicita
 tionem sp̄ accipiamur per fidem; fratres
 secundum hominem dico. Tamen hominis
 confirmatum testamentum. nemo spernit
 aut superordinat; Abrahamae dictae sunt pro
 missiones. & remineur; pondicit & remineur;
 quasi in muliere. sed quasi in uno. & remineur
 qui est xpr̄; hoc autem dico testamentum
 confirmatum ad dō. Quae post quadringentor
 & triginta annor facta est lex; non irritam
 facit ad evacuandam promissionem. nam si
 ex lege hereditas. iam non ex ^{re} promissione.
 Abrahamae autem per sp̄ promissionem donavit
 dr̄; quid igitur lex. propter transgressionem

h̄ de uita
p̄ om̄io

In abra
cuc

h̄ de uita
p̄ om̄io

posita est. donec ueniret semen cui re promiserat.
ordinata per angelor in manu mediatoris.
mediator autem unius non est. dñs autem unus
est. Lex ergo aduersum promissa di. abste.
Si enim data esset lex quae porret uiuificare.
uere ex lege erret iustitia. Sed conclusit scrip
tura omnia sub peccato. ut promissio ex fide
ihū xpī dare tur credentibus. Prius autem
quam ueniret fides. sub lege custodiebamur.
conclusi in eam fidem quaere uelanda erat.
Itaque lex pedagogus noster fuit in xpō. ut
ex fide iustificemur. At ubi uenit fides. iam
non sumus sub pedagogo. Omnes enim fili dī
sumus. per fidem ^{que est} in xpō ihū. quicumque enim
in xpō baptizati estis. xpī induistis. Non est
iudaeus. neque grecus. non est seruus neque
liber. non est masculus neque femina. Omnes
enim uos unum estis in xpō ihū. Si autem uos
xpī. ergo abraham semen en estis. secundum promissio
nem heredes. Dico autem. quanto tempore
heres. par uolur est. nihil differt a seruo cum
sit dñs omnium. sed sub tutoribus est & actoribus
usque ad praefinitum tempus a patre. Ita & nos
cum erremus paruuli. sub elementis mundi eramus.

63.

seruienter; at ubi uenit plenitudo temporis.
misit dñs filium suum factum ex muliere. factum
sub lege. ut eor qui sub lege erant. redimeret.
ut adoptionem filiorum reciperemus; quoniam
autem estis filii dñi. misit dñs spm filii sui in corda
nostra. clamantem Abba pater; Itaque iam
non est res uir sed filius; quod si filius. & heres
pā dñi. Sed tunc quidem ignoranter dñm. hinc
quoniam natura non sunt dum seruibatur; & nunc autem
cum cognouerit dñm. immo cognouerit si ad dñm;
quomodo conuertimini iterum ad infirma &
ezona elementa. quibus denuo seruire uultis
dies obseruatis. & men ser. & tempora & annor;
Timeo uos. ne forte sine causa laborauerim in
uobis. esto te sicut & ego. quia & ego sicut uos
frater obsecro uos. nihil melacrisar; sicut autē
quia per infirmitatem carnis euangelizau
uobis iam pridem. & temptationem uestram
in carne mea non spreuistis neque respicistis.
sed sicut angelum dñi & cepistis me sicut xpm
ihm; ubi est ergo beatitudo uestra. testimoniū
enim pōhibeo uobis. quia si fieri potuisset
oculor uestror. seruire & ir & dedire & ir mihi;
Ergo inimicus uobis factus sum uerū dico uobis.

uolunt. ut illor aemulemini. Bonum autem aemula-
mini in bono emper. & tantum cum praesentis su-
apud uor. filioli mei quor iterum par turio donec
formetur. xpr in uobis; uellem autem esse apud
uor modo & mutare uocem in eam qm confusor
in uobis; Dicite mihi quis uobis uultis esse.
legem non legisse. Scriptum est enim; quo-
nam abraham duor filios habuit. unum de
ancilla & unum de libera; sed qui de ancilla
secundum carnem natus est; quia autem de libera
per re promissionem. quae sunt per allegoriam
dicta; haec enim sunt duo testamenta; unum
quidem a monte sina in rer ueritate generari;
quae est agar; Sina enim mons est in arabia
qui coniunctus est ei. quae nunc est hierusalem
& seruit cum filiis eius; Illa autem quae
sursum est hierusalem libera est. quae est
mater nostra; Scriptum est enim;
Lactare sterilis quae non parit. erumpe &
clama quae non parit. quia multa filii
derer te. magis quam eius quae habet uirum;
Nor autem frater. secundum iraac promis-
sionis filii sumus; sed quomodo

tunc quirecundum ^{carne} natur fuerat. per sequebatur
 eum quirecundum spm. ita & nunc; sed quid
 dicit scriptura. ecce ancillam & filium eius.
 Non enim heret erit filius ancillae. cum filio
 libere. Itaque fratres. non sumus ancillae
 filii sed liberi. qualibet ^{nos} xpr liberavit.
 state & nolite iterum iugo seruitutis contineri;

2
 Iugge
 se

III

ecce ego paulus dico uobis. quoniam sic circum
 cidamini. xpr uobis nihil proderit; Testificor
 autem rur sum omni homini cir cu cidense.
 quoniam debitor est uniuersae legis faci
 endae. euacuata estis a xpo. qui in lege iustifi
 camini a gratia excidistis; por enim spm
 ex fide spem iustitiae expectamus; Nam
 in xpo ihu. neque circumcisio aliquid ualet
 neque praepudium. sed fides qua eper cari
 tatem operatur; Cur rebatur bene. quis
 uos impediunt ueritati non obedire. per
 suasio non est ex eo qui uocat uos; modicum
 fermentum. totam massam corrumpit;
 ego confido in uobis in dno. quod nihil aliud
 sapit; qui autem conturbat uos portabit
 iudicium quicumque est ille; ego autem
 fratres. sic circumcisionem adhuc praedico.

quid adhuc persecutionem patior. Ergo euacuatum est scandalum crucis. utinam et abroci dantur. qui uos conturbant; uos enim in libertatem uocata estis fratres. tantum ne libertatem in occasionem deas carnis. sed per caritatem seruite inuicem; omnis enim lex in uno sermone impletur. Dilige proximum tuum sicut teipsum; quod si inuicem mordeas & comedas uide tene ab inuicem consummamini; Dico autem; spiritu ambulate. & desideria carnis non perficietas; caro enim concupiscit aduersus spiritum. & spiritus aduersus carnem; haec enim inuicem sibi aduersantur. ut non quecumque uultis illa faciat. quod si spiritum ducimini non estis sub lege; manifesta autem sunt opera carnis. quae sunt. fornicatio. Inmunditia. Impudicitia. Luxuria. idolorum seruitus; ueneficia inimicitiae. contentiones. Aemulationes. irae. rixae. dissensiones. sectae. inuidiae. homicidia. ebrietates. comestiones. & huiusmodi similia. quae praedico uobis sicut & praedixi. quoniam qui talia agunt. regnum dei non consequentur. Fructus autem spiritus est. caritas. Gaudium.

178
178

pax. ^{patientia} longanimitas. bonitas. benignitas
 fides. ^{modestia} mansuetudo. castitas;
 modi non est lex. qui autem sunt xpi carne
 suam crucifixerunt. cum uicis & concupis
 centis. Si spū uiuimus. spū & ambulemus;
 Non efficiamur inanis glorie. cupidi. inuice
 prouocantes. inuicem inuidentes;
 Irascere. & si praecoccupatus fuerit homo
 in aliquo delicto. uos qui spiritales estis
 huius modi instruite uos in spū laentatis;
 Considerans tempus. ne & tu tempteris;
 Alter alterius onera portate. & sic ad im
 plebitis legem xpi; nam si quis existimat se
 aliquid esse. cum nihil ipse refereduct;
 Opus autem suum probet unusquisque.
 & sic in remetipso tantum gloriam habebit
 & non in altero; unusquisque enim onus
 suum portabit. communicet autem uir qui
 catechizatur uerbum. ei qui se catechizat
 in omnibus bonis. polite errare dicitur non in
 rideatur; quae enim seminauerit homo.
 haec et metet. quoniam qui seminat in
 carne ^{suā} decar ne & metet corruptionem;
 qui autem seminat in spū. de spū metet

u

3

997

vitam aeternam, Bonum autem facientes,
non deficiamus; Tempus enim suum habemus,
non deficienter; ergo dum tempus habemus,
operemur bonum ad omnes; maxime autem
ad domesticos fidei; videte qualibus litteris
scripsi uobis mea manu; quicumque
uolunt placere in carne. Hi cogunt uos
circumcidi. Tantum ut crucis christi persecu-
tionem non patiantur; neque enim qui cir-
cumciduntur legem custodiunt; sed uolunt
uos circumcidi. ut in carne uestra glorietur;
mihi autem absit gloriari nisi in cruce domini
nostri ihesu christi. per quem mihi mundus
crucifixus est. & ego mundo; In christo enim
ihesu. neque circumcisio aliquid ualet. neque
praeputium. sed noua creatura;
& quicumque hanc regulam
secuti fuerint. pax super illos & misericor-
dia; et super irritos; De cetero nemo
mihi molestus sit. ego enim stigmata ihesu
in corpore meo porto;

Gratia domini nostri ihesu christi. cum spiritu uestro
fratres amen; Finit ad galatas
habet uersus cc. xc. iij.

Incipit epistola ad ephesios.

Ephessii sunt asiam. In accepto uerbo ueritatis per
steterunt infide. hoc conlaudantur a p[ost]ulo serm[on]e
b[ea]t[us] e[st] eis a roma decan[us] cere. ^{ptichieū diaconū. Sciendū ē qd hec epla quā nos}
^{adephesios scriptā habent.}
^{heretici & martianistæ ad laodicensē attulant;}

Incipit capitula

- i Deside & dilectione quam in scōr exercetis
gratia erit scēlū p[er] donum dī. ne forte
quis extollatur. iam non estis hospiter
sed ciues scōrum.
- ii Cuius rei gratia ego paulus uinctus xp̄i
ihū pro uobis. huius rei gratia flecto
genua mea ad patrem dñi nī ihū xp̄i
ut det uobis uirtutem conrobore per
sp̄m eius seruare unitatem sp̄s inuin
culo pacis.
- iii Unus d[omi]n[us] una fides unum baptisma
- iiii Hoc dico ne ambuletis sicut gentes in uanitate
renouamini sp̄m & inducite uos nouum
hominem irascimini & nolite peccare. nolite
contristare sp̄m sc̄m dī.
- v Videte quomodo ambuletis qui adier malisunt

mulieres uiris suis subditae sint & filii paren-
tabur & serui dominis.

vi Decetero confortamini stude acincti lumbis
uestris in ueritate. **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** capitula
¶ ^{or} **¶** uii epistole
sunt lecte

Epist. ad ephs

Paulus & Porcius Paulus Christi Iesu voluntate;
 dei scilicet omnibus qui sunt ephesi. & fidelibus
 in Christo Iesu. grece uobis & pater a deo pa-
 tre nostro. & domino Iesu Christo; **Leges ubi beati
 tu dicitur. SAPIENTORUM.**

Benedictus deus & pater domini nostri Iesu Christi
 qui benedixit nos in omni benedictione
 spiritus in celestibus in Christo sicut elegit
 nos in ipso ante mundi constitutionem.
 ut essetis sancti & immaculati in conspectu
 eius in caritate. Qui procedit amavit nos
 in adoptionem filiorum per Iesum Christum in
 ipsum secundum propositum voluntate
 eius sicut in eadem gloria grece sicut.
 in qua grece fecit nos in dilecto filio suo.
 in quo habemur redemptionem per sanguinem
 eius. remissionem peccatorum. secundum
 diuitias grece eius. quae super abun-
 dauit in nobis in omni sapientia & profu-
 dentia. ut notum fieret & nobis sacra-
 mentum voluntate eius sicut. secundum

bonum plecciatum eius. quod propositum in
eo in dir perfectionem plenitudinis adpositi.
in facere se omnia in xpo. quae in caelis & quae
in terra sunt in ipso. In quo & uicem soae uocamus
sumus. praeceat aiaz secundum propositi
tum eius. qui omnia operet secundum
Consilium uoluntate sue. Ut simus in eadem
dem gloriae eius.

quante speramus in xpo. In quo & uos.
cu audis & uerbu ueritate. euangelium
scilicet ueritate in quo & sedentes. signe a
erant. spu promissionis sco. qui est pig
nur hereditate nrae in sedentationem ad
quisitionem in eadem gloriae ipsius.

Propterea & ego audient fidem ueritatem que
est in dno ihu. & dilectionem in omnes sco.
propterea gratias agitur pro uobis. memo
riam uia fecient in orationibus meis. Ut
dr dno nra ihu xpi pccat gloriae. & uobis
spm sapientiae & reuelationis in cognitio
nem ei. in luminator ^{habete} oculos cordis uia.

ut sciat quae sit spes uocacionis eius:
 quae diuinae gloriae hereditaretur ei in seip.
 quae sit sup eminenti magnitudo uisus
 ei in nos qui credi dimur. secundum operatio
 nem potestatis uisus ei quae operatur e
 in xpo sur ciuitatē illū a uoluntate. & constitu
 ent ad dextera sua in caelestibus sup omnē
 principatum & potestatem. & uisitate & domi
 nationē. & omne nomen quod nominat non
 solū in hoc seculo. sed in futuro; & omnia subiecit
 sub pedibus eius. & ipsum dedit caput sup omnē
 ecclesiam. quae corpus ipsius plenitudo eius qui
 omnia in omnibus adimpletur; & uocauerunt
 in ista delicta & peccata uisus in quibus
 reliquendo ambulauerunt secundum scilicet
 mundi huius; ^{secundum principem potestatis agris huius} sicut quoniam
 operatur in filiis dif
 fidentis. in quibus & nos omnes aliquando
 conuersati sumus in desideris carnis nate.
 facientes uoluntatem carnis & cogitatio
 onū. & quoniam nati sunt filii irae sicut
 & quoniam; & tunc quod dicitur e in misericordia

propt² inimic² caritatem suam quae dil² nos.
& cum er^{nos} sumur in osti² peccat². Coniun² fia
uit nos xp². Cuius gratia est saluati.
& con² se²ur ei tecuit & con² sedere fecit in
caelestibus in xp² ihu. ut ord² d² & m² s²ur
sup² uenientib²; abundant²er diuitias gra²
tiae suae. in bonitate sup² nos in xp² ihu.
Gratia enim est saluati. p²si den. &
hoc non ex uobis. di² eni donu² est. non ex op²u²
bur ut ne quis glori²etur. ipsi² enim ^{sumus} est².
facti² in xp² ^{ihu} in op²ib²; bonis. q² p²ce
perceuit d². ut in illis ambul²emur; p²pt² quod
memorer² et t²te q² d² aliquando uis² gen²
^{qui ex²at².}
Incesse. qui dicitur in p²ceptum. ceber² que
dicit² esse cum² si²o Incesse manu² facte² quae
est² illo in tempore sine xp². alienati a
conu²er²atione n²st. & hor² p² d² & mem²o
rum. prom²issionis spem non habentes & sine
do in hac mundo. ^{Nunc aut² in xp² ihu. uos quid² aliquando} ^{est²}
prope in sanguine xp². Ipse e² enim pax n²ra
qui fecit u²aq² unum. & medi² p² n²em

69.
mece quae soluent inimicitias in ecclesie succ
legen mendaciorum deperant euacuans.

ut duos condat in semetipsum in unum nouum
hominem facient peccat & reconciliat^{ans} eum bon
in uno corpore deo per crucem in te facient inimi

ciat in semetipso. Quem et euangelizauit
pacem uobis qui longe fuir at. & pacem hic qui p
pe i qm p ipso habemur uiccer sum ambo in una
spu ad pacem. Ego iam non ex animo piter &
ceduence sed etur ciur scoru & domesticidi.

sup aedificati sup fundamtu aploru & pph
et sum. ipso sumo angulatu lapide xp̄o ihu
in quo omnis aedificatio congruente est

et in dno plun sem in dno in quo & uos co aedi
ficemini in haec uicculu dno spu. ^{scilicet} huius rei gra

tiae. Ego pecculur uincitur xp̄i ihu p uobis
genatur. si accm audir at. Dir pensation

graciae qd accm e mihi in uobis. qm scam
da reuelatione no am mihi facta e sic

et pmentum sicut supra scripsi in breui.
pro ut potest legenter in allege

prudenciam meam in misterio xpi. quod alur-
gen generationibus non est agnitus filius hominum.
Sicuti nunc reuelatum est scilicet aptus est & pro-
pheta in spiritu esse genter coheredes & concor-
porales. & participes promissionis in xpo
ihu per euangelium cuius fecerit summus ter-
Secundum donum gratiae dei quod dicitur mihi secun-
dum operationem iustitiae eius; ^M mihi omnium sanctorum
minimo datae est gratiae haec & ingenitibus. Euan-
gelium accepit ueraciter gabiler diuitiarum xpi. & in
luminis est omnes. ^{ve} q. sic dispensatio sementis
abscondita ad id in dno. quoniam ea exequit. ut
in potestate principibus. & potestate in caelestibus
ecclesiae multas formas sapientie dei se-
cundum praefinitionem sanctorum quae fecit in xpo ihu
dno nro. In quo habemur fiduciae & accessu
in confidentiae perfidens eius; propter quod pro eo. ne defi-
ciat in ambulationibus meis pro uobis. ^{ve} q. e. glo-
ria uestra; Huius rei gratia facta est dona
mea ad pacem dno in ihu xpi. & quo omni-
bus praedestinatis in caelis & in terra nominatur.

ut & uob secundū diuider gloriæ suæ uir
 tute corpore ætate p̄p̄m ei. in in ætate
 homine habitaet xpm̄ p̄f̄dem in corp̄ib;
 uestris. In cetera tate. p̄e dicet̄. & fundat̄.
 ut possit̄ comprehendere cum omnib; sc̄is.
 Quæsit lætatio. & longitudo. & sublimitas
 & profundū; Sc̄ite & c̄e sup̄eminentem
 scientiæ caritatis d̄n̄i xpi. Ut impleamini in
 omnē plenitudinem d̄i. Et c̄ute qui p̄o d̄n̄i ē
 omnice f̄cc̄e sup̄ habundant̄ quæ p̄ d̄m̄
 c̄ut̄ in d̄e legimur. secundum uisū d̄m̄ quæ
 op̄at̄ in nobis ipsi gloriæ in xpo ih̄u. ^{in ecclesia &}

In omnes generationes sæculi.
 sæculorum amen; III. Obsecro itaq;
 uos ego uincatur in d̄n̄o. Ut digne ambule
 at̄ cum omni humilitate & mansuetudine c̄i
 patientiæ sup̄portanter in uicem in caritate
 solliciti seruite unac̄ d̄n̄i sp̄r̄ in unculo
 pecc̄is; Unum corp̄. & unus sp̄r̄. Sicut
 uocet̄ erat̄ in uice spe uocationis ur̄c̄e;
 Unus d̄n̄s. unce f̄der. unum b̄ap̄ at̄ ma.

uocatione
 quæ uocant̄ d̄m̄.

III

117 psalms
c. xvii

Unus dñs & p̄c̄t̄ omnium. qui sup̄ omnes & p̄
omnia & in omnib; nobis; Unus auq; aut̄ n̄m
dicitur ē gr̄tia secundū mensurā donec t̄o
n̄r xp̄i. p̄p̄t̄ quod dicit; Ascendit in celum
cep̄t̄ uicem dñi cep̄t̄ uicem dñi. Dedit dona ho
minib; Quod aut̄ ascendit quid ē. Iniqua
& descendit primum in inferiorer p̄c̄t̄er
desce; Qui descendit ipse ē & qui ascendit
sup̄ omnes caelos. ut impleret omnia; & ipse
dedit quor̄ dē ^{quidē} aptor; quor̄ dē aut̄ p̄ph̄ & cer;
Alior̄ uero euangelizator. Alior̄ aut̄ p̄c̄t̄o
r̄ & doctorer ad consumationē sc̄orū in
opur̄ minis dñi. In aedificationē corporis
xp̄i. Donec occurreremus omnes in unita
tē fidei & cognitionis filii; In uisum p̄c̄
fectum. In mensurā ad dñm plenitudinis
xp̄i; ut iam non simus p̄c̄t̄uili fluctuē
tes. & uisum seruemus omni uento doc
trinae. In nequitia hominū. In castitia
ad uisum ueritatem erroris; Ueritate
autem faciemus in castitate seruemur

71.

In illo p[ro] omnib[us] qui e[st] caput x[risti]. & quod totum
corpus comp[er]eatur. & con[nectum] p[er] omnem
iuncturam sub ministris d[omi]ni. Secundum
op[er]ationem in mensuram unius cuiusque
membri augmentum corporis facit in aedi-
ficatione sui in ecclesia. **III** Hoc
Igitur dico & d[omi]nificor in d[omi]no. Ut i[n] non
ambulem sicut gentes ambulantes in uanitate
sensu sui d[omi]norum obscuratum habentes
in intellectu. Alienati a ui[ua] d[omi]ni p[ro]p[ri]etate
q[ui]e[m] nulli p[ro]p[ri]etate cecitate[m] capis ipsoru[m]. Quos
sp[irit]us semetipsos d[omi]nificunt in pudicitia.
In op[er]atione immunditatis omnes in auaritia.
Uos autem non ita didicistis x[ristum]. Si tamen
illum audistis. & in ipso docuistis. sicut e[st]
usque in ih[esu]. Deponite uos. secundum
p[ro]p[ri]etate[m] conuersionem usque hominem.
qui consumpitur secundum desideria desiderii.
Renouemini autem sp[irit]u[m] mentis ueritatis. &
induite nouum hominem qui secundum d[omi]n[um]
specquetur e[st] in ueritate & scientia usque ad.

74 psal.
170 III

Propter quod deponentes mendacium loquimini
ueritatem unusquisque cum proximo suo quoniam
sumus in uicem membrorum; Inter cetera & nolite
peccare; Sol non occidet super iram diuinitatis;
Nolite locum dare diabolo qui superbia est. Item non
fuerit; Magis eundem laborem operando me
mbris quod bonum est, ut habere unde tribuat
pecunia eundem patientiam. Omnis sermone
& ore uerbo non procedat; Sed si quis bonus
ad edificationem ^{fidei} oportunitate ut de gratia
tiam audientibus; & nolite conari accipere
spiritum sancti. In quo signati eratis in die tempta
tionis. Omnis amaritudo. & ira & in
dignatio. & clamor & blasphemia tollat
a uobis cum omni malitia; Estote uicem
in uicem benigni consuetudine. Donantes
in uicem sicut & dominus in christo donauit nobis;
Estote ergo imitatio operum dei sicut filii dei
& ambulat in dilectione sicut & christus
dilexit nos. & tradidit semetipsum pro
nobis oblationem & hostiam de modorem

succulenti. Fostu cecido autem. Omnis in
 mundicia. aut concupiscentia. Nec nominetur in
 uobis. sicut decet scōr. aut aut praudo. aut
 stulti loquium. aut sicu mulier q ad rem n p
 tina. Sed magis gratiarum actio; hoc enī
 sciote in dellegenter. Quod omnis fornicator.
 aut in mundus. aut concupiscentur. quod ē idolorum
 sequitur. Non habet hereditatem in regno xpi
 dōi. Nemo uos seducat in uerbis; uobis;
 ppter haec enī uent ircedi in filior diffidentiae.
 nolite ergo effici participes eorum; Gratias
 enī aliquando de heretice. Nunc aut lux in
 dno. Ut filii lucis ambulare; Fruetur enim
 lucis ē in omni bonitate & ueritate & uisitate;
 Probanter quid sit beneplacitum dō. Quoli
 & cōmunicate opib; in fructuosus de heretice;
 Magis autem & sedar iude; Quae enim in
 occulto fiunt ab ipsis. aurpe ē & sic dicere;
 Omnia autem q; ^{ue} asuntur. lumine mani
 ferent; Omne enī qd manifestatur. lumen
 est. ppter quod dic; Susse qui dōm. & susse

cem ostendit & in lumine ut ait xpi; V. ut de
Itaq; sicut quomodo caute ambuletis, non qua
si insipienter, sed ut sapienter, Redimentes
tempus qm dies mali sunt; Propere non te
fieri imprudenter, sed in delibenter q; si uolun
tate dñi; Nolite in ebrietate uino in quo est om
nis luxuria; Sed implemini spū scō. Loquen
tes uobis in psalms in psalms & hymnis & can
tibus spūalibus; Cantentur & psallentur in cor
dibus ueris dñi; Cantentur & psallentur semp
pro omnibus; in nomine dñi nri ihu xpi dōpatri;
subiecti in uicem in amore xpi; Mulieres
uiris suis subdite sint sicut dño; qm uir
caput est mulieris. Sicut xpi caput est aece
siae. Ipse saluator corporis; Sed ut
aecelesiae subiecta est xpo. Ita & mulier
uiris suis in omnibus; Uiri diligite uxores
uestras. Sic & xpi diligit aecelesiam & seipsum
tradidit pro eea. Ut illam scificet & mundans
la uacuo acque in uerbo ^{ut} ut exhibet & ipse sibi
gloriam aecelesiam. Non habentem maculam

73.
aut pugam, aut aliquid eius modi, sed ut sit
sicut & immaculatae; Ita & uiri debent diligere
uxorem suam, ut corporae suae. Qui suam uxorem
diligat seipsum diligit; Nemo enim unquam carnis
suae odio habuit. Sed nudat & fouet eam sicut
xpi ecclesiam; quia membra sumus corporis eius.
De carne ei & de ossibus ei; pro hoc relin-
quit homo patrem & matrem. & adhaeret uxori
suae. & sunt duo in carne una; Sacramentum
hoc magnum est, Ego autem dico in xpo & in ae-
clesia; Unusquisque seipsum diligit; Uxor
sicut suam uxorem sicut seipsum diligit; Uxor
aquas. Amecet uirum; filii obedite parenti-
bus uestris in dno. Hoc enim est ius & honorae
patrem tuum & matrem tuam. quod est man-
datum primum in promissione. ut benefice
tibi & sis longeuus super te. & peccata nolu-
ad iracundiam per uocasse filios uestros sed edu-
catis illorum in disciplina & correptione domini;
Sequitur obedite dominis carnalibus; cum amore
& timore in simplicitate cordis uestri sicut xpo.

Non ad oculum sequenter quasi hominibus
placenter. Sed ut sequi cupi facienter uolun
tatem dei. Cum bono uoluntate sequi
entur sicut dno. & non hominibus; scienter qm
unus quisq; quodcumq; fecerit bonum hoc p
cipiat adno. Si uer seruus siue liber. & uos domi
ni eadem faciat illis. semit dicitur minas; sci
entur quia & illorum & uerq; dnr e in celis.
Cpsonarum acceptio non est apud eum;
VI Decetero fr̄ confestim in dno. & impo
nitia uisitatit er. In diu de uos asme di
ut por dicit scate ad uerur insidias diaboli;
quia non e nobis conlucetio ad uerum
causam & san dū em. Sed ad uerum princi
per & potestater, ad uerum mundi scate
dies perum hactum. con dicit ipi tēlicae nequitia
in caelestib; . Prop dicit accipit & asme di
ut posiat resire in diem alo. & in omni
bur p fecat scate; Scate ego succine et
lumbor uerur in ueritate. & in diu lani
cam iuracice. & caelestia peder in pra

perfectione euangelii pax; In omnibus su
 mendis scilicet fidei in quo posuerunt omnia delicta
 nequissimi igne & sanguine; & geleeem saluatur
 cessu mite. & gladium spm quod est uerbum dñi
 p annem orationem & obsecrationem. Oratio
 omni dñi posse in rpu. & in ipso uigilanter in om
 ni instantia. & obsecratione pro omnibus
 scilicet & pro me; ut dicitur mihi primo in ceptione
 orationis. Cū fiducia noscum fecerit miratur eu
 gelii. Pro quo legatione fungor in ecclesia. Ita
 ut in ipso eadem putopostet meloqui. Ut
 autē & uos sciat q̄^{ue} estis me sunt quid & ḡ. omnia
 uobis potest fecisse. & tñi chor carissimus frat̄.
 & fidelis ministr̄ in dño. quem nisi ad uos. In hoc
 ipsum ut cognosceat q̄^{ue} estis nos sunt. & con
 soleatur corde ueraciter; Pax ^{vobis} fr̄at̄; &
 caritate cū si de adō patre & dño ihū xp̄o.
 Gratia cum omnibus qui diligunt dñm
 n̄m ih̄m xp̄m in corruptione amen;
 Fuit ad ephesios. scripta ab urbe
 roma. habet uersus ccc xl. ij

Incipit ad philippenses.: ARGUMENTUM
philippenres sunt machedones. hi accepto
uero uerbo ueritatis persteterunt infide. nec
receperunt falror apostolor. hor apostolor
conlaudat scribens eis. a roma. de carcere per

epaphroditum

Scire autem uos uolo qm quidem xpm per
inuidiam annuntiant quidam ex caritate
mih iuere xpr est. & mori lucrum. non
quaerentes quae uestra sunt sed ea quae alioru.

Hoc enim sentite in uobis quod & in xpo ihu

ii. Sic estote in medio nationis praeuae & peruersae
sicut luminaria in hoc mundo. omnes sua
quaerunt non quae sunt xpi. honorificor
habentote eor., qui propter xpm proximaunt
urque ad mortem. uidete canes quae sunt lucra
damna propter xpm aestimare.

iii. Caete eor quorum dr uenter est.

iiii. esuri nenoui & abundare dicite quae per
aphroditum misistis odorem suauitatis
acceptum est do. Firmiuer captiua

Paulus & timotheus salutem in xpi ihu om
 nibus scis in xpo ihu qui sunt philippis
 cum epis & diaconibus grecia uob & pax ad
 pacem & dno ihu xpo; Greciar agado
 meo in omni memoria uestra. semp in cunctis
 orationibus meis pro omnibus uobis. Cum gaudio
 de peccatione faceret super communicatione uestra
 in euangelio. A prima die usque nunc. Con
 fidenter hoc ipsum quia qui coepit in uobis
 opus bonum perficiat usque in diem xpi ihu; Sic
 mihi iurasti. Hoc sentire pro omnibus uobis. Sed
 habetis uos in corde & in uinculis meis. & in
 defensione & confirmatione euangelii. So
 cior gaudium mei. omnes uos esse desider
 enim mihi est dicitur. quomodo cupiam omnes uos
 in uisceribus xpi ihu; & hoc oro ut cari
 tate uestra magis accipiat abunde in scientia
 & omni sensu. ut probetur potiora. ut fiat
 sinceriter & sine offensa in diem xpi; Re
 pleri fructu qui iuraturae pro xpm dnm in glo
 ria & laude. I. Scis autem non uos uolo

fr̄ quicq̄c̄ iſte me ſunt incedr̄ ad p̄fectum uisū
euangeli. Taceat uincula mee incedr̄ fieri
in xp̄o in omni p̄cedr̄o. & incedr̄ omnibus;
& plure ſe ſcedr̄bur in d̄no. confiderer uincula
ur meir̄. & abundantiur uisū d̄ne amore uisū
bundi loqui; Quidam quidem & p̄t̄ in iudicē
& conſonationē; Quidam autē & p̄t̄ bonā uoluntatē
xp̄m p̄cedicent. Quidam & caritate; Scienē
qm̄ in deſenſione euangeli poſitur ſum. Quidam
autē & conſonationē xp̄m annuntiaſt. Non ſcēſe.
& ur amē d̄r p̄cedr̄ ſup̄cē ſe ſur̄ciatē uincula
meir̄; Quidam dum omnimodo ſiue p̄occa
ſionē. Siue p̄ uisū d̄n xp̄m annuntiaſt. &
in hoc gaudeo ſed & gaudebo. Scio enim
qm̄ hoc mihi p̄ uisū & in ſalutem. Puram oratio
nem. & ſum minir̄ d̄r d̄n xp̄m ſcedr̄
& p̄ d̄n xp̄m & p̄ d̄n meum. Quicquid nullo
confunder. Sed in omni fiducia ſicut ſemp
& nunc magnificabit xp̄m in corpore meo.
Siue p̄ uisū ſiue p̄ d̄n xp̄m; mihi enim
uisū xp̄m ē & amor uisū. Quod ſi uisū

76
In cecisne. Hiemibi fructur opatur est. Aliquid
eligere ignoro. Coartor autem duobus desi-
derium habent. Dissolui & cum xpō eē multo
magis melius. Pmēns eē autē in cecisne necesse
sacrum ē ppter uos. & hoc confidens scio quia
manebo & permanebo omnib; uob; ad pfectum
uostm. & gaudium fidei. ut gratulatio uosce
abundē in xpō ihū in me. Pmēu ad uentum
idērum ad uos. Tentum dignē euāgelii xpī
conuocemini. Ut siue cum uos q̄o & iudeis uos.
Siue ceteris iudicē de uobis. quia facti ar in
uno spū. Un animē conlaborantes p̄ de
euāgelii. & in pullo seruetemini ce ad uos
scerit. Quae ē illis causa p̄ ditionis. Uos
autē saluar. & hoc adō. quia uobis donatū
ē p xpō. non solū ut in eū credat. Sed ut
& sic p̄ illo peccāmini. Foen & faciem hāc bonis
quae le & uisat in me. & nunc audiat
deme. Siqua ergo. consolatio in xpō.
Siquod solacium ce p̄ te ar. Siqua societas
sp̄. Siquae uisatē misericordiar. Implete

Secundum meum ut idem scilicet ait. Etenim cum
eadem habentur unanimes ad ipsum sentien-
tes. nihil per conditionem neque per inane gloriam.
Sed in humilitate superioribus sibi inuicem arbi-
trantur. Non quae fuerunt singuli *querentes.*
Sed eorum. Hoc enim sentite in uobis quod
et in christo ihesu. Quia in forma dei esse non rapinae
arbitratur esse se aequale deo. Sed se ip-
sum se inuenit formam serui accipiens. In similitu-
dinem hominum factus est. Et habitum inuenit ut homo;
Humiliatus se et ipsum factus est obediens usque ad
mortem. mortem autem crucis. Propter quod et deum illum
exaltauit. Et donauit illi nomen quod est super omnia.
Ut in nomine ihesu omne genua flectat. caelestia
et terrestria. et in saecula. Quomodo lingua con-
fessus est. quia deus ihesus christus. In gloria est deus pater.
Itaque carissimi mei sicut semper obediatis.
Non ut in praesentia mei tantum. Sed multo
magis. Hinc in eo sentite mecum. cum deus & homo
se uestram secundum operemini. Deus est qui
operetur in uobis. & uelle expressit per bonae

Voluntate, Omnia autem fecit sine murmure
 & querelationibus. Ut sit sine querela
 & simpliciter pluri sine reprehensione in medio
 nationum praeuac & puere, In quibus lucet
 sic luminae in mundo, Verbum uero condonans
 ad gloriam meam in die dñi ihu xpi. Quia non in
 uacuum cucurri. neq in uacuum laboraui. Sed
 & si immolor super sacrificium & obsequium fidei
 urae. Gaudeo & congratulor omnibus uobis
 pro ipsa uirtute & uos gaudeo & congratulor
 mihi. **Uii.** Spero autem in dño ihu. Timotheum
 cito mitare ad uos. Ut & ego bono animo
 sim cognatur q̄ uos uos sunt. Neminem enim
 habeo tam unanimum qui sine gratia affecta
 one pro uobis sollicitus sit. Omnes enim q̄ sua
 sunt querunt. Non q̄ sunt xpi ihu. Experimentum
 uerum ei cognoscere. Quia sic pater filium meum
 darsit in euangelio. Hunc igitur spero me
 mitare. ^{ad uos} mox ut uidero q̄ uos me. ^{ue} confido
 eundem in dño. qm̄ & ipse uenit ad uos cito.
Uiii. Recerserunt autem & iramaui.

epitaphoditum fructum & co op & creator em &
commily tonem meum uer & u aut aptum & minir
arum necer si tte air melle mit & e ad uor. qm
quidem omner uor desiderabat & mer aur gra.
Prop & ree qd audire air illum in ssm a tu
nam & in ssm acur e ur q ad moste. Sed dr mis
air e ei. Non so la aut e ur. u q u d u e & mei. pe
air ad cem sup air ad cem heeb qm. Residendum
ego nisi illum. Ut uiso eo idru gaud e air. Ego
sine air tice sim. Excipi de facq; illu cu omni
gaudio in dno. & e ur modicum honore
hebe ad e. Qm ppt opur xpi ur q; ad mosten ac
cer sit. & redent. animam suam. ut impleat id quod
scuobir de qrat & gra meum obsequium;
Decidit ssm mei gaud e in dno. Eadem uob
scribete mihi quidem n pigram. uobir autem
necesse rium. **V**id e caner. Uid e
malor op & reior. Uid e concisione; p or
et im sumur cisa ciso. qui spu do rsumur. & glo
riamur in xpo ihu. Non in cepte sducite ha
bentur. Quae quae ego. hebea con sderia mape;

^{aut}
 Siquis alius videtur con fide re
 incipit egom agit. Cuiusm circur ostendit die
 & dicitur in d. d. tribu beniamin. hebreceur
 & hebreceur. Secundū legem phariseur.
 Secundū aemula apne psequor aeclesia dī. Se
 andū iurata qm lege ē. conuocatur sine
 quacqella. Sed q; mihi fuit luere. hae & cerbi dū
 ar sum ppe xpm d d r m t a; Usū tam d r i f t a m o
 omnia d d r m t a e e. Ppe eminentē scientia ihu
 xpi d n i t; Ppe que omnia d d r m e n t a f e c i t &
 cerbi d r ut f a c t o r u t x p m l u e r i f i c i e e & m
 uenier in illo. non habent in eē iur atia e. q; d e
 lege ē. Sed illa q; d e d e e x p i i h u. q; d o e i u s t i
 t i o m f i d e c e d a g n o r a n d u i l l u. C u i s t u e o m f e r u s s e
 t a n i r e i. D i s o c i a e d e m p e e r s i o n u. i l l u r. C o n
 f i g u r a t u r m o s t a e i. S i q u o m o d o o c c u r r e
 c e d f e r u s s e t o n e m q e d e m o s t a u r. P r o n q u a d i e m
 a c c i p s i m u t u r i a e p f e c a u r s i m; S e q u o r a u t
 s i c o n p h e n d e e. i n q u o d c o n p h e n s u r s u m x p o i h u.
 P r s e g o m e n c e r b i d r o r c o n p h e n d i r s e; U n u m
 a u t e q u e q u i d e m f e r u s s u n t o b l i u i r e h r. A d e u

uero q; sunt in priora & vident me, ad
deratincum prequor ad braccium sup^{me} uoce
donir dei ⁱⁿ xpo ihu, Quia in q; ego p^{sum} feci ^{hos} in
tatemur; Et si quid alit^r se piar. & hoc uob dr se
uellet; Veru^m t^{em} ed quod p^usumur. Ut idem
scipiamur, ut in ead^m p^{er} maneamur regula;
Imitatorer mei esto de fr^{at}r. & ob r^{ati}o de eor
qui ita ambulant, sic habent forma n^{ost}ra; Wal
denim ambulat. quor^{um} saepe diceba^m uob, Nun c
cut^e & fletu^m dico. Inimicor^{um} que^rit xpi; quoru^m
finit^r in d^{omi}natur, quoru^m u^{er}u^m d^{omi}n^us. & gloria
in confusione ipsoru^m qui d^{omi}n^us se piunt; Non
s^{er}u^u aut^m conu^{er}sio in cael^um. Unde dicem
salu^uat^u que^rit & p^{er} d^{omi}n^um ih^um xpm.
Qui se formabat cor pur humilitate^m n^{ost}re.
Configur^uat^u cor poru^m elect^uat^u que^rit su^ue;
Secund^um op^{er}at^uone^m que^rit por^u se & sic subi
cite sibi omn^uice; Itaq; fr^{at}r mei car^u simi &
desider^uat^u simi. g^odiu^m & coron^u me^ue; sic
sc^o d^{omi}n^us car^u simi. eu^o h^o d^{omi}n^us rogo &
Sy^lu^uchen de p^{er}cor. To ips^u sa p^{er} d^{omi}n^us

Sic rogo & de gessm ane con par. adiuuare illar
 q^{ue} meai laborauerunt in euangelio cu clon &
 accipit ad iuatores, meir. quorum omnia sunt
 in libro uirtute. .iiii. Gaudeat in dno semp.
 itru dico gaudeat. O odesta urce no asit
 om nib; h aminib;. Dnr ppe e; nihil sollicita si ar.
 Sed in omni oratione & obsecratione cu grati
 arum actione p dicitur uerice in no dicitur
 apud dm; & p xpo q^{ue} se superat omne sensum.
 custodiat copia uerice & in dellegendar urce.
 in xpo ihu; .Anij. Decet q^{ue} q^{ue} aiq; r uerice.
 q; aiq; pudice. q; aiq; iurice. q; aiq; scae. q; aiq;
 ameblice. q; aiq; bonae fame; Siqua uirtur.
 Siqua laudis uirtur. Hae & cogitare. q^{ue} & didi
 citur & accepit ar. & uerice ar. & uerice ar
 in me; Hae & agere. & dicitur p ar q^{ue} uerice ar.
 , Gaquisur sum in dno uehement^{er} qm
 attendem aliquando refloquitur p me sen dte
 sicut & sena eb ar. Occupata ut & ar.
 Non quesi ppt^{er} p aenurice dico. Ego eni didici
 in quibus sum sufficiens ee. Scio & humiliari.

Scio & abundare. ubiq; & in omnib; insti-
tutus sum. & sedari & surare. & abundare
& penuriam pati. Omnia pro sum in eo qui
me confortat. Vigiliam bene fecit tibi com-
municantem & abulacioni mee. **Xii.** Sci-
tis autem & uos philippenses. quod in principio
euangelii quando profectus sum a macedonia.
nulla mihi ecclesia comunicauit in pactione
danti & accipiti. nisi uos soli. quia & thessal-
onica semel & iterum in usum mihi misistis.
Non quia quaero dolum. Sed requiro officium
abundantem in pactione uera. habeo autem
omnia & abundo. Repletus sum accipitis
ab episcopo phrodito. quem misistis odorem suae
uirtutis. hoc tamen accipite placens domino.
Deus autem meus impleat omne desiderium uostri.
secundum diuicias suas in gloria in christo ihesu. Do-
minus & pater noster gloria in seculum amen.
Salutate omnem semper in christo ihesu. Salutant
uos qui mecum sunt fratres. Salutant uos omnes
sancti. **De** Maxime tamen quid accipitis dabo

sunt Græcæ dñi nī ihū xpī cum r pū uerbo am.
 SCRIBTA DE UBE ROMA ū ū
 FIT ad philippenses. habet uersus cel:
 Incipit ad thesalonicenses .i.

Incipit ad eos deo. argumentum.
Ad thelonicenres secundā scribit. & notum
facit eis de temporibus nouis simis. & de aduer
sari de tectione scribens de athenis.

Item capitula

- i He ex terra mini per epistula quasi in nobis
mirra quia infret die dñi. uentit ergo discessio
primum & tunc nudabitur aduersari ur.
orate pro nobis ut eripiamur a malis hominib;
- ii Discedite ab omni fratre ambulante inordi
nate. qui uult operari non manducet. qui
non est obaudiens uerbo nostri nolite
commisereri ei. ut reuerentiam habeat
non ut inimicus fiat. **expte** capitula

Paulus & silvanus & timotheus ecclesie
Dichersallomicensium in dō p̄cip̄e & dñō ihū
 xp̄o. gr̄ca & c̄ uob̄ & p̄cc̄. Gr̄ca & ar̄ agimur
 h̄c̄ dō semp̄ p̄ omnib; uob̄. Memoriā ur̄i faciendā
 in op̄at̄ionib; nr̄i. Sine int̄missione. memorer
 op̄at̄ur̄ fidei ur̄c̄e. & labor̄ur̄ & accept̄at̄ ar̄. & sust̄a
 nendā c̄ spei dñi nr̄i ihū xp̄i. c̄ dē dñi & p̄cip̄e nr̄i;
 iii. Sciēter fr̄. dilecti ad dō electi one ur̄c̄m. quia
 euāgelium non fuit ad uos. in p̄cip̄ione acētū.
 Sed in uisitate & sp̄u sc̄o. & in plenitudine multa.
 Sicut sc̄i ar̄ quales fuimur uob̄ p̄p̄t̄ uos. &
 uos imitate ad op̄er̄ nr̄i facti er̄ ar̄ & dñi. Sc̄cipi
 end̄ ur̄bū in ambulacione uultu cū gaudio sp̄i
 sc̄i. It̄c̄ ut facti si ar̄ forma om̄nib; c̄cedentib;
 in macedonia & in achaiā. Quob̄ enī diffi
 cile aur̄ē r̄p̄modū. Non solū in macedonia & in
 achaiā. Sed & in om̄ni loco fidei ur̄c̄e q̄e ad
 dñm p̄ f̄c̄e acēt̄. It̄c̄ ut non sit nob̄is necesse
 quicquā loqui. Ipsi enim de nob̄ annuntiant
 quidem in d̄roiatū habuimur ad uos. & quo
 modo conuersi er̄ ar̄ ad dñm a simulce er̄ ar̄

Scriptura dicitur uisus & uisus & septuaginta & sex
decebat. quem surciatuit & mox dicitur ihm. qui
scriptura non ab ipse uenit; III. Nam ipsi
sciat. sicut in dicitur nunc ad uos. qui non in anir
fuit. Sed an & parsi. & con am elur affecasiē
sciat in philippis. Fiduciam habuimus in dōnō
loqui ad uos euangelium dī. In multa sollicitu
dine; III. Ex hoc dō enī nōc n̄ de hōre
neq; de in munditia. neq; in dolo. sed sic p̄ba d̄
sumus ad dō. ut crederetis nob euangelium in celo
quimus; Non quae si hominib; placere. sed dō
qui p̄bae cor la n̄c; V. Neque enī aliquando
sumus in r̄p̄one adulationis sic sciat. Ne
que in occa sione aueritiae d̄r d̄st̄r est.
Neque quae p̄bae ab hominib; gloriae neque uob
neq; ab alur. Cum parsimur onsa esse ut xpi
apti; Sed facti sumus p̄p̄uuli in medio uō
rum. Tamquā sicut utrix fouet p̄lor suos.
Ita desiderant per uos cupide uolebamur d̄cedere
uob non solum euangelium dī. sed etiam ani
mae n̄c. qm̄ ceperunt siminob facti erant;

III. Memorer enī eratis p̄r laboris n̄ri & fatiga
 tionis. Hoc ē & die operanter nequeo uestrum
 grauari. Prædicauim̄ uob̄ euangeliū dī.
 Uob̄ ^{enim} & t̄er eratis & d̄r. quæ sc̄e & iustit̄e sine
 quærellæ uobis quicredidistis sumus. sic sc̄is.
 Quæ unūquēque uestrum p̄ quæ part̄ hor
 suor̄ dep̄cēter uor̄. & consolēter & afflicta
 sumus. ut ambulā p̄r dignedō. qui uocatur uor̄
 in suam regnum & gloriā; Ideo & nos gratiar
 agimus dō sine int̄missione. Qm̄ cū accepit se
 & uobis uerbū audiat dī. accepit at̄ non
 ut uerbū hominū. Sed sic ē uere uerbū dī qui
 operat̄ in uob̄ quicredidistis; . . . VII. Uob̄
 enim Imitatores facti eratis p̄r ecclesiā r̄dī
 quæ sunt in iudex in xp̄o ih̄u. quia eadē passi
 eratis & uor̄ a con̄tribulib. uestris. sic & ipsi iu
 dices. qui & dñm occidit ih̄m. & proph̄et̄.
 & nos p̄secut̄. & dō non placent. & omnib;
 hominib; & d̄stant; prohibentes nos lo
 qui gentib; ut saluæ fiant. ut impleant
 p̄ccatū suū semp. Præueniē enī irā dī

sup illar ur q; p finem; **Vij.** Hor autē s̄ de sole
et a uobis ad d̄n pur horae ar p̄cau n̄ corle.
Abundantiur per anxiuimur faciem ustr̄em uidere
cū multo desiderio, qm̄ uolumur uenire ad uos. Sed
quidē p̄caur & semel & idē. Sed impediunt nos
sacra n̄r, q̄ ē enī n̄r̄e sper̄ aut gaudiū aut cosm̄ic
glorice. Nonne uos ante d̄m n̄m ih̄m erat̄ in
ad uenatū ei. Uos enim erat̄ gloriā n̄r̄e & gaudiū.

Viii. P̄p̄t quod n̄ sur tineret̄ complur. Placuit nob̄ p̄manere
ad uenire solur. Emisimur Amotheū fr̄at̄r̄e n̄m.
& minir̄ d̄m d̄i in euangelijs xp̄i ad confirmandor
uor & scholā d̄m d̄m p̄s̄de u r̄c. Ut nemo moueat
in dubitac̄ d̄m d̄m; u r̄c. Ipsi enī sciat̄ quod in hoc
positi sumur. Nam & cum apud uos er̄ semur, p̄p̄t
dicebamur uobis p̄c̄r̄ sur̄or nos dubitac̄ d̄m d̄m; sicut
& factum ē & sciat̄. **A.** Prop̄t̄r̄ea & ego
complur non sur tineret̄ nisi ad cognor̄ d̄m d̄m d̄m
ustr̄em. Hef̄ d̄m d̄m p̄c̄r̄ uos uos qui d̄m p̄
at̄r. & in uenir̄ fiat̄ labor n̄r̄. **Xj.** Hunc
eud̄m uenirete Amotheo ad nos a uobis. & ad
nuntiac̄ d̄m nob̄ fidem & acc̄r̄ ad d̄m ustr̄em. Uiquic

memorie nre habetur bo nre. Semp desideranter
 nor uiderentur nos quoq; uor. Pro consolatione
 sumus fr̄ in uob in omni necessitate & tribula
 don nre p̄ uram fidem. qm̄ nunc uiuimus si uor
 faciat in dno. **XII.** Quicquid gressu acione
 possumus do scribu. Bre p̄ uob. In omni gaudio
 quo gaudemus p̄t uor an dnm̄ nm̄. Hoc de
 die abundantiur orantur. ut uideamur faciem
 usram. & compleamur ea q̄ desunt fidei u rae.
 Ipseccur d̄r & pat̄ n̄r & dnr̄ ih̄r. diriget uic̄ nam̄
 ad uor. Uor aut̄ dnr̄ multiplicet & abun
 dante faciat copiam in uob & in omner. Quē
 ad modum & nor in uob ad conspiciendā copiam usre.
 sine qua uelle in sēi corde an dnm̄ & p̄ dnm̄ nm̄.
 in ad ueniam dnr̄ nr̄ ih̄u xp̄i cū omnib; sēr eius
 am̄en. **XIII.** De cetero ego fr̄ p̄ dnm̄ uor
 & o sēp̄ amur in dno ih̄u. ut quem ad modum
 recepit̄ ar̄ a uob quomodo uor op̄stet̄
 ambulare & placere dō. sic & ambulare ar̄.
 ut abundet̄ magis. Sciat̄ enim quicquid
 cepit̄ de dnm̄. uob p̄ dnm̄ ih̄m. Hæc eēn̄

Voluntate dī sanctificatio ustra. Ut abis ane dicitur uos
a fornicatione. Ut sciat unusquisque uerum suum
uerum porridere in sanctificatione & honore. Non in parti-
one desiderii. sicut & gentes quae ignorant dñm. ^{Et} Ut ne
quis supergrediatur neque eipsum ueniat in nego-
cium suum. quoniam uin dicitur de his omnibus. sic p̄dxi-
mur uobis & dicitur a sanctificati sumus. Non enim uocemur
dñm in mundicia sed in sanctificatione. Itaque qui haec
sp̄nit non hominem sp̄nit sed dñm. qui etiam dedit
sp̄m sc̄m suum in uobis. **XIII.** Decem tace-
re uos fratres. Non necesse habemus scribere
uobis. Ipsi enim uos ad id didicistis illud in omni fr̄e
in uniuersa macedonia. **XIIII.** Rogamus autem
uos fr̄es ut abis dicitur magis & operamini. ut
qui etiam sitis. Quotusdum negotia ageris. & ope-
ramini manibus uestris. sic percipimus uobis. Quotusdum
deambulatis ad eos qui foris sunt. Quotusdum ali-
quid desideratis. **XV.** Nolumus autem uos
ignorare fr̄es de somniis. Ut non confundamini
sicut & illi qui spem non habent. Si enim sedi-
mus quod ih̄s monstrauit & profuerit. Ita & dicitur

ut diligat
in uicē etēni
faciat

qui dormierunt p̄ ihm ad duodecimo. Hoc enim uobis
 dicimus in uerbo dñi. Qui enim or qui uiuimus qui
 residui sumus in adueniēti dñi. non p̄ueniemur eor
 qui dormierunt. Qm̄ ipse dñs in uersu & in uoce & est char
 geli. & in absc̄di descendē de celo. & in osti
 qui in xp̄o sunt p̄stiterunt primi. Deinde enim qui
 uiuimus qui relinquitur. Simul recipiemur cum
 illis in nubib; obuiam dño in cęstee. & sic semper
 cum dño erimus. **XVII.** De dñi p̄p̄tibus carē
 & in omni carē fr̄ n̄ indiget. Ut scribāt uob; Ipsi
 enim diligētē sciat. quia dñs sic fur in nocte
 ita uenit. Cum enim dixerunt pax & securitas.
 Tunc repente fur superuenit & in dicitur. sicut
 dolor in uadito habenti. & n̄ effugient. **XVIII.**
 Vos autē fr̄ n̄ eratis in ebrietate. Ut uos dies ille
 quem quē fur comprehendat. Omnes enim uos
 filii lucis eratis. & sicut diei. Non sumus nocē
 neq; ebrietatē. **XVIII.** Igitur non dormiemus sicut ecce
 & sicut opus sumus. Qui enim dormiunt nocē & dormi
 unt. & qui ebrii sunt nocē & ebrii sunt. Nos
 autē dñs qui dies sumus. sobrii sumus. In die & in nocte

sicut ecce
 teri sed uigi
 lamur

fidei & caritatis. & gaudeat spem salutaris; quoniam non
posuit nos deum in iram sed in adquisitionem salutis
domini nostri ihesu christi qui nos parauit. Ut siue uigi-
lemus siue dormiamus simul cum illo uiuamus. propter quod
consolesmini inuicem. & edificate alterutrum si &
faciat. **XX.** Rogamus autem uos fratres ut no-
uiscitis eos qui laborant in te uos. & praesunt uobis
in domino & monent uos. Ut habeatis illorum abundan-
tiam in caritate. propter opus illorum; pacem habete cum
eis. Rogamus autem uos fratres. commiserati in quibus
consolesmini pusillanimes. suscipite infirmos; pacem
inter estote ad omnes. Videte ne quis malum
pro malo alicui reddat. Sed semper quod bonum est
secuti mini in inuicem & in omnes. Semper gaudeat
sine intermissione orate. In omnibus gratias agite;
Haec enim uoluntas dei est in christo ihesu in omnibus uobis;
XXI. Spiritum nolite extinguere. propheticas nolite respicere.
Omnia autem probate quod bonum est. Ab omni
specie malae abstinete uos. **XXII.** In precate
deum pacem sanctis uos per omnia. & in deo spiritus uos
deus & anima & corpus sine quaerella in aduersari

dn̄i nr̄ ih̄u xp̄i sequatur. Fidelis ē qui uocatur. qui
quidam faciat. **XXII.** **F**rat̄ orate pro nobis. Saluare
fr̄ omnes in orculo sc̄o. **XXIII.** **A**d iuro uor p̄ dn̄m ut legat̄ ep̄i dula: hęc omnib;
sc̄i frat̄ib;. **G**ra dā dn̄i nr̄ ih̄u xp̄i cum omnibus
uobis amen. **Expt̄. ad thessal. locup̄. f̄. p̄. i.**

AD POSTERUM **I.** De p̄secutione quod exem
plum sit iurati iudicii dī & p̄secutorū supplicio sem
pi d̄no. **II.** De dir̄ensione & anti christo. **III.** De
sc̄i quod adō dn̄o eligent̄. **IIII.** De apostolica
heretitione. **V.** De ap̄to p̄dicante quod non erit
omnium fider. **VI.** De sc̄i qd̄ & omnib; malis ad dn̄o
liberentur. **VII.** De separatione sc̄orū ab eis qui
condemnant & qd̄ p̄cular̄ ac suis semp̄ membris
sunt. op̄ra & dix̄unt ut qui op̄ent̄ nec
mān ducunt. **VIII.** De non op̄ant̄ ab; & cupiore
ager ab;. **IIII.** De separatione inobedientium
ut p̄uocentur.

Expt̄. Breves. Inc. p̄ p̄ago
Ad thessalonicenses secundā scribit̄ ap̄t̄ & noam
facit̄ eis. d̄ & on̄ por̄ib; nouis n̄m̄. & d̄ & d̄ ugr̄ n̄.
d̄ & d̄ t̄one scribit̄ hanc ep̄istulam ab athenis.

Colosenses

Sept. p[ar]t[is]o. Incip. textus epistul[ar]e

Salutem & saluamur & timotheus ecclesie
Thersellonicensiu in do[mine] patre & dno ihu xpo
Graciae uobis & pax ad d[eu]m patrem & dno
ihu xpo. Gratias agere debe[m]us do[mine] semp[er] p[ro]
uob[is] s[ecundu]m iustitiam dignu[m] e[st]. Quia sup[er] est eis p[ro]der u[er]ba
& abundat caritate unius cuius q[ui] omnium u[er]su[m] in
uob[is]. Itaque & nos ipsi in uob[is] gloriamur in ecclesie
di[cti]. Prop[er]a d[omi]n[ic]e u[er]ba & fide in omnib[us] p[er]secutio
nib[us] u[er]ba & tribulationib[us] quae sur[un]t in se
emplum iura iudicij di[cti]. Ut digni habeamini regnadi
pro quo & p[er]tinemini. Si t[ame]n iustum e[st] apud d[eu]m
tribulationem ^{retributionem} h[ab]ere qui uob[is] tribulant. &
uob[is] qui tribulamini requiem nobiscum. In secula non
d[omi]n[us] ihu de celo cum angelis uisitat[ur] eius. Inflama
ignis d[omi]n[us] uindicta[m] h[ab]ere qui non u[er]unt d[eu]m. Qui
non obediunt eu[an]g[eli]o d[omi]n[us] n[ost]ri ihu xpi. Qui poe
ner debunt in u[er]ba d[omi]n[us] d[omi]n[us] a facie d[omi]n[us] & glo
ria u[er]ba eius. Cum u[er]ba glorificari in se[m]p[er] su[n]t
Admirabilis p[ro]p[ter] in omnib[us] qui p[er]did[er]unt.
Quia p[ro]p[ter] e[st] testimonium n[ost]ru[m] sup[er] uos in die illa.

In quo & iam oportet ⁱⁿ ur semp. pro uob. ut dignetur
 uos uocatione ^{su}ae dñi nr̄. & impleat omne
 uoluntate dñi boni ^{acc}er. & opus fidei in uisita.
 ut clarificetur nom dñi n̄ ihu xpi in uob. & uos in
 illo secundū gratie dñi & dñi nr̄ ihu xpi.

II. Rogemus autē uos fr̄. p̄ aduentū dñi n̄ ihu xpi.
 & n̄ce congregacionis in ipsum. ut non cito moue
^{uero sensu neq; terramini.}
 minimeq; p̄ sp̄m. neque p̄ sermonem. Neq; p̄ ep̄i au
 lam acem quā p̄ nos mis̄ fecim. quā si in saec̄ dier dñi.
 Ne quis uos seducat ullo modo. Qm̄ nisi uiderit
 dispersio primum. & reuelatur fuerit homo p̄
 ceteri filius p̄ditionis. Quia dicit & tollit sup
 omne quod dicit dñs aut qd̄ colit. It̄ ut in templo
 dñi sedeat. Ostendens se acem quā ipse sit dñs.
 Non sc̄ntur quod eū adhuc er̄sem apud uos. haec
 dicebam uobis. Nunc quid d̄ d̄ ueneat sc̄ntur. ut
 reuelatur in suo d̄n̄ pose. Nam mis̄t̄ quū is̄ op̄at̄
 iniquitatem. Tantū ut qui d̄ h̄c nunc d̄ h̄c.
 donec de medio fiat. & tunc reuelabit̄ ille iniqū.
 quem dñs ih̄s in t̄fici & spū or̄is sui & d̄ q̄u &
 in ur d̄ h̄c one aduentur sui. Cum uer̄ ē ad

uenatur secundu[m] op[er]a d[omi]ni sicut tenet. In
omni uisitate signis & p[ro]digis u[er]is mendacibus.
& in omni seducatione iniqui t[em]p[or]e u[er]is qui pe
seunt. Et quod caruacem ueritate u[er]is non receperunt
ut salui fierent. Ideo mita[m] illis d[omi]ni op[er]a d[omi]ni
symp[er] ut crederent mendacis. Ut iudicet om
nes qui n[on] crediderunt ueritate. sed consenserunt
iniquitati.

iiij. Nos aut[em] debemus gratias
agere d[omi]no semp[er] pro uob[is] fr[at]res dilecti ad d[omi]no. quod
elegit uos d[omi]ni primitiue in salutem in sc[ri]ptura d[omi]ni
sp[irit]u & de ueritate. In que & uocauit uos per
euangelium n[ost]r[um]. in eod[em] qui si d[omi]no gloriacem n[ost]r[um]
ih[esu] xpi.

iiij. Itaq[ue] fr[at]res sicut & d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
omnes quos didicistis. Siue p[ro]ph[et]ia s[er]mone. siue p[ro]ph[et]ia
l[et]itiam n[ost]r[um]. In p[ro]ph[et]ia d[omi]ni n[ost]r[um] ih[esu] xpi. & d[omi]ni p[ro]ph[et]ia
quid d[omi]ni n[ost]r[um]. & dedit consolacionem & sp[irit]um &
spem bonam in gratia. Et hospitium cor[por]is uestr[um]. &
confirma[m] in omni op[er]e & s[er]mone bono.

v. Deo quo fr[at]res op[er]e p[ro]nob[is] ut s[er]mo d[omi]ni astra
& clarificetur. sicut & apud uos. Et lib[er]amur
a uob[is] in p[ro]ph[et]ia & in celis hominib[us]. Non enim omni u[er]is

87

fidei; **vi.** Fidelis autem dominus est qui confirmavit.
uos & custodiet a caelo. Confidimus autem de vobis in domino.
quoniam praecepimus & faciemus & faciemus. Dominus autem diriget
consilium vestrum in caritate dei & paciencia christi;

vii. **De iuncta dicitur.** autem vobis fratres in nomine domini nostri ihesu christi.
ut sub archa carum vobis ab omni fraude ambulante in
ordinatione. Non secundum traditionem quam accepimus a vobis.
Ipsi enim sciatis quem admodum oportet imitari nos.
Quoniam non in quiete sumus inter vobis; Neque penes gratiam
invidiamur ab aliquo. Sed in labore & fatigatione
ne. Proceperunt & operantur ne quem veram gratiam
remus. Non quasi non habeamus potestatem. Sed
ut nos in ipsorum forma daretur vobis admiran-
dos nos; Nam & cum essemus apud vobis hoc de-
nuntiabamur vobis. Quoniam si quis non vult operari ne-
manducare. **viii.** **Audiuitur.** autem inter vobis quor-
dam ambulante in quiete. nihil operante. sed
cupore argenteo. Hic autem qui eiusmodi sunt de-
nuntiamur & obreperemur in domino ihesu christo. ut cum
silento operante suum panem manducant;

viii. **Vos autem fratres.** nolite desistere benefacientes.

quod si quis non obediit uerbo nō p̄ ep̄i & ulc̄ hunc
no tace. & n̄ con mir cece mini cum illo ut confundat̄.

& nolite quæsi inimicum ad amare. sed corri
pide ut fratrem. Ipseque dñi p̄cc̄ir. d̄ & uob̄ p̄c̄
ob̄ semp̄i d̄ n̄c̄ in omni loco. Dñi cum omnib̄. uob̄ir.
Salutate om̄ ea manu p̄cc̄uli. quod ē signū in omni
ep̄i & ulc̄. Itē scribo. Gratia dñi n̄ ih̄u xp̄i cum
omnib̄ uob̄ir. am̄;

*Expt̄. ad thessalonicens̄
secunda.* Scribat̄ ab athenis. Itē ad colossenses.

I. GRATIAS. agimur dō & p̄cc̄i dñi n̄ ih̄u xp̄i p̄ uob̄ir
audienter si den uer̄ d̄c̄ ut an uis d̄ d̄c̄i confortat̄
sicut cū ḡudio gratias agentes dō p̄cc̄i qui or
dignor fec̄ in rōs d̄ sc̄ōi in lumine qui nor̄ ḡripuit
depo d̄r̄ tace d̄c̄ eb̄ p̄cc̄irum & d̄c̄ n̄c̄i sicut in
regnum filii dilectionis sue.

II. Unde te
requirit uos reducat per philo sophic̄. si con̄st̄
x̄ir̄ir cum xp̄o q̄ sust̄um sunt quæsi d̄c̄.

III. Cari
tatis quæc̄ ē unitat̄ir abunde in uob̄. on̄ uis̄
uisc̄r̄ suir & filii p̄cc̄ir̄ir sub̄ uic̄i sint. p̄cc̄i
uest̄ir in gratia sic s̄c̄le condit̄ir.

*Expt̄. capi
cula. Incipit. ARGUMENTUM 7*

Colossenses & hii sic laudo censer sunt asiani. &
 ipsi praeueniunt apseudo aptur sed & hor p eprai
 lam corrigi. Audient enim uerbo ab archippo
 qui & minir equa in eor accepit, Ergo ceptur icem
 legatur scribitur eis ab epheso. **Expt. ARGUO**
tua. Incipit. Ipsa epistula.

Deculur aptis xpi ihu p uoluntate di. & amothur
 frat. hii qui r color fir. scir & fidelib. fratrib. in
 xpo ihu. Grae a uob & pax ad o & pax dñi ihu
 xpi semp pro uobis orcenter. Audienter fide uerem
 in xpo ihu. & dilectione quae habet in seor omner.
 ppter spem q̄ repositae uob in caelis. Quae audistis
 in uerbo usq̄ ad ar euange li quod uenit ad
 uos. Sicut & in uniuerso mundo fructificat
 & seruit sicut & in uob. Secadie qua audistis ar
 & cognouit ar grae a di in usq̄ ad ar. Sicut
 didicistis ab epha fra carisimo consanguino
 qui e fidelis p uos minister xpi ihu. Qui etiam
 manifestauit nob dilectione uestre in xpo;

Et ihu xpo
 dno nro
 pax et
 .i. Gratias agm
 do.

Pro eo & nos & qua die audiuimus n̄ orsemur
 p uos orcenter & por to lcenter. In omni sapientia
 ut impleamini agnitione uolu

& in allecqu spīaculi. ut ambuletur digne dō
p omnia placeat. In omni opere bono fructu
ficantur & sicut in sciendū. In omni
uisu de confortat. sed potest etiam claritate
In omni patientia & longanimitate cū gaudio
gratias agens dō patri. Quid dignor non
fecit in pace sicut scōrū in lumine. Qui ipse
non deponit de throno. & dicitur in
in signū filii dilectionis sue. In quo habemur
redemptionē & remissionē peccatorum. Qui
est imago dī inuisibilis. primo genitor om
nis creaturæ. Quia in ipso condite sunt
universe in caelis & in terra. Visibilia & inuis
bilia. siue throni siue domus domer.
siue principatus. siue potestates. Omnia p
ipsum & in ipso creatæ. Quia pater omnī
domnia in ipso consistunt. Quia pater
corporis ecclesie. qui est principium primogeni
tus & primogenitus. ut sit in omnibus ipse primatus
dicitur. Quia in ipso completur omnis
plenitudo in habitare & per se conciat.

Omnia in p̄sū p̄ccē fecerūt p̄ sanguinē ejuer eur.
 Siue quae in caelis Siue quae in terris sunt. Quorū cum
 erisur aliquando alienatū. ^{in operibus malis} & inimici sensu. X
 in op̄e. Hunc autē reconciliavit in cor
 pore carnis ei p̄ mortē. Exhibēre uor scōr & in me
 alicor. & in sep̄ hēnsibilis corā ip̄s. Si autē p̄ ma
 nē in fide fundatū & stabiler. & immobiliter ab
 spe euangeli quod audirant quod p̄dicatū ē in
 uniuersa creatura q̄ sub caelo ē. Cuius factus sum
 ego specular mirrē. Quinunc gaudeo in p̄sionib;
 propobis. Quod impleo eū q̄ desunt p̄sionum
 xp̄i in carne mea. pro corpore ei quod ē ecclesiae
 cuius factus sum ego minister sed dispensaci
 onē d̄ q̄ d̄atā ē mihi in uob; ut impleā uerbu d̄i;
 Mystēriū quod ab̄r conditū fuit a secl̄ & s̄ḡra
 aomb;. Hunc autē manifestatum ē sc̄r eur.
 quib; uoluit d̄ nō t̄ar facere diuicias glorie
 secretum huius in ^{gentibus} gentibus. Quod ē xp̄s
 in uob; sp̄s glorie. quē nō ad n̄m t̄cem. Corrupi
 entē omnē hominē. & docerēt. in omni sapientia
 ut exhiberem omnē hominē p̄fectū in xp̄o ih̄u;

In quo & laboro cessando, sed operatione eius
quae operatur in uisitate; Uolo enim uos scire qua
lem sollicitudine habeam pro uobis. & pro his
qui sunt laodiceae. & quicumque non uiderunt faciem
meam in carne. ut consolentur corda ipsorum. In
sarcina in caritate & in omni diuitiarum pleni
audimur in intellectu. In agnitione nostri domini
patris & christi ihesu. In quo sunt omnes thesauri
sapientiae & scientiae absconditi; Hoc autem
dico. ut nemo uos decipiat in superbiae & ser-
monum; Nam & sicor uos absens sum. Sed
spiritu uobiscum sum. gaudent & uident opus
uestrum. & firmamentum eius quod in christo est de ueritate
Sic ego accepit dominum ihesum ^{christum} in ipso ambulare
& Radicatus & superaedificatus in ipso & con-
firmatus fide. Sic & edificatus abundan-
ter ^{in illo} in gratia & actione;

ii. Uideat ne quis uos decipiat per philosophiam
& inanem fallaciam secundum traditionem
hominum. sed elementaria mundi & non secundum
christum; Quia in ipso inhaerent omnis plenitudo

dicuntur cor poru liz. Cesar in illo
 pleu qui e caput omnis princi pe aur & po
 & sciat in quo & sciam cum erant. Cistiamone
 non manu face tuc in & poluacione cor poru
 caput ^{sed} in cistiam cision expi; Conrepulq et in bucp
 armo. In quo & feruissur ar p fidem op & ca
 omis di. qui sur cittaunt illu amostaur; Quor
 cum mostau erretur in delicatp. & p pudocap
 usae. Conuificauit cu illo donent uobis
 omnia delicat. Delent qd ad uessu nos erat
 chyrographum deceret. quod dret con drariu
 nobis. Sipsu dicit damedio. affigur illud
 etici. & poliant principce aur & po & sciat &.
 & duxer confident. palam triumphant illos.
 in sem & ipso; Nemo qd uor iudice in cibo aut
 in potu. aut in pccate diei ferat. aut ne omniae.
 aut sabba toru q; r umbrae su au poru cor pur
 aut xpi; Nemo uor seducat. uolent in hu
 in iudice & relegione angeloru quaten udit.
 ambulent frus & in flucatur sensu caput succ.
 Anon dhent caput. & quo totu corpus pncu
 & conuicant sub ministrat au. & constructum
 est er in augmen tum di; Simostau er ar cu

xpo ab ele mentis mundi. Quid ad huc tē qua
liuenter in mundo. decoratur. neq; con trecta u
tur. [¶] Sunt omnia in interitu in ipso usu. Sed p
cepta & doctrinae hominum; [¶] Sunt rationem
quidem habentia sapientiae. Insuper satione & humi
litate. Sed nō pascendū corpori. Non in honore
aliquo. ad se autem de ceteris; Igitur si confesuse
xistat cū xpō q; iustū sunt q; nite ubi xp̄r ē in dō & gra
di sedent; Quae iustū sunt super deū q; super deū;
Ostendit et ar. & uita uita abscondita ē cū xpō in
dō; Cū autē xp̄r apparet uita uita. Ane & uor
apparet uita cū ipso in gloria; Ostendit et ar
membra uita q; sunt super deū; Fornicatione. Inmun
dia. Libidinem. concupiscentia. & auaritia.
[¶] S; ē simulacrum resuratur; Pp̄t q; uenit ircedi sup
filius in est doli ac ar; In quib; & uor ambulat
aliquando cū uisus in illis. Hunc autē deponit
& uor omnia. ira. indignatione. malitia. blasphemia.
Turper resmo & ore uisus non procedat; pro
de mensa in uisum. Expolianter uor uisus homi
nem cū acat; et. Quid uenter nouū eū quibus
uic magnitōne. sed imaginē et qui creauit eum;
Ubi ē gentis & iudaicus iustis & p̄pudū.

① . ne te agitat.
neq; sustulit.

91
barbarus & sciata. sequitur & liba. Sed omnia
in omnibus xpi. **III. Iudicite ergo uos sic**
electi dei. & dilecti uiresque misericordie benignitatem.
humilitatem. moderatam. patientiam. suppositam
in uobis. & donantes uobis ^{met} ipsis. Siquis aduersus
aliquem habet querelam. sic dominus donec uos uideat & uos.
Supra omnia autem habet caritatem. quod est unculum pacis
omnis. & pax christi & caritas in cordibus uestris. In qua & uos
cogitaueris in unum corpus & membra estote. uis uerba
christi habetis in uobis abundanter in omni sapientia.
Docete & commone te uos in euangelio. psalmis.
canticis. canticis spiritibus. in gratia & canticis
in cordibus uestris domino. Omne quodcumque faciamus uerbo
aut in opere. Omnia in nomine domini ihesu christi.
Cognoscite agere deo & patri ipsius. Quilibet
subditus erit ad deum uestrum. sic opus est in domino. Uiri
diligite uxores uestras. & nolite amari esse ad
illam. Filii oboedite parentibus. pro omnia.
Hoc enim placitum est in domino. Patres nolite ad in
dignitatem uocare filios uestrum. ut non parilloani
modo fiant. Spiritus oboedite pro omnia dominis castis
liberis. Non ad oculum sequentes quasi hominibus
placenter. Sed in simplicitate cordis

Amen et dñm; quodcūq; fecerit & cetero ope
p̄cmini sic dño & non hominib;. Sciēter quod
ad nō accipiētur rētribūōnē hēditatē. p̄pō dño
rēquidē; q̄rent in iurāc̄ fac̄ recipiē. Id quod mi que
r̄ sit. & non ē p̄sonarū acceptio apud dñm; ^{Domini} Quāq;
iurāc̄ ē & equā rēquir̄ p̄r̄er̄ ac̄de. Sciēter qm̄ &
uor dñm̄ hēbēt in caelo; Orātiōni instāc̄. Uigil
lētēter īp̄cc̄ īgrētārū ac̄ōne; Orāntē simul
& p̄nōb;. Ut dīc̄ p̄p̄at nob̄ orātiū s̄mōnī ad lo
quendū m̄r̄ dñi um xp̄i. p̄p̄t quod & iac̄ uic̄tur sū
ut m̄nifer̄ dñm̄ illū. Itāc̄ opōst̄ m̄ eloqui; Insāpi
entia combulc̄ ad eor̄ qui for̄r̄. & n̄ p̄; redim̄ dñm̄;
Sēmo uic̄t̄ sēmp̄ īgrātia salē sit condit̄ur; Ut sci
at̄ quomodo opōst̄ ac̄ tuor̄ unī aūq; r̄p̄ondē;
Quāc̄ oīc̄ me sūnt omnia uob̄ nota faciē & t̄. ^{cul} Th̄or;
c̄p̄r̄ s̄m̄ fr̄c̄t̄ & f̄idel̄ m̄nir̄. & cōr̄p̄r̄ in dño.
quem m̄si ad uor̄. ad hōc̄ ipsū ut cognur̄c̄t quāc̄
c̄p̄c̄ uor̄ sūnt; & cōr̄p̄l̄c̄ur̄ cordē u. r̄c̄. Cū mōnī
mō c̄p̄r̄ s̄mō. & f̄idel̄ fr̄c̄p̄e quē & quōb;. Omnia
quāc̄ h̄c̄ agūnt̄ nota faciēnt uob̄; Salutat uor̄
dñi ac̄ p̄c̄ur̄ cōn̄c̄p̄t̄ uor̄ meur̄. Quāc̄ p̄c̄ur̄ cōn̄c̄
br̄n̄ur̄ b̄c̄p̄nēb;. De quo accep̄it̄ur̄ mandata.
Sūb̄sc̄r̄it̄ ad uor̄ & c̄ip̄it̄ illū. & ih̄r̄ quidic̄t̄.

92
iuratur qui sunt & ceteram cisione; Hu soli adiucator
in regno di. qui mihi fuerunt solacio; Salutat uos
ephastrer qui est de uobis ^{est.} sequitur xpi ihu. Semp
solicitar uos in orationibus; Ut raxi
fecti. & pleni in omni uoluntate di. Testimo
niu enim illi phibeo. quod habet multu labore
quod & prohibi qui sunt laodiciae. & qui hi rapoli;
Salutat uos lucas medicus carissimus. & demas.
Salutate fr. qui sunt laodiciae. Anim pham.
et in domo ei est ecclesia; Quia laetia fuerit apud
uor epistulae. facite ut & in laodicensiu ecclesia
legat. Et eam q; e laodicensiu uor legatur;
Ad quae de schippo. Uide mihi xpi qd accepit
et in dno. ut illud impleat; Saluta domer
manu pculi; Memorer er tote uinculorum eor;
Gracia di uobis cum amen;

Expi ad colosenses missa ab ubi
Romae carcerē p tithicu diaconu & thome
sacrum acolituo. **Incipit ad thomeum**
prima ARGUMENTUM. Thomeu in su
it & doct de orlenatione episcopu & dia
conu & omni ecclesie recte disciplinae
Incipit capitula.

- I.** **Boya** ē lex si quis ea legitime utatur
- II.** **Otimothee** Bonā militiā & militā quā multa
naufrā gaudent a fide p̄cedum proregibus
& poter op̄ abur ut quidā uitaē d̄ansigamur.
- III.** **quo** habito deceat orare uiror & mulier,
uulsi dooce n̄ p̄mitat neq̄ dominari inuisum
- iiii.** **qui** ep̄i copatū desiderat magnū opur concupiscat
- v.** **De** ordinatione diaconi similiter dicit Re
ceduntē quidā. auctore & subdole docter.
- vi.** **nemo** iuuentutem suam con̄empnet. Iuueniorq̄
uidus nubent. ut nullā occasione dent aduſu
no. Uidua eligat non minus lxx annorū maio
rer. nā & duplici honore honoretur

Incip
ep̄la
BEATI
PAULI
AP̄TI ad
TIMO
THEV;

Salutem in x̄p̄o ih̄u s̄c̄d̄ imp̄rium d̄i
saluatore n̄r̄i & x̄p̄i ih̄u sp̄i n̄r̄e.
Thimotheo dilecto filio in fide. Gr̄e
Ave mir̄ dice. pax adō pax̄e. & x̄p̄o ih̄u
d̄nō n̄o; Sic rogauit te ut p̄man̄s̄ ephesicū
ip̄em in m̄chedoniā. Ut denuntiares quibus
dam neclit̄ doct̄ent. neq̄ in ab̄ d̄ent fa
bulur. & ḡne alogur inſeminar. Quaeque
ationer p̄ſ̄ant magis quā aedificat̄ onē d̄i ſ̄e in
fide; **F**irmitate p̄cipalē curtar de corde p̄ſ̄.

& contriciōe bonae. & si den ficitur; Aquibus
quidā abstruēter conuerti sunt. in ueni loquiū.
uolēter erre legir doctorer. non in allegen
ter neq; quare locunt. neq; de quib; affirmant.

¶ Sciarius uicē quae bonae lē. Si quire a legir

mae utatur; Scienr hoc quic iusto lē n est po
sita. Sed in iur ar & n sub dicitur. impur &
pccatorib;. Scelerat ar & con. acrimia ar.
parricid ar & mardid ir. homicid ir. fornicarur
marculorū concubitorib;. plag. ar. mendacib;.
puri.

¶ **¶** Si quid aliud scēnce docēre aduēat.
¶ **¶** ē scēd euangeliū gloriāe bea dī. qdē scēd rāe
mhi. ¶ **¶** Graecar ar dēi qui me confortat ut xpō ihū dno
nō.

¶ **¶** Quae fidelē me scīa maue. ponent in ministrio.
¶ **¶** Quiprius sui bier phemur. & p se cutor. & con dume
uofur. Sed in dīcā consecut sū. quia ignorānt
feci in credulitate de mea; Sup abundauerunt grāda
dnī nī cū fide. & dilectione qī in xpō ihū; Fidelis
pōmo & omni acceptione dignus. Quia xpr ihū
uent in hunc mundū pccātoſer saluar facere.
quorū primus ego sum; Sed ideo mīrdia con
secratur sū. Ut mē primū ostēdēret xpr ihū
omne pccāten dā. ad in fōrmā gōn eorū qui credidit

sunt illi in uita dñi; Regi aut scilicet in hospitali
inuisibili soli dō honor & gloria in secula seculorum amen;

II

Hoc p̄ceptū cōmendo tibi fili timothee sc̄d̄ p̄
cedenter in egyptiar. Uemiliter in illis bonā
militiā habent fidem bonā conscientia. Quāquidā
p̄pellendū est ad fidem naufragū; Ex quib; e
nimeneur & ascendit quorū quidā sc̄d̄ cōtē
ut discant non blasphemare; Obsecro it̄ primo
omniū fidū obsecrationes. orationes. postulatio
nes. gratiarū actiones. p̄ omnib; hominib; ; Pro
regib; & omnib; qui in sublimib; sunt. Ut quidā &
dñi quillā uitā agemus. in omni p̄dicatione
acta. Hoc enī bonū ē. & acceptū cor̄p̄e sc̄lūe
atq; h̄r̄e dō. Qui omnes homines uult sc̄lūos fieri.
& ad agnitionē ueritatis uenire; Unū enī d̄r.
Unū & mediat̄ d̄i & hominū homo x̄p̄r̄ ih̄s.
Quid dicit s̄n̄ & ip̄sū sed emp̄tione p̄ omnib; ur
ter simonū & iacob; suis.

In
quo positus sum ego p̄dicator & aptus; Ueritate
dico n̄ mentior. Doctor ḡn̄tū in fide & ueritate;

III

Uolo ergo uisitor orare in omni loco. leuans
p̄p̄ter manus. sine iura & disceptatione. Sim
liar & mulier in habitu ornato cū uisitatione

& sobrietas Op^{er}anter se n̄ intostat crimib; aut
 cupro aut m̄st̄p̄t̄is uel uerte p̄ciore. sed qd
 deē mulier. promit dicit p̄ d̄c̄ d̄n̄ p̄p̄ q̄c̄
 bonae. mulier in silentio dicit cū omni subiectione;
 Oportet autē mulier n̄ p̄mit̄ cōnēq̄ dominari in uisum.
 sed eē in silentio; Ad c̄ enī primur formatē. deinde
 tua; Quidē ē seduct̄: mulier autē seducta in
 p̄uac̄n̄ca d̄n̄ fuit; Saluabit̄ ep̄t̄ p̄ fl̄orū d̄n̄ q̄c̄
 d̄n̄. Si p̄m̄t̄ q̄c̄ in fide & dilectione & sc̄s̄ca
 d̄n̄ cū sobrietate; **III. FIDELIS** r̄p̄mo; Siquis
 ep̄iscopatum desiderat. bonū opur desiderat;
 Oportet ep̄m̄ in sephensibile eē. Unius uxoris
 purū; Sobriū p̄s̄dendū. pudicū oñ q̄tū. h̄ op̄ p̄t̄
 l̄m̄ Non uino lentū. non p̄cur̄sorē. sed mod̄er̄um. d̄c̄torē;
 Non l̄t̄ ḡosum. non cupidū. Suae domui bene p̄t̄
 postū. Filior̄ habentē subditos cū omni castitate;
 Siquis car̄ domui suae p̄ eē nerit. quomodo
 ecclesiae p̄ diligētiā h̄c̄bebit. Nonne ophitum
 p̄t̄ in superbiā elc̄ar̄ in iudiciū inc̄id̄et diabolus;
 Oportet autē illū & d̄s̄p̄m̄iā h̄c̄bēt̄ bon̄s̄c̄o h̄r̄
 qui for̄ sunt. Ut n̄ in obprobriū inc̄id̄at & lic̄queū
 diabolus; **V. DECORIS** Similit̄ pudicor̄.
 Non bilingues. Non multo uino d̄c̄tor;

Non
reus pelucis se accenter. Habentes mⁿⁱ dⁿⁱ fide
inconciencia pura; & huic² probent² primu². & sic
minif² aent. nullu² crimen habentes. Mulier² simil²
pudicam dⁿⁱ accenter. sobrias. fidelis in omnib²;
Diaconer sint unius uxoris viri. Quisquis fuerit bene
profectus & suus domib²; Quiem² bene mⁿⁱ dⁿⁱ uisunt
gratia sibi bonu² adquisit. & multa² fiducia² in
depo² h². Hic dⁿⁱ scribo. sp² h² me ad deum h² ito;
Sicut² acc² uisro ut scias quomodo op² deat de
indomadi conu² rari. quae e² ecclesia di uirco
lumna & h² m² au² us² ar. & manifeste magn².
e² p² acc² s² acc² m² tu. Quod manifeste acc² in car
ne. iur² au² e² in sp². Apparuit angelis. p²
dica² e² gentib². Creditu² e² in mundo. ad sup² au²
e² in gloria. Sp² aut² manifeste dicit. quia inno
uir simis dⁿⁱ p² onib²; discedent quida² a² de; Ad² h²
denter sp² ab; & r² onir. & doc² anir demoniorum.
In p² p² r² si loquer² au² mend² au². & ca² u² d² h² a² am
hab² au² su² e² onir d² h² e². Phib² au² nub² e².
Abst² in² e² acibir quor² d² e² p² e² u² ad p² e² p² is d²
cum gra² d² r² u² a² done. Fi² delib². & h² ir qui
cognou² u² u² r² a² dem. Quia omnis e² p² e² t² u² r² a² bo
n² e². & nihil p² e² r² e² i² e² n² d² u² quod e² u² gra² d² r² u² a² done

95.
pripit; Scificat ent p uerbu di & oratione; hae & p
ponerit fratrib; Ponur qur minit xpi ihu; & nu
quatur uerbu fi dei & bone doctrine qua arrear
er; In ep tae aut & amiler fabular de uita; & or
uipru ad p i & ad; . Nam cor p oralr & geitae do.
ad modicu ualr e; . P i & ar aut ad omnia ualr e; .

promissione habent uitae. In un ce & suare; Fi
paur rimo & omnia accep sione dignus; In hoc enim
laboramur & uice dicimur. quia p sicebimur in dnu
uir que saluator omniu hominu maxime p deliu;

U Praecepta haec & doce. nemo ad alit ogra adia
condonaz. Sed exemplū esto fi deliu in uerbo. In
conuersione. in caritate. In fi de in castitate;
Quo uisio. & ad de lectioni. & ch ostia omi doctrine;
Noli negligere gradus q; e in de; q; dace ab i per
propheta; cum p sione manu praef b i dnu;
Dace medice in h i r er to. ut p sicutur aiur m cen
festur sit omnib; ; Ad ad de ab i. & doctrine. in ste
illar. Hoc eni facient. & seipsu salu facier. &
ep qui de audiant. Senior en e in crepau sur. sed
obsecra ut p a rem. Iuuenes ut p r. Anus ut ma
g r. Iuuenular ut sororer. In omni caritate.
Uduer hon ore. q; uer u iduer. Si quacut u i dua

filiorum aut nepotum heredes. Dirigit primum domum
sua regere. & in uice reddere parentibus.
Hoc enim acceptum est coram deo. Quae autem uis uidua
est desiderata respicit in deum. Instat obsecra
domibus; & orationibus; nocte & die. Namque in deli
cuis iuueni. modesta est. Et hoc precipit. ut in re
prehensibilis sint. Siquis autem suorum maxime do
meritorum curam non habet. fidem egauit. Et in
deli deterior. Vidua eligat non minus. In annorum
Quae fuerit unius uiruxor. In operibus; bonis
terram omnium habent; si filios educabit. Si horum pro
recepit. Si sororum pederabit. Si in bule a honem
pactentibus; subminis dabit. Si omne opus bonum
subsecuta est. Ad uisus horum ^{aut} uiduarum deuita.
Cum enim luxuriae fuerint. in xpo nubere uolunt.
Habenda dant ratione quia prima fidem in ritum
fecerunt. Simul autem & otiose dicunt eis auste
domos. Non solum otiose; sed & uisibiles & curiosas.
+ Loquentes; quae non oportet; Uolo ergo iuueniper
nubere. filios procreare. & esse familiares.
Nullam occasionem dare diabulo maledicti
gratia; Ita enim quae dantur ^{con} uenerunt. rero post
sacramentum; Si qua fidelis habet uiduarum sub

minis & illis. ut n̄ gra uetur ecclesia. Ut hinc q̄
 usq̄ uideat sunt sufficiat. Quibene praesunt
 p̄sbr̄. Duplici honore digni habeant. maxime
 qui laborant in uerbo & doctrina. Dicit enim Iudaeo
 semper; Non alligabitur tibi ai. dicens ei. & Romio
 dignor est op̄ariur in spe de succ̄. Ad quum
 p̄sbr̄um accusatione non recipere. nisi sub duo
 bur & arb. & arb. Peccante aut̄ corā omnib;
 aq̄ue. ut & ceteri amore habeant. Testor corā
 dō exp̄ō hū. & elegetur angelur. ut hanc cur totū
 ar. sine praerudicio. nihil faciat. in alie parte
 declinando. Quam cito nemini inposuatur
 neq̄ comunicatur. peccate ar. alienur. Te ipsum
 castū cur totū; Proliad huc aqua bibere. Sed uno
 modico usq̄. p̄p̄t stomachū aū & frequenter aq̄
 infirmu dēt. Quorundā hominū peccata mani
 festā p̄cedēda & diuiciū. Quorū dā aut̄
 & subreant. Si milia aut̄ & facite bonae mani
 festur. & q̄. alii se habent cōscondi non por
 sunt; Qui aq̄. sunt subiugo r̄p̄r̄. dominor suor
 omni honore dignor arbitrentur. Ne nom̄
 dñi & doctrina b̄sar phemetur. Qui autem
 f̄deler habent dominor. non cō. dñi n̄ c̄nt.

Quicquid sunt. secundum magis respiciunt quicquid fideles
sunt & dilecti qui beneficii participent; haec
doce & exco[n]fite. Siquis alit[er] doceat & non ad quoscunq[ue]
sentit sermonib[us] d[omi]ni n[ost]ri ih[esu] xp[ist]i. Qui q[ui]d[em] sec[un]d[um] pie
tate[m] docent[ur]. Sup[er]b[us] nihil sciens sed langu
ent[er] ceteris quib[us] d[omi]n[us] & pugnat[ur] u[er]boru[m]. Quib[us]
oriunt[ur] in u[er]bis con[tra] d[omi]n[us] & d[omi]n[us] bl[as]ph[em]ie surpi
cioner male; Conflictioner hominu[m] mendacior
ruptoru[m]. Qui u[er]ba cetera privat[ur]. Quasi
mentu[m] quicquid e[st] p[er] d[omi]n[us]. Est aut[em] quicquid aut
magnus p[er] d[omi]n[us] cu[m] sufficienda; nihil enim in alio
in hunc modu[m] d[omi]n[us] aut dubiu[m] quia de a[ut] h[ic] quid
par sum[us]. Habenter aut[em] alim[us] & quib[us] & g[ra]m
his con[tra] d[omi]n[us] sumur; Nam qui uolunt diu[er]s[us]
fieri. Incidunt in d[omi]n[us] p[er] d[omi]n[us] & lacqueu[m] dia
buli. & d[omi]n[us] d[omi]n[us] multa metalia & nocua. quicquid
m[er]eunt homines in in d[omi]n[us] & d[omi]n[us]. Ra
dixent omniu[m] maloru[m] est cupiditas. Quicquid d[omi]n[us]
app[er]ent p[er] d[omi]n[us] & d[omi]n[us]. Quicquid sunt
sedolore[m] multu[m]; Tucent o[mn]i mod[is] h[ic] f[er]re
Sed accipere u[er]ba iur[is] p[er] d[omi]n[us] p[er] d[omi]n[us] de caritate.
p[er] d[omi]n[us] cu[m] mansuetudine. Cetera bonu[m] & d[omi]n[us]
fidei. Ad p[er] d[omi]n[us] de uita a[ut] d[omi]n[us] in qua uocatur er.

& confersur er bona confessione corae multar estib;
 Principio Abi corae da qui uiuificat omnia & xpo ihu
 qui testimoniu reddidit sub ponciopilato bonam
 confessione. Utrique mandatu sinemacule insep
 hensible. utq; in ad uentu dni ni ihu xpi. que sur dno
 rib; ostendit. beccz & solur possent. p se regu & dnr
 Dominantiu. Qui solur habe in moza uita dno. &
 lucm habituz in accessibile. que uidit nullur homi
 num sed nec uidere potest. Cui gloria & honor & impe
 niu sempitenu. Diuab; huius selu pcipe n sublime
 sapie neq; sp & se in moza diuidaru. Sed in do
 qui p se uerz nob omnia abunde ad fusidit. Bene
 digne. Diuiter fca in oprib; bonis. Facile tribu
 se. Comunicate. Theracum zate sibi fundamtu bonu
 in futuru. Ut ad phidant usque in uitam. Otimo
 thee depositu custodi. Deuicent profana ruo u
 nouit ad. & opposi honer falsi nominis sciendae.
 Quae quida promit dnter ciste f de & ci d gune.
 graha & dnam amen;

Expt. ad tiorotheu prima. Iue. ad eum deo
 Secunda arguone t uos. Tiorotheo scribit
 de exhortatione martiri & omni regulae
 uisitat. & quid futuru sit dno p quib; nouissimur

De susceptione, **Capitulum arguendum Incipit**
capitulum epistolae I. De persequenti
quatenus fuerit in aeterna. Nemo militans deo
obligatur se negatur secularibus.

ii Preberet euangelium diu constantem predicare.
Quidam enim dicunt persequente iam fuisse Augustinum
multos. Huius qui substant domos & ple-
dunt multas seculari honoribus peccant.

iii **Sunt qui** dum quando sanctae doctrinae non sunt
bunt. & secundum suae desideria coarctabunt sibi
magis deo

Saulus apostolus pro uoluntate dandi secundum permissionem
ne uitae quae in christo ihesu. Timotheo ca-
pirimo filio. gratia misericordiae & pax a deo
patre & christo ihesu domino. Gratias ago deo cui
spiritus a progenitoribus in conscientia purae.
Quae sine intermissione habentur in memoria in
orationibus meis nocte & die desiderantur & uidetur
deus memor lacrimarum tuarum ut gaudio impleat.
Receptionem accipiens et fides quae est in deum facta
quae & habet ut primum in uia tua uideat. & in ma-
gna tuae ~~est~~ ^{est} ~~est~~ ^{est} quod & in deo.
Propter quae causas admono te. Ut idcirco

gratiam quae erit in te propositio neminem
 merum; Plonem dedit nobis dr spm amoris.
 sed uis dicitur & dilectionis & sobrietas, Poli
 itaq; & ueritate & testimoniu dmi ni neq; me uincat;
 Sed conlabore euu gelio sed uis dicitur di. quino
 libere uis & uis cauit uis cautione sua; Non sed op
 na; Sed sed propositu suu & gratia q; da ac nob
 in xpo ihu ante tempora saecula; Manifestata
 e ac nunc p illuminatione saluatore nri ihu xpi.
 Quidam uis quidem morte. In lumine uis aut uita
 & incorruptione p euu gelio. In quo posita sum
 & opredicac & aptur & magis geniu; Ob qua
 cauit & uis haec pcedor. Sed n confundor; Scio
 enim cui credidi & esur sum quia potest e depositu
 meu seruire in illu diem; **I FORAM HABE**
 sanorum uisboru quae me audiri in fide & dilec
 one in xpo ihu; Bonu depositu cur ad di p spm
 sem qui habitac in nob; Scir hoc quod ausurunt a
 me omnes qui in a sic sunt. Ex quibus e figelur &
 hermo gner; O & midia dnr onesi foru domui.
 Quia saepe mare fugerunt & carcerem meum
 non erubuit; Sed cu rom am uenit p & sollicita
 me quae sunt & in uenit; O & illi dnr in uenit

mir dicē ad nō in illa die. & quoniam ephesi minis dicitur
 melius auctoritate tuae hōi. confosare in gruda
 quae ē in xpō ihū. & quod dicitur a me p multos dicitur
 Hae commenda fidelib; hominib; qui idonei sunt &
 alior doctore. laborare sic boni miles xpī ihū; Peno
 militans dō implicat sen ego dicitur secularib;. ut epla
 dicitur aut sepelitur. Nam & quicquid in agone non cono
 nat nisi legimus & dicitur. Laborante agricolā.
 Oportet primum desudare; p ipse; In allege q dicitur
 Oportet enim ab dō in omnib; in allege tū;

II **veor** est xpī ihū resurrexisse amos dicitur & semi
 ne dicitur ad euangeliū meū. In quo laboro usq ad
 vincula quae simale operanti. Sed verbū dī nē all
 gū; Ideo omnia sur tūeo pp̄ elector. ut dicitur
 si redire consequant. q ē in xpō ihū cū gloria ca. l. q;
 Fidei rēmo; Nam si commortui sumus &
 conuiuemur. Si sur a nobis & conregnabim. Sine
 gubimur. ille fidei manet. negat se ipsū non po
 est; Hae comone teratificans corā dō; polū usq
 con dō dicitur. & nihil utale est nisi ad subiectionē audi
 entū; Sollicite cura dicitur p̄abile. & hōi q dō
 op̄ dicitur in reprehensibile. Rē dicitur q dicitur
 usq dicitur q dicitur. Proficere a cur in aniloqua

et alle negabit
 non ignone
 amus

99
Deuræ. Multū enī p̄ficiēnt ad impietatem. & p̄p̄m o
eorū ut cān. or̄ r̄p̄t. & quib; ē h̄m̄eū^{ne} & phil̄cū.
quia usitā^{te} & occiderunt. Dicentes resurrectionē
iam fecerūt. & sub usitā^{te} quorundā f̄dē. Sed p̄m̄ um
fundamentū dī s̄t̄t̄ h̄cēbent signaculū hoc cognouit
dñr̄ quisuntē. & dir̄cedat ab iniquitate omnir̄ qui
nominat nom̄ dñi. In magna autē domo n̄ solū sunt uasa
aurea & argentea. sed & lignea & sc̄tilia. & q̄d̄cūm
quidē in honore. Quædā autē in contumelia. S̄ quis
ergo enūdā usit̄ se abistat. Er̄t uar̄ in honore sc̄i
f̄c̄cū & utilē dñi. & domne opur bonū p̄ceptum.
Iuuenilia autē desideria fuge. S̄c̄c̄p̄e usit̄ iur
ticia. f̄dem captā dñi. p̄c̄c̄c̄ h̄r̄ qui in uocant
dñm̄ decor de puro. Stultæ r̄cūt & sine disciplina
quæritoner Deuræ. Sciēnt quia gen̄erant lites.
S̄quū autē dñi non op̄s̄t̄ & uigilē. Sed mansue
dim esse ad om̄ner. Docibilem p̄cedentē. Cū modē
tia cōspicientem eor̄ qui resir̄ tunc ^{si} quando. Nefas
de illis dñr̄ penitentiā ad agnor̄ cōdā usitatem.
& resir̄ cant ad icebol̄ lequæit. a quo capti ui
dēt̄ ad ipsiur̄ uoluntatem.

III. Hoc autē sc̄it̄ q̄d̄ in nouis dieb;
in faciebunt dñi pora p̄culora. & in thominer

seipſorū amantē. cupiditatis. ſupbi. blaſphemi.
parentib; nō boedienter. Ingratū. Sceleratū. ſine
affectu. ſine pace criminatores. Incontinentes.
Inimicos. ſine benignitate. Porcos. proſtrui.
Amidi. voluptatū amatores. magis quā dū ha
bent ſpeciem quidem pietatis. uſantē autē eum
abnegantē. & hordeitū. Ex his enī qui p̄ſentia
dōm. & ceptiuar ducunt multū ſcūlarū oneratar
p̄ccator. Qui ducunt uerū deſideriū. ſemp̄ dū
cōſtat. & nunquā ad ſcientiā uſuatar pueni
er. Quē ad modū autē icm neſcēt membris. reſir
dunt moſi. Ita & hi reſirunt uſuatar.
Homines corrupti mente; Reprobiciſq; dem.
ſedulacōn proficient; Inſipientia enī eorū mani
feracē ſit omnib; ſic & illa fuit. Tu autē ad ſeāt
er meā doceracō. Inſtitutionē. p̄poſitūq; dem.
longanimitatē. diligētiā. paciētiā. p̄ ſecutionē.
perſione. Quēdam mihi fecerūt an thio cice.
in conio. li. r̄ r̄. qualer p̄ ſecutionē ſur dū u.
& omnib; meſupuit dñr. & omnes qui uolunt
p̄ce uiuere in xp̄o ih̄u. p̄ ſecutionē p̄cedēt. Mal
uit homines & ſeducatores. p̄ ſciunt in peur
ſtrictē. & in ſtroem mit dñter. Tu autē p̄ mane

in his q; didicistis. & crediderit tibi. scientia quo
 didicistis. & quia ab infancia sciebat litteras nostras.
 q; tepor sunt in salutem ad salutem p; fide q; in xpo ihu;
 Omnis scripturae diuinitur in spirita ac ueritate
 ad docendum. ad arguendum. ad corrigendum. ad
 erudiendum in iusticia. Ut p; fecerit sic homo di.
 ad omne opus bonu in salutem. Ter tificor cora
 do & in xpo ihu. qui iudicaturus e uiuor ac mortu
 or. & aduentu ipsius & regnueiur. Predica uerba
 in tate oportune in oportune. ad huc obrecrea. in
 cetera. in omni paciencia & docet in eis. Quatenim
 ab opus cū rancē docentur p; sur tenebunt. Sed
 ad sua desideria coacta. docent sibi magis hor.
 p; riter ter aurib; . & uisitate quide auditu
 auspant. Ad sepulcrum aut conuertent. Tu ergo
 uigila in omnib; labora. Opus fac euangelizet.
 minis xpi au imple ^{sobrius esto} Ego enim ite delibor. & dō p;
 merce resolutionis in facte. Bonū est tū est
 u. cū sū consumaui. Fidem resuacur. dereliquo
 reposita e mihi iusticie coronā. quā reddā
 mihi dñr mille die iuratur iudex. Non solum
 autē mihi. sed & his qui diligunt aduentum
 eius. Festinate uenite ad me cito. Decimas

enim medere liquit. Diligent hoc scdm. & cebit the
sallonica. Creper in galacia. etur in dalmacia.
Lucas e mecu solur. Maximo ad sume & adduc tecum.
est enim tibi ualir in ministeriu. **Ti** dicitur tunc mihi
ephesum. pae nule que reliqui troade apud cerpu
uenient affere libror. Maxima autem membrax mar.
Alexander aperiatur multu mihi malu ex ad dit. Red
dat ei dnr sed opere ei. quem & audeurta. Valde
enim ^{meis} ualir ualir nri. In prima mea defensione
nemomibi ad fuit. sed domner meder aliquant. non
illur impudetur. Dnr cur mihi ad statit & con fite
ur me. Ut p me p dicatione impleat. & audient
omner gentes. & libertate su deore leoniz libereur
mednr ab omni opere malo. & saluu facit in regnu
suu celestae. cui e gloria in secula seculu am en.
Salutae pnr ^{illam} & a quicam & oner fori domum.
Grax cur sanasit corinthi. Trofimupi autem
reliqui in istu melu. Fertina ante hienem uisite.
Salutent de eubolur & pudent. & linur. & elaudia.
& p omner. Dnr ihu xpr cu spu tuo. Grax auobis
cu amen. **Sept. ad romo cheu secunda. Iheru**
ad romo arguementu. Titu conuone
facit & in saruit de conr etur one pccer b: dnu &

deripi acq[ue] conuersione & hereticis uiuendis qui
iudicis fabulari credunt

Incipit capitula epistule

I De contrariatione maioru natu. quia sunt multi
eudromer ergo doce q[ui] scire docerunt & in modo
condemnat; **II** hereticos homines
postuna & secunda correptione deuita & ni dicant
opari ad usur necq[ue] p[ro]p[ri]os. **Explicit**
capitula incipit textus epistule

Daulur scriur di. aptur aut ihu xpi. sec[un]d[um] fide
delectoru di & agnitione usq[ue] ad q[ui] sec[un]d[um]
p[ro]p[ri]e e[st] in r[ati]o[n]e ead[em] ce. Quia p[ro]misit
quin mentit[ur] dr. ant[er] don pora secularia. Mani
festauit aut don porib; sur u[er]bu[m] squi. In p[ro]p[ri]e
one q[ui] d[icit] m[er]ito. Sec[un]d[um] p[re]ceptu[m] saluac[i]o[n]is di.
Tito dilecto filio sec[un]d[um] com[un]em. s[ed] dem.

I **Grata & pax** cedo p[ro]p[ri]e & xp[ist]o ihu saluac[i]o[n]e
no; huius p[ro]p[ri]e gra[ti]a reliquit[ur] c[on]tra. ut ea q[ui]
desunt corrigat. & contrariat[ur] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]os.
sicut ego tibi dirposui. Siquis sine crimine est.
Unus uxor[is] uir. filior[um] habent[ur] s[ed] deler[unt].
in accusac[i]o[n]e luxurie aut non subditor;
Opp[ro]briat[ur] ep[iscop]u[m] sine crimine esse. sic di dirpen

Secatore. non sup bumin irrecundum. n uino lentum.
non pcur fore. non cur pir lucri cupidū. Sed hospi
tale. Benignum. sabriū. Jur tu. sem. continen-
Amplexante meū qui secū doctrina ē fidele r̄gmon ē.
ut possit sit & hostiam in doctrina scina. Quor qui
conspiciunt & fugere. Sunt enī multa & inobedi-
enter. Uenilo qui & reducatorer. Maxime quide
ciscuacioner. ^{quos oportet redargui.} Qui uniuersar domos sub usant
Docenter q̄. non oportet. An pir lucri gr̄e d̄e.

II Dixit quidā scilicet p̄ prius ipsorū p̄ph̄a. Credē
sersem p̄ mē d̄cer. male bestis uenit p̄ p̄gn̄. Testi
moniu hoc uerū ē. Quā obcurā increpa illor d̄se.
ut sc̄ni sint in fide. Non in ten d̄ter iudic̄e r̄ f̄
bulur. & m̄c̄n d̄at̄r hominū & uerū d̄ū se ueritate.
Omnia munda munda r̄. Com quinq̄ aut & in f̄
delib. nihil ē mundū. Sed in quinq̄ta ē eorū & m̄b̄r
& conr̄ciēda. Confitent̄ senor se Dm̄. Facit aut
negant. Cū sint & abominat̄ & incredibiles. & ad omne
opur bonū reprobi. Tu aut loquere q̄ decet sanam
doctrinā. Sener ut sobrii sint. pudic̄e p̄rudent̄.
f̄ni fide. ⁱⁿ dilectione. ⁱⁿ p̄c̄d̄ēda. Anur similiter in
habitu sc̄o. Non crimina d̄cer. Non multo uino
seruientes. ^{p̄} Dedit̄. Benedic̄ter. ut p̄rudent̄ doceant.

Adulter centular ut uxor suor amant. Filior diligant
 prudenter carer. Domus cupit habenter, benignar.
 subditer uirur suor. ut n̄ blasphemetur ^{me} uerbu dī. Iuuar
 similiz hospere ut sobri sint. In omnib; prebe& ipsum
 exemplum bonorū operū. In doctrina in integritate.
 In caritate. In grauitate. Uerbu sciēti in rephēn
 sibile. Ut ir qui ex aduerso ē usque t̄ nihil habent
 maculā dicere de nob; sequor dominis suis subditore ē.
 In omnib; placenter. Non conseru dicentur. Non
 frudenter. Sed in omnib; fidem bonā orten penter.
 Ut doctrinā saluatore n̄ dī ophent in omnib;. Ap
 pacuit enī grātia dī saluatore n̄ omnib; hominib;. Ap
 studior nor. Ut abneganter impietatem. & se
 culcena desideria. sobriate & iurte & pie uiuamur
 in hoc seclō. Expectanter beate ipen. & aduentū
 glorie magni dī. & saluatore n̄ ih̄u xp̄i. quide a
 sen& ipsum pnot. ut nor sedim q̄ ab omni iniquitate.
 & mundicie sibi populū accepit uile. secatore
 bonorū operū. Hæc loquere & ostende. & sue
 cum omni imperio. Nemo de conseru pnet. Ad mo
 ne illor principib; & potestatib; subditore esse.
 Dico oboedite. Ad omne opus bonū pactor
 ee. Neminē blasphemare. Non haq̄ oror

esse sed moderatior. Omnem orationem denter mansue
audinem. ad omnes homines. Graciam enim & non aliquan
do insipienter. ~~increduliter~~ erranter. Sequen
ter desiderat & super gratiis. ueris. In malitia & in
uidia agenter. ^{odibiles.} Odienter in uicem. Cuius benigni
tatis & humanitatis apperuit saluator noster noster.

Non & opibus. iuratisque non fecim. Sed secundum sua
m iudicium saluor non fecit. Placuit enim regem & dominum
& renouationis. r p r scilicet. Que effudit in nobis & abunde
p ihm xpm saluatore. Inm; ut iustificati gratia
ipsius heredes simus secundum ueritatem & ne. Fide
in regno est. & de his uoluntate confirmare. Ut cupent
bonis operibus. p esse qui sedunt deo. Hec sunt bo
na & utilia hominibus. Stultitiam autem queritones. &
genealogiarum. & consensionem & pugnam legem de
uita. Sunt enim inutiliter & uane. Hec & in homine
p duna & secundum corruptionem de uitae. Sciens
quia subuertitur qui ei modum. & delinquit. Propheta
iudicio condemnatur. Cum igitur ad deum apertum
aut Atticum. festina ad me uenisse nicopolim. Ibi
enim statum hiemare. Zenonem legem pstatum & apollo
sollicitus pmitte. ut nihil illis desit. Discant autem
enim bonis operibus. p esse ad usum necessarios.

ut non sint in fructuosi, Saluati sunt & qui mecum sunt
 omnes. Salutate omnes quoniam amant in fide. **Grada**
 dñi cum omnibus uobis amen; **Expti. ad Titum Ine ad Philimonem**
 Anguaretam. Filimonem familiarer ut dicitur face pone
 simo rebus ei scribitur autem ei a roma decembris epeundem
 mesimo. **INCIPIT. EADEM. EPIS. TITULO.**

Paulus uincitur xpi ihu & thimotheus frater filionem
 dilecto & adiuuato in no & appie sorori & astippo
 commilitoni no & ecclesie eq; in domo tuae. Gra
 da uobis & pax ad o pacis no & dno ihu xpo; Gra da
 ad thomeo semp. Memoria tua facient in orationib;
 meis. Audient caritatem tua & idem que habes in
 dno ihu & in omnes scos. ^{operis quod} Ut comunicado fidei ^{est}
 euiden fiet in agnitione omnir. boni. in uobis in xpo
 ihu; Gaudiu eni magnu habui & consolatione in car
 itate tua. Quia uir exra scoru requieuerunt pae
 frate; ppe qd multa fiducia habent in xpo ihu
 Imporandi tibi quod ad rem pofam & ppe caritatem aut
 magis obsecro cum sis utilis ut paulus tenet. Hunc
 autem & uincitur ihu xpi; Obsecro te pro meo filio
 quem genui in uinculis mesimo. Qui tibi aliquando
 in utilis fuit. Hunc autem & tibi & mihi utilis. que tibi si ad te;
 Tunc illu te ut mecum uir exra surcipe; que ego

uolueram eam & scribere. Ut p[ro]p[ter] hi[m]inir p[ro]p[ter]
in uinculis euangelij. Sine consilio aut[em] d[omi]no nihil
uolui facere. Ut ne uelut & necer s[er]u[us] bonitatu[m]
e[ss]et. sed uoluntate[m] p[ro]p[ter] h[oc] s[er]u[us] n[on] e[st] d[omi]no
ad h[oc] s[er]u[us] ut & n[on] illu[m] recipiar. Item n[on] ut s[er]u[us]
sed p[ro]p[ter] s[er]u[us] c[er]u[us] simu[m] facere. Maxime mihi
quanto aut[em] magis tibi & in c[er]u[us] e[st] in d[omi]no. Sicut
haber m[er]o c[er]u[us] s[er]u[us] illu[m] s[er]u[us]. Sicut nocuit
tibi aliquid aut debet hoc mihi imputa. Et pau
lus scripsit e[ss]e manu. Ego reddo ut non dicam tibi
quod & tibi mihi debet. Ita s[er]u[us] ego & s[er]u[us] in
d[omi]no. s[er]u[us] u[er]o c[er]u[us] e[st] e[ss]e. ^{in d[omi]no} Confidens oboedientia
aut[em] scripsi tibi. Sciens q[uo]m & sup[er] id quod dico fa
cier[em]. Simul aut[em] & p[ro]p[ter] mihi horpi. Quia
s[er]u[us] p[ro]p[ter] d[omi]no u[er]o. Donarime u[er]o. Galu
tate ep[iscop]u[m] p[ro]p[ter] concap[er]u[us] me[us] in xpo ihu.
Maxim[us] c[er]u[us] c[er]u[us]. Demar. Lucar. adiutor
mei. Gr[ati]as d[omi]ni n[ost]ri ihu xpi cu[m] sp[irit]u u[er]o amen.

**Ex p[ar]te ad philimonem. Incipit capitula
ad hebreos.**

104.
PRAEATIO AD HAEBCREOS

In primis dicendum est cur apostolus paulus in hanc epistolam scribendo. non seruauerit morem suum. ut uel uocabulum nominis sui uel ordinis scriberet dignitatem. haec causa est. quod adeo scribens qui ex circūcisione crediderant. quasi superbiam suam. que humilitate ipse demonstrat. meritum officii sui uoluit ante praeferrae. Nam simili modo & iam iohannis apostolus propter humilitatem in epistula sua nomen suum eadem ratione non praetulit hanc ergo epistolam fertur apostolum ad hebreos conscriptam hebraea lingua misisse cuius sensum et ordinem retineret. lucas euangelista. post excessum beati pauli apostoli greco sermone composita fuit

capitula ad hebreos

- 1 Narratio dicitur xpi in gloria patris & potestatis omnium cum purificatione eorum qui super terra sunt postquam ascendit in caelestem gloriam.

ii Quoniam gloria christi non est angelica sed deificata & opifera
 propter quod non in presentia solo in quorum ministeria sed per
 pensatione. **iii** Quoniam Incorporata est secundum ad iuncta
 omnia ad nos est ad salutem hominum propter deum et ad iun
 ctum. **iiii** Quoniam credendum est christi sic & mosi crediderunt
 sublimiorum. tunc quasi deum & hominem sciendum esse
 & amendam antequam quorum deflexione. **v** Exhorta

do destinationis ad manifestatissima requiem.

vi De terribili iudicio acusato futuro pro omnibus
 & de iusticia de gratia de sacramento ac de iusticia quibus
 licet pro nobis perire ut homo. **vii** Obiurgatio

quasi adhuc essent introductione & de iusticia de ad
 fecatione & obsecratio in laudem. **viii** Quia ista
 di permissio & hoc eundem sacramento. **ix** De

melchisedec. Quia formata est christi secundum nomen & civi
 tate & iusticia de sacramento & quia per honorate abraham.

x Quoniam certum est sacramento aaron quod superius &
 stabit verbum caelestis quod est christi & alio deus est, non
 secundum carnem, nec secundum legem carnalem. **xi** Eum

secundi sacramenti ad priorum in proprie
 atione & sanctificatione. **xii** De sanguine christi in
 quo novum est testamentum quia in ipso est deificata
 purificatio in presentia & non est quod in sanguine

animalū q; in tēra offeruntur. *Ex p̄t. capitula*
Iuē. ex dē. epis tula. ad hebreos. dō GRASIAS

Multi faciunt multaq; modis olim dñi loquentis patrib;
in prophetis; Haurisime dieb; irar locutus ē nob
in filio. quē contraxit hēdē uniuersorū p̄ quē
fecit & scē; Quicū sit splendor glorie & figurā sub
sacētias ei; postea q; omnia uerbo uisatur succē.
pustione peccatorū facient; sedit ad dē & dē
magis acat in excelsis; tanto melior angelis effect;
quanto differētur p̄cellit nom hēditā dicit; Cui
enī dix̄ aliquando angelorū filius m̄r er tu ego hodie
genuite. *Arustū. Ego ero illi in p̄cē. & ipse sit*
mihī in filiū. Quē dē in dō dicit primogenitum
in orbem tēp̄ce dicit; Quē dō dicit eū omne angelorū;
Quē dō dicit quidē dicit; qui fecit angelorū rior sp̄i
& in r̄p̄r suor flāma ignis; Ad filiū autē thronor
dicit dñi in sc̄m sc̄i. uisā de qui acat uisā regni dicit;
Dilecti iurata quod dicit iniquitatē. p̄p̄tē
unē tē dñi dñi tuor oleo lēctie & scultationis p̄tē
p̄cipib; tuor; Quē in principio dñe dē fū
dicit. Quē dē manū tuarū sunt cęli; Ipsi p̄sibut
tu aut p̄maner. ^{b1} Quē dē ut ueramentū uē dicit
Quē dē amictū in uolūter eor & mutabuntur.

Incal
met

Iuē
quor

Iudicatus
p̄m̄tūm

Iudicatus
m̄tūm

Iudicatus
m̄tūm

Tu autem idem ipse es. Quoniam tu non deficiens;
 Ad que autem angelorum dicitur aliquando. Gaude adque
 firmis. Quo adur q ponat inimicor tuor scabillum
 pedum tuorum. Nonne omnes r ad ministratores r
 in ministris. Nonne omnes r ad ministratores r
 ent saluar. Propterea abundantur oportet obrar
 dare nos ea q; audiui mur. ne forte p^{ef.} fluctemur. Si
 eni qui p angelor dicitur e r qmo factur e s^{ef.} s^{ef.} s^{ef.}
 Commis p ueritudo. In oboedientia accepit
 iurata r tribuonir mercede. Quomodo nos effu
 gienur sitentia negligemur salutem. **Quaecum**
 iniqua accepit r enarrat p d^m. ab eis qui audier.
 in nos confirmatae. Conterante d^o signis r
 postentur. Quocumq; uisitatib;. Et ipse sⁱ dicitur
 omib; sed sua uoluntate. Non enim angelis subiecit
 orbentem rae futurum. ^{quo} de loquimur. Teratur e
 aut in quoda loco qui dicitur. Quid e homo quod
 memoret e aut filius hominis qm uisitar eum. **Wi**
 nuir q e pculo minor ab angelis. Caloria & hono
 re coronat e eum. Et conp at uir at eum sup op^q
 manu tuarū. Omnia subiecit sub pedib; eius;
 In eo eni quod omnia subiecit in hil demisit
 Non subiecit eum. Hunc aut necdū uidem omnia

ipsal. mo. cum.

ipsal. mo. cum.

subiecacer; Cum autē quimodico quē angelū mi
noratur ert. Videtur ihm p̄t p̄t sionē moſar.
glorie & honore coronatum ut gratiēdi pro om
nib; sup̄ acceptē moſar; **iii** De ca bateni eū p̄t
quem omnia & p̄ quem omnia qui multo flor in glo
riā adduxerat. auctore saluar eorum p̄t p̄t
ner consumere. Qui enī sc̄ificat & qui sc̄ificat & uno
omner; P̄t quē causa non confundit s̄r̄ eor uoce
sedioſi; Hunc abo nom̄ tuū fr̄atib; meis in medio
ecclesie laudabote; Quisum; ego s̄o s̄ denr in
eum; Quidē; ecce ego & p̄sum er quor mihi dedit d̄r;
Quia ergo p̄t cōmunicē usunt sanguini & c̄s̄i
Sup̄re similit̄ p̄ticipat̄ h̄r dem. ut p̄ moſarē des̄u
sp̄eū qui habebat moſar in p̄sum. Iōē diabolū.
S̄lib̄ p̄t eor qui amore moſar p̄t cōmunicē uita m ob
noxii s̄cent s̄p̄i t̄t; Pur quē enī angelor ad
p̄hendit. Sed sem̄ abrahāe adp̄hendit. Unde
debur p̄ omnia fr̄atib; similit̄ ut mir̄ s̄ cōr
f̄s̄e. & fidelis pon̄ q̄s̄ ad d̄m. ut p̄ p̄t c̄s̄e
delicāe popul; In eo enī in quo p̄t s̄r̄ ē ip̄e
d̄p̄t̄ c̄s̄e. p̄t s̄r̄ ē er qui t̄n p̄t c̄s̄e auxiliari.
Unde s̄r̄ sc̄i uocā s̄onir caeler ar p̄ticiper.
Consid̄rate ap̄t̄ colū & pontifcē cōfessionis.
• moſarē ihm.

qui fidelis est ei qui fecit illum. sic & morer
 in omni domo illius. Amplior est enim gloriae in te p
 more dignus habetur. Quoniam ^{magis} ampliore
 honorem habet domus qui fabricavit illam. Omnis
 namque domus fabricatur ab aliquo. Quia autem omnia
 creavit deus. Quoniam quidem fidelis erat in tota
 domo est tamquam famulus. Inter amoniu eorum
 quod dicenda erant. Xp̄ usque ad quam filius in domo
 suae. Quae domus sumus nos. Si fiducia & gloriam
 speramus quod ad finem firmamque ineamus. Quia propter sic die
 spiritus sancti hodie si voce eius audieris. nolite obdu
 rari se coram uestra. Sic in excommunicatione. secundum die
 domus patris domus in dicitur. ubi domus peccaverunt me pe
 caver uerbi probaverunt & uiderunt opera mea
 quae dixerunt ante annis. Propter quod in fensur fui
 generationi huic. & dixi semper excent corde. Ipsi
 cum non cognoverunt uiam meam. sic iuravi in ira mea.
 Si in dicitur in requiem meam. Unde est nefaste
 sit in aliquo uerbum cor malum incredulitate tunc dicit
 & dicit ad uivum. Sed ad hostiam in uos in & ipsos per singulos dies.
 Donec hodie cognominati. Ut non obduratur
 qui se uobis fallacia peccati. Participer
 enim christi effecti sumus. Si autem iniqui substan

Ipsa dicitur
moriamur

si pronon

facie eius. ut queat sine spina retineam. Tu dicis.
hodie si uobis uis audire. nolite obdurare
corde. uerba. quem admodum in illa se et eorum
one. Quidam enim audienter ex eis. uisunt.
Sed non omnes qui profecerunt ab aegypto per
mosen. Quibus autem in sensu est quadraginta annis.
Nonne illi qui peccauerunt. quorum cadaueres
prostrati sunt in deserto. Quibus autem iurauit
uit non introire in requiem ipsius. Ipsi illi qui
increduli fuerunt. ^{et uidem quod ipse dicit} introire ^{prope in increduli accedunt}
III **T**imeamur ergo ne forte relicta pollicitatione in
deserto eundi in requiem eius. ^{in requie ipsius} Exiramus in uobis a
quis de erre. ^{ex} Tenim et uobis nuntiatus est quem
admodum et illi. Sed non proficit illi sermo audire. non
admixta fidei. ^{de} Exir qui audierunt. Ingrederentur
enim in requiem qui credidimus. Que admodum
dixit. Sicut iurauit in ira mea. si introibunt in
requiem meam. Quod est opus. ubi in statuione
mundi fuerunt. Dixit enim quodam loco de die septima
sic. Et requiescent die septima. ab omnibus
operibus suis. ^{hic si pro affirmatione ponitur} Et in isto rursum si introibunt in requie
meam. Quod est super quod dicit in introire in illam.
Et in quibus prioribus. renuntiatus est non introibunt.

103
pp̄t incredulitate. Itē d̄m̄n̄at diem quendā
hodie n̄d̄cū d̄cēdo. port̄ tantū d̄n̄poris
sicut sup̄ra d̄cātū ē. Hodie si uocem eī audierit.
noliet obdurare cor suū. Hanc si eī ihs̄ requie
præterit̄. Numquā de alia loqueretur post
hæc die. Itaq; relinquit̄ sabbat̄ n̄r̄ populodī.
Qui enim inḡt̄ sur̄ ē in requiem eī. Vicī ip̄e sequi
eū ab op̄ib; suis. sicut a suis d̄r̄.

V **Resque oris.** Itō ingredi in illā requiem.
ut n̄ ei idip̄sū qui incidat in incredulitate. Exem
plū. Uuū enim ē d̄i r̄s̄mo. & eff̄icax. & p̄s̄ & p̄c̄
bilior omni gladio c̄n̄cipit. & p̄t̄n̄s̄ ur̄q;
ad diuisionē animæ ac p̄r̄; comp̄egum quoq; &
medullarū. Quid̄ creator cogit̄ donū & in d̄n̄
donū cap̄it. & non ē ullā creaturā inuisibilis
in corp̄e & t̄eī. Omnia autē nuda & ap̄st̄a r̄
ocul̄ eī. ad quem nobis r̄s̄mo. Habent̄ q̄z
pontif̄ d̄m̄ magnū qui p̄n̄s̄ & p̄c̄uit c̄celor̄
ih̄m̄ filiū d̄i. Tenēam̄ confessionē ^{eī}. Non enim
habemur pontificem. qui non possit comp̄at̄
infirmitatē ab̄ n̄r̄. Temp̄tū tū autē p̄ omnia p̄
similitudinē. ab̄ q; p̄cc̄ato;

¶ III **Ad exortus.** Itō cū fiducia ad th̄s̄m̄ gr̄cie.

ut mirum quem consequamur. & gratiam in ueniamur
 in auxilio oportuno; Omnis necnonque pontifex
 & hominibus adsumptur. pro hominibus consertitur
 in his quae sunt ad deum. ut offerat dona & sacrificia pro
 peccatis. qui condolere possit his qui ignorant &
 errant; Quia super se ipsum datur est in se ipso
 & pro se ipso debet quem admodum & pro populo. Ita &
 super se ipso offere pro peccatis; Nec quia sumit
 sibi honorem. Sed qui uocat ad deum quem aaron. Sic &
 Christus non semetipsum elegerunt ut pontifex fieret.
 Sed qui locutus est ad eum filius meus erit tu ego hodie
 genuite. Quem admodum & in alio loco dicit; Tu es
 sacerdos in aeternum secundum ordinem melchisedech. Qui in
 diebus caesaris successit praeter supplicia aonem que ad eum
 qui propter salutem eum amosae faceret cum clamore
 ueludo & lacrimis offerretur. Secundum se pro se ipse
 sententia; Quia cum esset filius dei dicit & hic qui par
 ture oboedientiam. & con sumatur facit tur est omnibus
 ob id parentibus sibi curat saluatur & aeternae. Appel
 latur ad deum pontifex iuxta ordinem melchisedech.
 De quo gratia nobis sermo est. Quia praeter uerbum ad
 diuinitatem. Quia inbecillus factus erit ad audibundum.
III **Quo** cum debet magis esse propter dampnum

In psal.
 mo. 111.
 In psal.
 mo. 111.

Rursum indigeat. ut uos doceamini ^{ut} sint e^{le}mentu
 cordu^m rasonum di. **Et** faciat erant quibus
 laecepur sic non solido cibo. Omnis enim qui lae
 ar est p^{er}ceptu. **Et** p^{er} est rasonum lup^{er} a^{er} a^{er}
 paruulus enim est. p^{er} fec^{er} a^{er} u^{er} aut est solidu^m cib;
 Gra^m pro consuetudine **Et** p^{er}ceptor habent sensu^m
 ad direptionem boni ac mali. quap^{er} int^{er} me
 d^{er}ter in co^{er}donis xpi rasonu^m ad p^{er}fectione^m f^{er}a
 mur^{er} non r^{er}strum iacienter fundam^{er}tu^m p^{er} a^{er} di
 diae ab op^{er}ib; mo^{er}atur. **Et** fidei ad dm. b^{er} p^{er} ar
 matum doc^{er} d^{er}nce. In p^{er}osi donis^{er} mo^{er}atur. **Et**
 iudicium ^{dr} **Et** hoc faciemur. si quis dem^{er} p^{er} mis^{er} q^{er}it
 In p^{er}osibile est enim eor qui remel sunt in lumi
 nati. Cur ac u^{er} est a^{er} donu^m caeleste. **Et** p^{er} ar
 aciper sunt faciat r^{er} p^{er} se^{er}. Custa^{er} u^{er} sunt nihil
 m^{er}itur bonum di u^{er}bum. Custa^{er} u^{er} q^{er} seti u^{er} a^{er}
 r^{er} **Et** p^{er}olepsi sunt p^{er}eno u^{er} u^{er} p^{er}strum ad p^{er}ceptu^m
 a^{er}. Rursum educis g^{er}ter sibi m^{er} p^{er} s^{er} fl^{er} u^{er} di
 lo^{er} a^{er} tu^m habent^{er}. Terra enim saepe uenien
 don sup^{er}te bibent^{er} im^{er} b^{er}em. **Et** g^{er}ter q^{er} n^{er} h^{er} b^{er}ic^{er}
 op^{er} d^{er} u^{er} u^{er} quib; collit. accipit benedictionem
 ad^{er} p^{er} p^{er} p^{er} aut r^{er} p^{er} a^{er} a^{er} bulor.
 p^{er} p^{er} a^{er} est maledicto proxima. Cuius con

quo que m^{er} quu^{er}
 et r^{er} s^{er} r^{er} d^{er} cion^{er}

Summatq in conbur q nonem;

Uin Confidimus carum deuobis dilectis simi meliore
diuicini orae scilicet. Teem & si ita loquimur; non em
inur cur dr. ut obliuiscat operis uerari & dilecti
onir quem or cen dir air in nomine ipsiur. qui
ministrastis scir & ministratur; Cupimur autem
unumquemque uestrum eandem ostentare ^{de}
solllicitudinem ad expletionem spei urque in
finem. ut non regner efficiamini. Uerum imita
torer eorū qui fide et patientia hereditabunt
promissiones. Abrahæ namque promittit dr. qm
neminem habuit p̄ quem iuraret in iorem. Ju
ratur p̄ rem & ipsū dicens. Jus benedicent benedica
tibi. et multiplicentur multiplicabo te. Et sic lon
ganimitat facent. adeptur ē repromissionem.
Homines enim p̄ maiorem sui iuranc. et omnes
contra uer sic eorū finit ad confirmationem et
iuramentum. In quo abundantur uolent dr. osten
dere pollicitationis hereditur. ^{Ad} immobilitatem consi
lii sui in ē posuit iur iurandum. ut p̄ duas p̄er immobi
ler quib; in possibile ē mentari. Dm. foster simum solu
cium habebimur. qui confugimur ad tenen dē propo
sitionem r̄ pen. Quam sicut an ^{ho} carcam habebimur

-111-

7

animae tuam & firmam. Et incedentes ut
que ad iniqua uelamus. Ubi praecursor p
nobis introit ih̄i. secundum ordinem melchisedech
pontifex factus in aeternum. +

viii] Hic enim melchisedech rex salem sacerdos di
summi. qui obuiauit abrahae regresso acede
regum. & benedixit ei. cui & decimas omnium
diuisit abrahamus. primum quidem quintus pte
tatur rex iudae. Deinde autem rex
salem quod est rex pacis. sine patre. sine
matre. sine genealogia. neque initium die
rum neque finem uitae habens. Ad simila
tur autem filio di manet sacerdos in perpe
tuum. Intuemini autem quantum sit hic. cui et
decimas dedit de praecipuis abraham patri
ischa; et quidem de filiis leui sacerdotum
accipientes. Mandatum habent decimas
sumere a populo secundum legem. id est a fra
tib; suis. quam quam & ipsi acierint de lumbr
abrahae. Cuius autem generatio non adnume
ratur in eis. Decimas sumpsit ab abraham.
Et hunc qui habebat reppromissiones benedixit;
sine ulla autem contradictione quod minus est

Amatore benedicatur; Et hic quidem decimas
momenter homines accipiunt. ibi autem contra
tur quia uiuunt. Et ut ita dicitur. sic ipse abraham
eleui qui decimas accepit decimatur est. Ad
huc enim in lumbis patris erat. quando obuiauit ei
melchisedech. Si ergo consumatio presacerdotum
leuiticum erat. populus enim sub ipso legem acce
pit. quid adhuc necessarium ^{fuit.} secundum ordinem
melchisedech alium surgere sacerdotem. & non
secundum ordinem aaron dicitur.

X

Translatio enim sacerdotio. peccata est ut legitur
translatio fiat; In quo enim haec dicuntur. de
aliqua tribu est. De qua nullus altario praesto
fuit. manifestum est enim quod ex iuda ortus
sit dominus noster. In qua tribu nihil de sacerdotio
miser locutus est. Et amplius adhuc mani
festum est. si secundum ordinem melchisedech.
Exsurgat alius sacerdos. Quoniam secundum
legem mandati carnaliter ^{est.} factus. Sed secundum
uirtutem uirtutis insolubilis; Contra datur enim
quoniam tuus sacerdos in aeternum. secundum ordi
nem melchisedech. Reprobatio quidem fit
praecedentis mandati. Propter infirmitatem eius

111.

in utilitatem; nihil enim ad p̄fectum ad dicit
l̄x; Introductio uero melioris sper̄ p̄ quam proxi
morum addm̄; Et quantum est non sine iure iurando.
Alii quidem sine iure iurando sacerdoter facti sunt.
Hic autem cum iure iurando per eum qui dixit ad illū,
Iuravit dñr & non penituit eum. Tu er sacerdot
in aeternum, In tantum melioris ter tamen sponsor
factur er̄ ih̄r. Et alii quidem plures facti sunt
sacerdoter. Idcirco quod morte prohiberentur p̄
manere, hic autem eo quod maneat in aeternum
semper aeternum habet sacerdotium. Unde & saluare
in per p̄uam poterit. Accedentes p̄ semetipsum
addm̄, Semper uiuent ad interpellandū pro eis.
Talis enim decebat ut nobis erret ponat fex, Ser.
innocent. in pollutur. segregatur a peccatorib;
& excelso caelis factus, quoniam habet cotidie
necesse sitatem. quem admodum sacerdoter, prius
pro suis delicat horrida offerre. deinde pro
populi, hoc enim fecit semel se offerendo; l̄x.
enim homines constituit sacerdoter. infirmi
tatem habentes. Sermo autem iuris iurandi
qui port legem est filium in aeternum p̄fectus.
Capitulum autem sup̄ ea q̄ dicuntur, talem

habemur pontificem. Qui consedit in dextera
sedet magnitudinis in excelsis. scōrū ministrer
et tabernaculi usq̄ quod fixit dñr & non homo. y
Omnis enim pontifex ad offerenda munera & hor
tiar constituitur. y Unde necesse est & hunc ha
bere aliquid quod offerat. Sicut ergo esse sup̄ tra
necesse est sacerdot. Cum essent qui offerrent
secundum legem munera. qui sem plerū et umbra
deserviunt caelestium. Sicut per p̄sonum est
mosi cum consummaret tabernaculum. Uide inquit
omnia facito. secundum exemplar quod tibi ostē
sum est in monte.

XI

Hunc autē melius sortitur est ministrerium. quan
to & melioris testamenti mediator est. Quod in
meliorib; reppromissionibus sem̄ est. Nam si illud
prius culpa uacat se non utique secundi loci in
qui sequitur. y Vituperans enim eor dicit. Ecce
dies uenient dicit dñr. Et consummabo sup̄ domū
istā. & sup̄ domum iuda. testamentum nouum.
Non secundum id testamentum quod feci patri
bus eorum. In die qua ad praedimanum illorum
ut educessem illor de terra aegypti. qm̄ & ipsi
non p̄manserunt in testamento meo. Et ego

neglexi eos dicit dñs quia hoc testamentum quod
 dirponam domui isrl. Post dies illor dicit dñs.
 dando leges meas in mentem eorum. super scribam eas.
 Et ero eis in dñm. & ipsi erunt mihi in populū. Et non
 docebit unus quis que proximum suum. et unus
 que fratrem suū dicens. Cognosce dñm. Qm̄ omnes
 scient me a minore usq; ad maiore eorum. quia
 propitius ero iniquitatib; eorū. Et peccatorum
 illorū non memorabor. Dicendo certe nouum.
 uetera uis prius. Quo dicitur anti quatur et senes
 cit. prope in tertium est. habuit quidem & prius
 iustificaciones culturae & sc̄m seculare. Taber
 naculū enim factū est primum in quo erant can de
 labra & mensa. Et propositio panum quae dicit
 sc̄a. Post uelamentum autem secundum taberna
 culum quod dicitur sc̄a sc̄orū. Aureum habens
 turbulum. Et axta testamenti circum tecta
 & omni parte auro. In qua erat urna aurea
 habens manna. Et uirga aaron quae frondu
 erat. Et tabulae tertamen q; sup que eam che
 rubin gloriae obumbrantia propitiatorium.
 De quibus modo non est dicendum p̄ singula;
 His usq; ita compositis. in priorib; qui dem

Et in cor
 de eorum

tabernaculo semper introibant sacerdoter.
sacrificiorum officio consumanter. Insecundo aut
semel in anno solus pontifex non sine sanguineque
offer^{re}et pro sua & populi ignorantia. Hoc significan
te spu sco non dum pro palatam esse scorum uia.
adhuc priore taber^{cu}nao habentem statum. q^{ue} pa
rabala est tem poris instantis. Juxta quam mu
ngra & hortiae offeruntur. Quae non pot sunt
iuxta conscientiam per fecum facere sequente.
Solum modo in cibis & in potib; & uariis baptis^{is}
& uariis castis urq; ad tempus correctionis.
Xpi autem arserent pontifex futurorum bono
rum. Per amplius et per fecum tabernaculu
non manu factum. Id est non huius creationis.
Neque per sanguinem hircorum & uulorum. Sed
per proprium sanguinem introiit remel in sca
aeterna redemptione inuenta. Si enim sanguis
hircorum et taurorum. Et cinis uuluae ar per
sur inquinatos scificat ad emundationem carnis.
Quanto magis sanguis xpi qui per spm sem semet
ipsum optulit immaculatum do. Emundauit con
scientiam nostram ab operib; mortuis ad requien
dum do uiuenti. Et ideo noui testamenti mediatia

Ut morte intercedente in redemptione earum
 praeviationum quaerant sub prioris ter-
 tamento. Repromissionem accipiant qui vocati sunt
 aeternae hereditatis; Ubi enim tertamentum
 mori necesse est intercedat tertatoris; ^{Testamentum enim immor-}
 tui ^{firmatum est;}
 qui non dum ual & dum uiuit qui tertatur est;
 Unde nec primum quidem sine sanguine dedicatum
 est; Lecto enim omni mandato legitur a moysi uniuers
 so populo; Accipient sanguinem uitulorum & hir-
 corum cum aqua et lana coccineta et hirsopo,
 Ipsum quoque librum & omnem populum arper-
 dit dicens; Hic sanguis tertamenti quod mandauit ⁱⁿ
 ad uos dñs. Etiam tabernaculum & omnia uasa
 ministri sanguine similiter arper-
 dit; Et omnia
 paene in sanguine mundantur secundum legem; Et
 sine sanguinis effusione non sic remissio; necesse
 est ergo ex exemplaria quidem caelestium hir-
 mundari; Ipsa autem caelestia melioribus hor-
 tui quam irar. Non enim manu factis scilicet
 intravit exemplaria uerorum. Sed in ipsum caelum
 ut apparet nunc uultui dei pronobis; neque ut
 saepe offerat semetipsum. Quem admodum pona
 sex intrat in secula per singulos annos in sanguine alieno;

Alio quoniam oportebat eum frequenter pati ab ori-
gine mundi, hunc autem semel in consummatione
seculi. Ad detractionem peccati per hostiam
suam appeterit; Et quemadmodum statutum est
hominibus; semel mori pro hoc autem iudicium, sic
et Christus semel oblectur ad multorum exaurienda
peccata. Secundo sine peccato apparebit & pec-
cantibus; se in salutem; Unum brachium enim habent legem bono-
rum futurorum; non ipsam imaginem rerum; per singu-
lorum amor. Hic dem ipsi hostias quas offerunt
indifferentes, hunc quam potest accedentes per-
fectior facere; Alio quoniam cessarent offerre
Ideo quod nullam haberent ultra conscientiam
peccatorum semel mundati, Sed in ipsi
commemoratio peccatorum per singulorum annos
fit; Impossibile enim est sanguinem tauro-
rum & hircorum auferri peccata, Ideo ingrediens
mundum dicit, hostiam & oblationem noluit tibi.
Corpus autem aptasti mihi; Holo caurto mata
& pro peccato non tibi placuit. tunc dixi ecce
uenio. In capite libri scriptum est de me. Ut fac-
cia de voluntatem tuam; Superius dicens; quia
hostiarum & oblationes & holo caurto mata pro

peccato noluit ti. Nec placita sunt tibi quae secundum legem offeruntur. Tunc dixi ecce uenio ut faciam deum uoluntatem tuam. auferit primum. ut sequens ratuatur. In qua uoluntate sanctificaturus per oblationem corporis christi ihesu in remel. Et omnino quidem sacerdos praeterit cotidie minit trax. Et eadem saepe offerentur hostiam quae numquam possunt auferre peccata. Hic autem unam pro peccatis offerentur hostiam. in sempiternum. Saedit in dexteram dei. Decetero expectantur donec ponantur inimici eorum scabillum pedum eorum. Una enim oblatione consummavit in sempiternum sanctificator.

Conteratur cutem nos et prorsus. postquam enim dixit. hoc autem tertamentum quod tertabor ad illor. post dies illor dicit dominus. Dando legem meam in cordibus eorum. Et in mente eorum superscribam eas. Et peccatorum eorum et iniquitatum eorum uicem non recordabor amplius. ubi autem horum remissio. Jam non oblatio pro peccatis. Habentes itaque fratres fiducia in introitu sanctorum in sanguine christi. quam iniciatur nobis uiam nouam. et uiuentem per uelamen id est carnem suam. Et sacerdotem magnu

habentes

super domum dī, accedamus cum uero corde
in plenitudine fidei. Arper si corda a conspici
entia mala, et abluti corpus aqua munda.
Teneamur spei nostre confessionem in declina
bilem; Fidelis enim est qui se promisit. Et con
sideremur inuicem in pro uocatione caritatis
& bonorum operum. Non desuperer collecti
onem nostram. Sicut est consuetudinis quibus
dam. Sed consolantes. & tanto magis quando
uideritis adpropinquantem diem. Uoluntaria
enim peccatibus nobis post acceptam noticiā
ueritatis. Jam non relinquitur pro peccatis
hortia. Terribilis autem ^{est} quaedam & pēta
tio iudicii. & ignis aemulatio, quae consumptura
est aduersarios; Irritam qui faciens legem
mosi. Sine ulla miseratione. duobus uel tribus
terribus moritur. Quanto magis putatis
de temporaria mereri supplicia. Qui filium dī con
culcauerit. Et sanguinem testamenti pollutum
dixerit in quo scī ficatur est. Et spūi gratiae
contumeliam fecerit. Scimus enim qui dixit
mibi uin dictā. & ego reddam. Et i. ^{quia} & i. u. dī
cauit dñr populum suum, horrendum est

incidere in manus di uiuentur. Rememo
 ramini autem partinor diei. In quibus in
 luminati magnum certamen sustinuitis
 passionum. Et in altero quidem obprobri
 is & tribulationibus spectaculū facti.
 In altero autem socialiter conuerrantiū
 erit effecti. Nam & uinctis compar si erit.
 & p̄cipiam bonorum uertorum cum gaudio
 suscipitis. Cognoscenter uos habere
 meliorem & maiorem substantiam.
 Nolite itaque ^{his} amittere confidentiam
 uertam. quae magnam habet remunratio
 nem. Patientia enim uobis necessaria
 est ut uoluntatem di facientis. reportet
 tis promissionem. Ad huc enim modicum
 quantum ~~uobis~~ qui uenturus ē ueni &
 & honoris dabit. Iustus autem meus &
 fide uiuit. Quod si subtraxerit ~~de~~ non
 placebit animae meae. Non autem non
 sumus subtractionis filii in perditione.
 Sed fidei in adquisitionem animae. Erat
 autem fides sperandorum substantia
 rerum. Argumentum non apparentium.

In hac enim testimonium consecuti sunt senes;
Fide intellegimur aptata esse saecula uerbo
dī. Ut ex inuisibilibus uisibilia fierent; Fide
plurimā hostiam abel quam cain optulit dō.
Per quam testimonium consecutus est erre iustus.
Testimonium per hi benemuneribus eius dō.
Et per illam defunctus adhuc loquitur; Fide
enoch. translatus est ne uideret mortem. Et
non inueniebatur quia trans tulit illum dī.
Ante translatione enim testimonium habe
bat placuit sēto; Sine fide autem impossibile
est pl^{re}ne dō. Credere enim oportet acce
dentem ad dīm quia ^{est}; Et in quiritibus
se remunerator fit; Fide noe responso accep
to de his quae adhuc non uidebantur. Ne
tuenr. aptauit arcam in salutem domus suae
per quam damnauit mundum. Et iurtae
quae per fidem est heres est institutus; Fi
de qui uocatur abraham oboediuit in locū
Exire quem accepturus erat in hereditatē.
Et exiit merciens quo iret; Fide moratur
est in terra^{re} promissionis tam quam in aliena
in casulis habitando. Cum isaac & iacob

116.
coheredibus repromissionis eiusdem; Expectabat enim fundamenta habentem civitatem cuius artifex & conditor dñs, Fide supra sarras terelir uirtutē in conceptione feminis accepit. Etiam praeter tempus actum, qm̄ fidelen credidit esse qui promiserat; propter quod & ab uno orti sunt. Et haec enor tuo tamquam sidera caeli in multitudine. Et sicut arena quae est ad horā mare innumerabilis, Juxta fidem defuncti sunt omnes irati non accepti repromissionibus. Sed a longe ear aspicienter & confidenter quia peregrini & hospites sunt super terram; qui enim haec dicunt significant se patriā inquirere; Et si quidē illius meminissent de qua exierunt, habebant utiquae tempus reuertendi; Hunc autē meliorem appetunt. id est caelestem; Ideo non confunditur dñs. uocari dñs eorū; parauit enim illis civitatem; Fide optulit Abraham isaac cum temptaretur. Et unigenitum offerebat qui suscepit repromissionem; Ad quem dictum est quia in isaac

Uocabitur tibi semen; arbitrans quia et a
mortuis surgitare poterit. Unde eum
& in parabolam accepit. Fide et de futuris
benedixit isaac iacob et esau. Fide iacob mo-
nens singulari filiorum ioseph benedixit. Et
adorauit fastigium uirgae eius. Fide io-
seph monens de profectioe filiorum in re-
moratur et de oribus suis mandauit. Fide
moses naturam occultatur est mensibus tribus
a parentibus suis. Et quod uiderent eleganter
infantem. & non timuerunt regis edictum.
Fide moyses grandis factus. Negavit se esse
filium filiae pharaonis. Magis eligit affli-
gicum populo dei quam temporalis peccati
habere iocunditatem. Maior diuitiarum
aerum thesaurum aegyptiorum in prope-
rium christi. Aspiciebat enim in remuneratione.
Fide reliquit aegyptum non uenturam in o-
sitate regis. Inuisibilem enim tam quam
uidens sustinuit. Fide celebrauit parcha
& sanguinis effusionem. Ne qui uartabat
primitiua tangere eos. Fide transierunt
mare rubrum. tanquam per aridam terram.

quod experti aegyptii deuorati sunt; Fide 116.2
muri hiericho ruerunt cir cuitu dierum septē;
Fide raab meretrix non perit cum incredula
lin. Excipient exploratorer cum pace. Et ^{& aliam a eiciens;}
quid adhuc dicam defici. et enī me tempur
enarrantem. De gedeon. barach. samson.
septhe. dauid. & samuhel. Et prophetis qui
p fide deuicerunt regna. Operati sunt iurta
tiam. ^{dauid} adepti sunt se promissioner; Optura
uerunt ^{dauid} opa leonum. Extinexerunt impēum
ignem; ^{in pum} effugerunt ^{dauid} aciem ^{saule} gladii. conualuerunt
densitate. ^{ezrah. is} forter ^{rahabe} facti sunt in bello;
Cartra uer ^{gedeon} terunt ^{elias + eliseus} exterorum. Acceperunt
mulierer de resurrectione ^{elias + eliseus} mortuor suor;
Alii autem dir tenti sunt. Non surcipienter
redemptionem. ut meliorem inuenirent
resurrectionem. Alii uero lu di bria et
uq-bera ^{heremias} experti. in super & uincula et car
cerer. ^{ioh. 8} Lapidati sunt. ^{stroph. ius} secti sunt. ^{stual} temptati sunt.
In occisione ^{zahar. is} gladii mortui sunt. Circum
in melo ^{elias} tir. in pellibus caprarum. Egerter.
angurziati. applicati. quibus dignus non
erat mundus; Insolitudinibus erranter.

& in montibus & in speluncis & in caueis terrarum; Et huiusmodi testimonia fidei probant. Non acceperunt se promissiones. Deo pro nobis aliquid melius providente; ut ne sine nobis consummarentur; Ideoque & nos tantam habentes inpositam nubem tertium. Deponeret omne pondus & iustum stant nos peccatum. Per patientiam curramus propositum nobis certamen. Aspicienter in auctorem fidei & consummatorem ih̄m; qui proposito sibi gaudio sur tenuit crucem; confusione contempta. Atque in dextera sedet di sedet; Recogitate enim eum qui talem sur tenuit persecutione a peccatoribus aduersum semetipsum contradictionem. Et nefati gemini animis uertitur deficienter; Non dum urque ad sanguinem uertitur aduersum peccatum repugnanter. Obliti eritis consolationem quam uobis tanquam filius loquitur dicens; Filii noli negligere disciplinam dñi; neque fatigetur cum ab eo argueris; quem enim diligit dñs castigat; Flagellat autem omnem filium quem recipit; In disciplina per seueritatem

117
quam filius uobis ^{se} offert dñ. Quis enim filius
quem non corripiat pater. Quod si extra
disciplinam erit cuius participer fuerit
sunt omnes, ergo adulteri & non filii erit.
Deinde quidem pater carnis nostrae habu-
imur eruditorer. & reuerentiamur ^{eos}. Non
multo magis obtemperabimur patri spiri-
tuum & uiuemur. Et illi quidem in tempore
paucorum dierum secundum suam uolun-
tatem erudiebant nos. Hic autem ad id quod
utile est in recipiendo sanctificationem eius.
Omnis autem disciplina in praesenti quidem
uidetur non esse gaudium sed meror. Postea
autem fructum peccatissimum exerci-
tatur per eam reddit iustitiae. Propter
quod tenet sar manus & soluta genua erigite.
Et gressor pector facite pedibus uersis.
Ut non qui claudicant erret. coagis autem
sanetur. Pacem sequimini cum omnibus &
sanctimoniam sine qua nemo uidebit dñ. Contem-
plenter ne quis desit gratia eidi. Nequa
radix amaritudinis sursum germinans
impediat. Et per illam iniquentur multi.

Nequit fornicator aut profanus ut esau.
qui propter unam escam uendi ditissimi
tuasua; Scitote enim qm et portex cupi
ent hereditare benedictionem reprobatu est,
Non enim inuenit paenitentiae locum quam
quam cum lacrimis inquisisset eam; Non enim
accessit ad tractabilem et accessibilem
ignem et turbinem & caliginem. Et tubae sonu.
et uocibus boru. ^{& procellam.} Quom qui audierunt & cu
sauerunt se ne eis fieret uerbum; Non enim
portabant quod dicebatur; Et si uertat &
gerit montem lapidabitur; Vita terribile
erat quod dicebatur; Moyses enim dixit;
Et territur sum et tremibundus; Sed accer
situr ad sion montem. Et ciuitatem diuinen
tur hierusalem caelestem frequentiam. Et
ecclesiam primitiuorum qui conscripserunt in
caelis. Et iudicem omnium dnm et spm iustor
per fecitorum. Et testamenti noui media
torem ihm. Et sanguinis aspersionem melius
loquentem quam abel; Uide te ne recurser
loquentem; Si enim illi non effugerunt recurser
ter eum qui super terra loquebatur. Multo

1. rex
o. 20

1. rex
o. 20

et multorum
in humange
lorum

magis nos qui de caelis loquentem nobis a
 uertimur; Cuius uox mouit terram tunc
 modo ceu tempepromittit dicens; Adhuc semel
 dego mouebo. Non solum terram sed et caelum;
 quod autem adhuc semel dicit. Declarat
 motulium translationem tamquam factoru.
 ut maneat ea quae sunt immobilia; itaque
 regnum immobile suscipi enter. habemur
 gratiam p quam requiamur placenter do.
 cum me u & reuerentia; Et enim dr nos ter
 ignis consumens est; Caritas fraternitatis
 maneat. ^{in uobis} Et hospitalitatem nolite obliuiscij
 p hanc enim placuerunt quidam angelis
 hospitio recep. tir; Coemertote uictoru
 tamquam simul uincti; Et laborantium
 tamquam & ipsi in corpore morantes; hono
 rabilem conubium in omnibus & torur in
 maculatur. Fornicatorer autem & ad
 ulteror iudicabit dr; Sint moxer sine
 auaritia contenti praerentibus; Ipse enim
 dixit. Non te dereram neq; derelinquam;
 Itaut confidenter dicamur; Dnr mihi ad
 iutor est. non timebo quid faciat mihi homo;

lucsa
 ta
 ipsal
 mo. ex. xii.

Memoriam praepositorum uertrorum qui
uobis locuti sunt uerbum dei; quorum intuer
ter scitum conuersationis. Imitamini fidem
Ihr xpr̄ heri et hodie ipse & in secula. ^{scilicet} Doctri
nis uariis & peregrinis nolite abduci; Op
timus enim est gratia stabilis conuersatio
quae non profuerunt ambulanti bus in eis;
Habemus altare de quo edere non habent
potestatem qui tabernaculo deseruiunt;
Quorum enim animalium inferitur sanguis
pro peccato in secula per pontificem. Horum
corpora cremantur extra castra; propter
quod & ihr̄ ut sanctificaret & per suum sanguinem ^{populum}
extra porta passus est; Exeamus igitur
ad eum extra castra in properium eius
portantes; Non enim habemus hic ma
nentem ciuitatem sed futuram. Inquirimus
per ipsum ergo offeramus hostiam laudis
semper deo. Id est fructum labiorum conssten
tium nomini eius; Beneficentiae autem
& communionis nolite obliuisci. Talibus
enim hostia promeretur deo; Oboedite
praepositis uertris & subiaceite eis;

119
Ipsi enim per uigilant quasi rationem pro am-
mabur uertur reddiduri. Ut cum gaudio
hoc faciant & non gementer; hoc enim non
expedit uobis. Orate pro nobis; Confidimus
autem quia bonam conscientiam habemus in
omnibus bene uolenter conuersari; Amplius
autem deprecor uos. Hoc facere ut quo
celerius scribitur uobis; Ora autem pacis
qui eduxit de morte uos pastorem magnum ouium
in sanguine testamenti aeterni dñm nostrum
ihm xpm. Aptet uos in omni bono ut faciatis
uoluntatem eius. Faciens in uobis quod place-
at coram re per ihm xpm; cui gloria in saecula *scilicet*
Rogo autem uos fratres ut sufferatis uerbum
solacii. Etenim per pacem scripsi uobis;
Cognoscite fratrem nostrum timotheum
de missum. Cum quousi celerius uenerit uidebo
uos; Salutate omnes praepositor uertur
& omnes scōr; Salutate uos ^{fratres} de italia;
Gratia cum omnibus uobis amen
explicit epistola ad hebraeos

IAM DUDUM SAULUS PROCERCI
PRECEPTA SECUTUS

Saulus

LANDES-
UND STAAT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

HORTA ORDO EST APUD GREGOS QUIHTEGNE
 sapiunt & fidem rectam sectantur epistularū
 septem quae canonicae nuncupaturⁿ in latinis ^{sicut}
 codicibus inueniuntur; quod ^{quia} petrus primus est.
 in numero apostolorum. primae sint etiam
 eius de pistulae in ordine ceterarum;
 Sed sicut euangelistar dudum aduertatū lineā
 correximus. Ita has proprio ordine dō nor
 iuuante reddidimus; est enim prima earum.
 una iacobi. petri duae. iohannis tres. & iudae
 una. quae si ut ab istis digestesunt. Ita quoque
 ab inter pretibus fideliter in latinum eloquiū
 uerterentur. nec ambiguitatem legendis
 facerent. nec sermonum sese uarietas in
 pugnet; Illo praecipuae loco ubi de unitate
 trinitatis. In prima iohannis epistola positū
 legimur. In qua etiam ab infidelibus translatorib;
 multum erratum esse ^a fidei ueritate com
 perimus; Trium tantum modo uocabula.
 hoc est aquae. sanguinis. & sp̄s. In ipsa sua
 aeditione potēter. & patris uerbique ac sp̄s
 testimonium o mitterent. In quomaxime
 & fides catholica roboratur. & patris & filij.
 & sp̄s sc̄i una diuinitatis substantia comprobatur;

In caeteris uero epistolarum quantum nostra
 aliorum distet editio. lectoris prudentiae
 de re linquo; sed tu uirgo xpi. eustochiu. dum
 a me impetras scripturae ueritatem inquiris.
 meam quodammodo senectutem inuidoru
 dentibus corrodam exponis. quime
 falsarium corruptorem que scârû pronun
 tiat scripturarum; sed ego in tali opere nec
 aemulorum meorum inuidentiam per timere.
 nec scârû scripturae ueritatem porcentibus
 denezabo. Incip. capitula

- i Inimicorum insectatoribus risui deputandis.
- ii De temptationibus aduersarii
- iii De homine uero quod sit operis dñici. documentu
- iiii De re. monedi uino quod sit operis dñici predicandis
- v De cultura religionis. & ministerio pietatis
- vi De iura in caelestibus & terrenis.
- vii De lege libertatis quam impleri omnifaria exoptat
- viii De fide & elemosinis.
- ix De nudis sermionibus & fide sine opere
- x De magistro qui cito a uitam perfectionem esse
(non potest)
- xi De lingua uixenodabile malum.
- xii De sapientia caelesti & terrae.
- xiii De amicis di

uir duplex animo. in contrariis ^{est} in omnibus uir
suis; gloriatur autem frater humilis in exalta
tione sua. Diuer autem in humilitate sua. quoniam
sicut flor fenit transibit. Exortur est enim sol
cum ardore. & arefecit faenum. & flor eius
decidit. & decor uultus eius deperit. ita &
diuer in ^{lance} tribus suis marcescit;

17. Beatus uir qui sufferit temptationem. quia
cum probatus fuerit accipiet coronam uitae.
quam re promisit dñ diligenti bus re; nemo
cum temptatur dicat. quoniam ad dō temptatus.
Dñ enim intemptator malorum est. Ipse autē
neminem temptat; unum qui que uero temp
tatur a concupiscentia sua. abtractur & in leuatur;
Dein ^{de} concupiscentia cum conceperit. parit pec
catum; peccatum uero cum consummatum fuerit
generat mortem. Nolite itaq; errare frater
mei dilectissimi; Omne datum optimum &
omne donum perfectum desursum est. Der
cendens a patre lumine; Apud quem non est
transmutatio. nec uicis sicut dicitur obumbratio;
uoluntariae genuit non uerbo uertatur. ut
simus in tantum aliquod creaturae eius; Scit
frater mei dilectissime ^{simus} St autē omnis homo uelox

ad audiendum. tardus autem ad loquendum.
 & tardus ad iram; Ira enim uiri iusti audi
 non operatur; Propter quod abicietur omne
 immunditiam & abundantiam malitiae in man
 sue tudine suscipite iustum uerbum quod potest
 saluare animas uestras; estote autem factores
 uerbi & non auditores tantum fallentes uos
 met ipsos; quia si quis auditor est uerbi & non
 factor. hic comparabitur uiro consideranti
 uultum naturae suae in speculo; conside
 ratur enim se & abiit & statim oblitus est
 qualis fuerit; qui autem per r pexerit in
 lege perfecta libertatur & permanere
 rit. non auditor obliuiscitur factus. sed factor
 operis. hic beatus in factis suis erit.

iii.

iu

Siquis autem putat se religiosum esse.
 non refrenat linguam suam sed seducit
 cor suum; huius uana est religio; Religio
 munda & immaculata apud dm & patrem
 haec est; uisitare pupillos & uiduas in tri
 bulatione eorum; immaculatum se custodire

vi

ab hoc seculo. Fratres mei nolite in per
 sonarum acceptione habere fidem dni nostri
 ihu xpi. & enim si introierit in con^uer^usa uestra

uir aureum anulum habens in ueste candida.
intrōit & autem & pauper in sordido habitu.
& intendat eum qui induitur est ueste prae
clara & dixerit. tu sede hic bene. pauperi autē
dicat. tu ista illic. aut sede sub scabullo pedum
meorum. nonne iudicatur apud uos me ipse.
& facta est iudicis cogitationum iniquarum.
audite fratres mei dilectissimi. nonne dñs
elegit pauperes in hoc mundo. diuites in fide.
& heredes regni. quod re promisit dñs diligenter. se
uor autem exonorastis pauperem. nonne
diuites per potentiam oprimunt uos. & ipsi
trahunt uos ad iudicia. nonne ipsi blasphemant
bonum nomen quod in uocatum est super uos.
Sicutamen legem perficat regalem recundū
scripturarū diliger proximum tuum sicut
te ipsum. benefacis. si autem personar accipias.
peccatum operamini. Redar gura a lege quasi
transgressorer. quicumque autem totam
legem seruauerit. offendat autem in uno.
factus est omnium reus. qui enim dixit non
me cāberis. dixit & non occider. quod si
non moecharis occider autem. factus est
transgressor legis. sic loquimini. & sic facite.

sicut per legem liber tatar incipienter iudicarij
 Judicium enim ^{est} sine misericordia illi quoniam
 fecit misericordiam. super exultat autem
 misericordia iudicio; quid proderit frater
 mei. si fidem quis dicat se habere. opera autem
 non habeat. num quid poterit fides valere eum.
 si autem frater aut soror nudus sunt. & indigent
 uictus cot adiano. dicat autem aliquis
 deuobis illis ite in pace. calefacimini & sati
 ramini. non dederitis autem eis quae necer
 saria sunt corporis. quid proderit. sic & fides
 si non habeat opera. mortua est in reme capra;
 Sed dicit quis. tu fidem habes. & ego opera
 habeo. ostende mihi fidem tuam sine operibus.
 & ego ostendam tibi ex operibus fidem meam;
 tu credis quia unus est dr. benefacis. & dae
 mones credunt. & contremunt. uir
 autem scire. o homo inanis. quoniam fides
 sine operibus otiosa est. abraham pater
 noster. nonne ex operibus iustificatus est.
 offerens isaac filium suum ^{sup} ad altare.
 uider quoniam fides ^{co} operabatur operibus
 illius. & ex operibus fides consummata est.
 & suppleta est scriptura dicens; credidit

viii.

viii.

credidit abraham dō. & reputatum est illi ad iustitiam. & amicus dī appellatur est, uides qm̄ ex operibus iustificatur homo. & non ex fide tantū; Similiter autem raab mere grixe. non ne ex operibus iustificata est. suscipiens nuntios. & alia. eiciens uia. Sicut enim corpus sine spū emortuum est. ita & fides sine operibus mortua est. Nolite plures magistri fieri. fratres mei. scienter qm̄ maior iudicium sumus. In multar enim offendimus omnes; Siquis in uerbo non offendit hic perfectus est uir. potest etiam freno circumducere totum corpus. sicut enim ⁱⁿ equorum ora. frena mittimus ad conrentandum nobis. & omne corpus illorum circumferimus. ecce & naues cum magnaesint. & auentar ualidius minentur. circumferuntur a modico gubernaculo. ubi impetur dirigentur uolunt. Ita lingua modicum quidem membrū est. sed magna exultat. ecce quantus ignis. quam magnam siluam incendit. & lingua ignis est. uniuersar iniquitatar; lingua constituitur in membris nostris. quae maculat totum corpus. & inflāx rotam

X

XI

125
natiuitatis nostrae. inflam mata a gehenna.
Omnes enim naturae bestiarum. & uolucrum.
& serpentium. &iam ceterorum domantur.
& domita sunt a natura humana. lingua autem
hominum nullus domare potest. Inquit animalium.
plena ueneno mortifero. in ipso benedicimur deo
& patri. & in ipso maledicimur homines qui
ad similitudinem dei facti sunt. Ex ipso ore proce-
dit benedictio & maledictio; non oportet frater
mei haec ita fieri; Num quid font de eodem
foramine manat dulcem & amarum aquam.
Num quid potest frater mei ficu oliua facere.
aut uti ficu. sic neq; salua ducem potest facere
aquam; Quis sapiens & disciplinatus inter-
uor. Ostendat ex bona conuerratione
opera sua. in mansuetudine sapientiae.

Xij. Quod si zelum amarum habeat. & contentiones
sunt in cordibus uestris. nolite gloriari. & menda-
cer esse aduersum ueritatem; non est ista
sapientia. desursum descendens. sed terrena.
& malis diabolica; ubi enim zelus & contentio.
ibi inconstancia. & omne opus prauum;
Quae autem desursum est sapientia. primu
quidem pudica est. deinde pacifica modesta

suadibilis. bonis consentiens. plena misericordia
& fructus bonis. non iudicans sine simula-
tione; fructus autem iustitiae. in pace eminenter
facientibus pacem; Unde bella & liter in uobis.
nonne hinc ex concupiscentiis uestris
qua militatis in membris uestris, concupis-
citis & non habetis. occiditis et zelati. &
non potestis adipisci. litigatis & belligatis.
& non habetis. propter quod non postulatis.
petitis & non accipitis. eo quod male petitis.
ut in concupiscentiis uestris insumatis;
adulteri nescitis quia amicitia huius mundi
inimica est dō. Quicumque ergo uoluerit
amicus esse huius saeculi. inimicus dei consti-
tuitur; aut putatur quia inaniter scriptura
dicit. ad inuidiam concupiscit spūs. qui habitat
in uobis. maiorem autem dat gratiam.
propter quod dicitur dō superbis resistit.
humilibus autem dat gratiam; subdicitur
estote dō resistite autem diabulo. & fugite
a uobis. adpropinquate dō. & adpropinquabit uobis;
emundate manus peccatorum. & purificate
corda duplici animo; miser estote & lugete
& plorate; si ueruestra in luctu conuertatur.

Xii.

Xiii.

& gaudium in me errore; humiliamini in con-
 peccatione dñi. & exultabit uos; nolite detrahere
 alterutrum fratrem ^{meum}; quid detrahit fratri
 aut qui iudicat fratrem suum. detrahit legem
 aut iudicat legem; si autem iudicat legem.
 non er factor legis rediudex; unum est legis
 lator & iudex; qui potest perdere & saluare;
 tu autem quires. qui iudicat proximum tuum;
 ecce nunc quid dicar. hodie aut orar tunc ibim?
 in illam ciuitatem. & facimur quidem ibi annu.
 & mer cabimur. ^{mea} & lucrum faciemur. qui igno-
 ratur quid ^{erit} in crastinum; quae ^{enim} est uita uestra
 uapor est ad modicum parent. deinceps &
 terminatur; pro eo ut dicar; si dñr uoluerit.
 & si uixerimus faciemur hoc aut illud; p̄unc
 autem exultar in superbiis uestris; omnis
 exultatio talis. maligna est; scienti igitur
 bonum facere & non facienti. peccatum est illi;

xii Agite nunc diuiter plorate. ululante in mirerur
 uestris quae aduenient uobis; diuitiae
 uestrae putrefactae sunt. & uestimenta uestra
 xaneis comestae sunt. durum & argenteum
 uestrum eruginauit. & erugo eorum in
 testimonium uobis erit. & manducabit

carner uestrar sicut ignis. Theraurizastis ^{nam} in
nouis simis diebus. ecce merces operariorū.
qui meruerunt rezioner uestrar. qui frau
dati ^{sunt} a uobis clamāt. & clamor iprorum
inaure dñi rabaoth introiit. epulati estis
super terram. & in luxuriis enutristis corda
uestra. in die occisionis addixistis. occidistis
iustum ^{&c.} non restitit uobis. patienter igitur
estote fratres. usque ad aduentum dñi.

Xvii. Ecce agricola expectat pretiosum fructū
terrae patienter ferent. donec accipiat
temporarium & rerotinum. patienter
estote & uos. & confirmate corda uestra.
quoniam aduentus dñi adpropinquauit.
nolite in gemis cere fratres in aliter ut
ut non iudicemini. ecce iudex ante ianua
ad sistit. exemplum accipite fratres laboris & lo
nis & patientiae. propheta qui locutus est
in nomine dñi. ecce beaificamur qui susti
nuerunt. sufferentia iob audistis. & finē dñi.

Xviii. qm̄ misericors est dñs & miserator. qui dicitis.
ante omnia fratres mei. nolite iurare.
neque per caelum neque per terram.
neque aliud quodcumque iuramentum.

sermo

sit autem uestrum . . . est est non non.
 ut non subiudicio decidatur, tristatur aliquis
 uestrum, oret ^{animo} a quo est prallat, Infirmat
 aliquis inuobis, inducat ad re prebiteror
 ecclesiae, & orent super eum, unguent
 eum oleo in nomine dñi, & oratio fidei salua
 bit infirmum, & alleuabit eum dñr, & si
 in peccatis sit dimittantur ei, Confitemini
 ergo alterutrum peccata uestra, & orate
 pro inuicem ut saluamini, multum enim
 ualeat deprecationis iusti ad iudicem.

xx

Heliar homo erat similis nobis par sibilis.
 & oratione orauit, ut non plueret super
 terram, & non pluit annos tres & menser
 sex; & rursum orauit, & caelum dedit
 pluuiam, & terra dedit fructum suum;
 prater mei, si quis ex uobis errauerit
 aueritate, & conuerterit qui eum scire
 debet, quoniam qui conuerterit fecerit
 peccatorē ab errore uiuae suae, saluat ^{bi}
 animā eius a morte, & operit multitu
 dinem peccatorum; Finit epistula
 sc̄i iacobi. Incipit sc̄i petri

- I De regenerationis inuicta potentia
- II De prophetis qui animarum tolerantiam predicarunt
- III De pontificibus sacerdotum ut agnor pmanere stant
- IIII De remine salutaris.
- V De sacerdotibus ut lac concupiscant hortatur.
- VI De lapidibus uiuis
- VII De populo adquisitionis
- VIII De popularibus; quorum animae utilitate uiuendi ordine ^{docuit}
- IIIIII De exhortatione mulierum uiris ad erentium
- X De uiris quemadmodum cum mulieribus ad quietum
nibus uiuere debeant
- XI De arca per quam pauci saluati sunt & saluati in
De baptisate quodamundi actibus liberat
- XII De cognor cenatur dm
- XIII De uerbo diuino quod mortuus idē. n̄ credentibus; p̄dicat
- XIIII De clero & populo quod sibi met uicissim
ministrare hortatur
- XV De uisitatōe passionibus xp̄i quare nullus expa
uer cat insinuat
- XVI De iudicio quod non ab extraneis sed ad omo
di incipiat
- XVII De corona in marcer cibile
- XVIII De mansuetudine & subiectione eterna rugiti
quae diabolico

xx. Dedo qui optimum opus intanter ad consum-
mationem per ducto. *Incipit capitula* *Incipit epistola*
petri apostoli.

Petrus apostolus ihu xpi electis aduenit dir-
per sonis ponti. Galaciae. cap padociae. asig &
bithinae. secundum prouidentiam di patris.
in crucifigatione xpi. inoboedientiam. & ar per si-
onem sanguinis ihu xpi. gratia uobis & pax
multiplicetur. Benedictur di & pater dñi ni
ihu xpi. qui secundum magnam misericordiam
suam regenerauit nos in rpe uiuam. per
resurrectionem xpi ihu ex mortuis. In here-
ditatem incorruptibilem. & incontaminatam
& inmarcescibilem. conseruatam in caelis
in uobis. qui in uirtute di custodimini per
fidem in salutem paratam. Reuelari in tem-
pore nouissimo. in quo exultatur. ^{bi} Modicum uinc
si oportet contristari in uariis temptationib;
ut probetur uestrae fidei. multo praetior
sit auro quod per ignem probatur.
in ueniat in laudem & gloriam & honore.
in reuelatione ihu xpi. quem cum uidetur
diligatur. In quem nunc quoque non uidenter creditis.
credentes autem laetitia inenarrabili & exultatis
glorificata. reportantes firmam fidem uestrae.

salutem animarum, ^{uratum;} de qua salute ex quisi erunt
^{atque scrutati sumus} prophetae: qui de futuris ⁱⁿ nobis ^{gratia}

propheta ^{ve} runt. scrutanter in ^{tempore} quod
uel quale tempus significaret in eis scriptis:

III. praenuntiant ear quae in xpō sunt
passiones. et posteriores gloriar. quibus
reuelatum est. quia non sibi ^{met} ipsis. uobis autē
ministrabant ea quae ^{nunc} nuntiata sunt uobis.
per hos qui euangelizauerunt uobis. et p̄scō
mirro de caelo. in quem desiderant angeli
propicere. Propter quod ^{re} cincti
lumbor mentis uestrae. Sobrii perfecte
sperate in eam quae offer tur uobis gratia
in reuelatione ihū xpī. quasi filii oboedientiae.
non configurati prioribus ignorantiae
uestrae desideris. sed recundū eum qui
uocauit uos sc̄m. & ipsi sc̄i in omni conuer
satione stant. quoniam scriptum est;
Sc̄i eritis. quoniam & ego res sum; & si
patrem inuocatis eum. quis sine accepta
one personarum iudicat secundum
unius cuiusque opus. in timore in colatur
uestri tempore conuersamini;
Scienter. quod nunc. corruptibilibus auro

129
uel argento redempti estis. de uana uestra
conuersatione paternae traditionis. sed
prae tioro sanguine quasiagni incontaminati.
& immaculati ^{Thi} xpi. praecogniti quidem ante
constitutionem mundi.

Manifesta autem ⁱⁿ nouissimis temporibus
propter uos. qui per ipsum fideliter estis in dō.
qui suscitauit eum a mortuis. & dedit ei glo-
riam. ut fides uestra & speret in dō.
Animas uestrarum castificat ^{ca} te inoboedientia
ritatur. In fraternitate amore simplici
ex corde. in uicem diligite adtentur. Renati
non ex semine corruptibili. per uerbum di. sed incorrupti
uiui & permanentis. quia omnis caro faenum.
& omnis gloria eius tamquam flor faeni.
exaruit faenum. & flor eius caecidit.

u
uerbum autem dñi. manet in aeternum.
Hoc est autem uerbum quod euangelizatum
est in uobis. Deponenter igitur omnem
malitiam. & omnem dolum. & simulationem.
& inuidiam. & omnes detractiones. sicut
modo geniti infanter. rationales sine dolo.
Hac concupiscite. ut in eo crearetur in
salutem. si ^{tamen} gustastis quoniam dulcis dñs. ad quē

accidenter lapidem uiuum. & ab hominibus
quidem reprobatum. ad dō autem electum. &
honorificatum. & ipsi tamquam lapides uiui.
super aedificamini. domus spiritalis. sacerdo
tium sc̄m. offerentia spiritalis hostiarum. accep
tabilis dō per ih̄m xp̄m; propter quod continet
scriptura. Ecce ponam in sion lapidem sumū.
angularem. electum. pretiosum. & qui
crediderit in eō non confundetur;

Uobis igitur honor credentibus non creden
tibus autem. Lapis quem reprobauerunt
aedificanter. hic factus est in caput anguli.
& lapis offensionis. & petra scandali. qui
offendunt uerbo. nec credunt in quibus
positi sunt; uos autem genus electum
regale sacerdotium. gens sancta. populus
adquisitionis. ut uir tute annuntia & is eius
quid tenebris uos uocauit. in d̄m mirabile
lumen suum; qui aliquando non populus.
nunc autem populus d̄i. qui non consecutus
misericordiam. nunc autem misericordiam
consecutus; Carissimi. obsecro ^{uos} tamquam
aduenar & peregrinor. abstinete uos
a carnalibus desideriis. quae militat aduersus
animam;

Conuersationem uestram inter gentes ha-
 bentes bonam. ut in eo quod de ^{tractant} ~~tra~~ hunt
 de uobis tamquam de malefactoribus. ex
 bonis operibus uos considerantes. glorificet
 dnm̄ in die uisitationis. subiecta estote. omni
 humane creaturae propter dnm̄. siue regi.
 quasi praecellentq. siue ducibus. tamquam ab eo
 missi ad uindictam malefactorum. laudent
 uero bonorum. quia sic est uoluntas di. ut bene-
 facienter. obmutescere faciat in prudentia
 hominum ignorantia. quasi liberi & non quasi
 uelamen habentes malitiae libertatem. sed sicut
 seruidi. omnes honorate. fraternitatem
 diligite. dnm̄ timeate. regem honorificate.
 serui subditi ^{estote.} in omni amore dominis. non
 tantum bonis & modestis. sed etiam discoloris.
 haec est enim gratia. si propter conscientiam
 di sursum et quia tristitiam. patienter iniuste.
 quae enim gloria est. si peccanter & colas fixa
 sufferat. sed si benefacienter patienter susti-
 neat. haec est gratia apud dnm̄. In hoc enim
 uocati estis. quia & xpr̄ par sur est pro uobis.
 uobis relinqueret exemplum. ut sequamini
 uestigia eius. qui peccatum non fecit. nec

x

inuentur est dolor in ore ipsius. qui cum male
diceretur non maledicebat. cum patere tur.
non comminabatur. Tradebat autem iudi-
canti se iniuste. qui peccata nostra ipse per-
tulit in corpore suo super lignum. ut pec-
catis mortui iustitiae uiuamus. cuius
luore sanati estis. Eratis enim sicut oues
errantes. sed conuersi estis nunc ad pastorem
& episcopum animarum uestrarum;
Similiter mulieres subdite sint uiris suis.
ut & si quis non credunt uerbo ^{di.} per mulierum
conuersationem sine uerbo lucrifaciant. Conside-
rantes in amore castam conuersationem harum.

Quarum sit non ex ornamento capil-
latura. aut eis cum datio auri. aut indumento
uestimentorum. ^{cultur.} sed qui absconditur cordis
est homo in incorruptibilitate quieti & mo-
desti rō. quod est in conspectu diuini locuplet. sic
enim aliquando & sanctae mulieres speran-
ter in domino orabant se subiectae propriis
uiris. sicut sarra oboediebat abraham domi-
num eum uocans. cuius estis filiae benefa-
cienter. & timenter ullam perturbationem;
uiris similiter cohabitantes secundum scientiam.

quasi infirmiori uas ^{uilo} muliebri impertienter
 honorem tamquam & coheredibus gratiae
 uitae. ut ne impediatur orationis uestrae;
 In fide autem omnes unanimiter compagen-
 ter. Præter nitatur amatorer. misericorder.
^{modestis.} humiler. non redenter malum pro malo uel
 maledictum pro maledicto. Sed e contrario
 benedicenter. quia in hoc uocati estis. ut bene-
 dictione hereditate possideatur; qui autem
 uult uitam diligere & uidere dies bonor.
 coherceat linguam suam a malo & labia eius
 ne loquatur dolum. Declinet ^{aut} a malo & faciat
 bonum. inquirat pacem. & ~~per~~ sequatur eam;
 quia oculi dñi super iustos & aures eius in pre-
 ser eorum; uultur autem dñi super facien-
 ter mala. & ^{est qui} quis uobis noceat si boni aemu-
 latorer fuerit. sed & si quid patimini propter
 iustitiam. beati amore autem eorum ne
^{ueri} timeatur. ^{ut} non conturbemini. Dñm autem
 xpm scificate in cordibus uestris. parati
 semper ad ratum factionem. omni porcenti
 uor rationem. de ea qua em uobis est ^{et fide} spe. & cum
 modestia & amore conscientiam habentes
 bonam. & in eo quod detrahunt de uobis

confundantur: quia calumniatur uestram
bonam in xpo conuerſationem.

Xi

Melior est enim benefacienter. si uel it uolun-
tar di pati. quam malefacienter. quia & xpr
semel pro peccator mortuus est. iustus

quidē

pro iniustus. ut non offerret dō. mortificator
carne. uiuificator autem spū. In quo & hī
quinque ^{ne conclusi} erant spiritus u. ueniens praedi-
cauit. qui increduli fuerunt aliquando. quando
expectabant di patientia. In diebus noe cum
fabricaretur arca. in qua pauci id est octo anime
saluifacati sunt per aquam;

Xii

Quod & uor nunc similis formae saluor facit
baptisma. non carnis depositio sordium. sed
conscientiae bonae interrogatio in dō.

per resurrexionem ihu xpi. qui est in dex-
teradi. ^{de gloriatus morte. ut} profectus in caelum. ^{uitae eterne heredes} subiectus sibi
angelis & potestatibus & uirtutibus;

Xiii

xpo igitur parro in carne. & uor eadem cogi-
tatione armamini. quia qui par ^{est} sur carne
desit a peccatis. ut iam non hominum desi-
deris. reduoluntate. di quod reliquum est
in carne uiuat temporis. Sufficit enim
praeteritum tempus. ad uoluptatem gentium

consummandam. quia ambulauerunt in luxuriam desiderium. uinolentiam. comestrationibus. potationibus. & illicitis idolorum cultibus. In quo ^{Amittantur.} ~~peregrinatio~~. Non concurrentibus uobis in eandem luxuriae confusionem blasphemantem. qui reddent rationem ei qui paratur est iudicare uiuor

XIII ^{peccat}

& mortuor. Propter hoc enim ^{et} mortuis euangelizatum est. ut iudicentur quidem secundum hominem in carne. uiuant autem secundum dm̄ in spū. Omnium autem finis

XII

adpropinquabit. Estote itaque prudentes & uigilate in orationibus. Ante omnia ^{aut} mutua inuor ^{et} in seipsos caritatem continuam habentes. quia caritas operit multitudinem peccatorum.

horpitales inuicem. sinemurmuratione. Unusquisque sicut accepit gratiam. in alterum illam ^d ministranter. sicut boni dispensator er. multiformis gratiae dī. Siqui loquitur quasi sermone dī. Siqui ministrat tamquam ex uirtute quam ^d ministrat dī. ut in omnibus honorificetur dī. per ih̄m xp̄m. cui est gloria & imperium.

XVI

in regula ^{scilicet} Carissimi nolite peregrinari in ^{feruore}

Xviii

qui ad temptationē uobis fit. quasi noui aliquid
uobis contingat. sed communiter xpi passio-
nibus gaudete. ut & in reuelatione gloriae eius
gaudeatis. exultantes. & exprobramini in nomi-
ne xpi. Quoniam gloriae dī spī. in uobis
requiescit. Nemo enim uestrum patiatur
quasi homicida. aut fur. aut maledicus. aut
alienorum appetitor. Si autem ut xpianus
non erubescat. glorificet autem dīm in isto
nomine. quoniam tempus. ut incipiat iudiciū
de domo dī. Si autem primum a uobis. qui finis
eorum qui non crediderunt dī euangelio. & si
iustus uix saluabitur. impius & peccator ubi
parebunt. Itaque & hi qui patiuntur secundum
uoluntatem dī. fideles creatori commendent
animas suas in benefactori.

Xviii

Senior es ergo qui in uobis sunt. obsecro conse-
nior & testis xpi passionum. qui & eius quae
in futuro reuelanda est gloriae communicator.
parcite qui est in uobis gregem dī. prouidenter
non dabo. sed spontanea secundum dīm.
neque turpi lucri gratia. sed uoluntariae.
neque ut dominanter inderis. sed forma facti
gregi ex animo. & cum apparuerit prin cepr

pastorum. percipietur in marce cibilem coronam;
 xiiii] Similiter adulercenter. subditi estote seniorib; ;
 Omnes enim inuicem humilitatem insinuate.
 quia dñr superbit resistit humilib; autem dat
 gratiam; humiliamini igitur sub potenti manu
 di. ut uos exaltet in tempore uisitationis;
 omnem sollicitudinem uestram proicienter
 in eum. quoniam ipsi cura est de uobis. Sabri
 estote & uigilate. quia aduersarius uester diabolus
 tamquam leo rugiens circumit. quaerens quem
 uiresistat. ^{uoret;} forter infide. scienter exdem
 passionem ei quae in mundo est uestrae
 xx] fraternitati fieri; Dñr autem omnis gratiae
 qui uocauit nos in aeternam suam gloriam in
 xp̄o ih̄u. modicum passor ipse perfici & cor
 firmabit. solidabit ^{que. sta. &} ipsi imperium in saecula
 saeculorum amen; per siluanum uobis fidele
 fratrem ^{tran} ut arbitror breuiter scripsi. obsecrans
 & conuictans hanc esse ueram gratiam dñi in qua
 stas. salutat uos quae est in babilone ^{eclesia} electa
 & marcus filius meus. salutate inuicem. in or
 culo rō. gratia uobis omnibus. qui estis in xp̄o ih̄u
 incipit epistula s̄c̄i petri
 Incipit. eiusdem secunda

- I. De caris quon in hoc mundo ut inter fecerit alloquitur
- II. De commemoratione quo ueritatur semper conciliū celebrat
- III. De iustorum memoriis refouendis.
- IIII. De pseudo prophetis
- V. De similitudine diluuii
- VI. De interitu eorum qui omnem malignitatem dulcedine.
- VII. De eo qui super dicitur seruus addicitur est. *arbitrari*
- VIII. De nouis simis temporibus quibus de iustis abundat
- IIIIII. De die quod unū annis coequauit & annis ad instar unius diei simulauit
- X. De epistula apostoli pauli qua & intellectionem habent difficile & ab indoctis eueria promittit

*Incipit epi
stola petri
apli secunda*

Simon petrus seruus & apostolus ihu xpi hinc qui
 coequalem nobis sortatus sunt fidem. In iustitia
 di nostri & saluatoris ihu xpi, gratia uobis &
 pax adimpleatur in cognitione dñi nostri ihu xpi
 quomodo omnia nobis diuinae uirtutis suae
 quae ad uitam & pietatem donata est.
 per cognitionem eius qui uocauit nos propria
 gloria & uirtute. per quem maxima et praeter
 ora nobis promissa donauit. ut per haec effici
 amini diuinae consortis naturae. Fugientes
 eius quae in mundo est concupiscentiae corrup
 tionem; uos autem curam omnem subiferentes.

Ministrate infide uestra uirtutem; In uirtute
autem scientiam; In scientia autem abstinentiam;
In abstinentia autem patientiam; In patientia
autem pietatem; In pietate autem amorem
fraternitatis; In amore autem fraternitatis
caritatem; haec enim uobiscum assunt & superest.

Non uacuo nec sine fructu uos constituunt in
dñi nostri ihu xpi cognitione. Cui enim non
presterunt haec caecus est & manu temptans
obliuionem accipiens purgationis ueterum

II) suorum delictorum; Quapropter fratres
magis satagite. ut per bona opera certam
uestram ^{uocati} uocationem & electionem faciatis;
haec enim facientes non peccabitis aliquando;
sic enim abundanter ministrabitur uobis in
totius in aeternum regnum dñi nostri &
saluatoris ihu xpi; propter quod incipiamus
semper commoneri debere. & quidem scienter
& confirmatos ^{uof} in praerenti ueritate. Iustum
autem arbitror quam diu sum in hoc taberna

culo. surcitate uos in commonitione. Terminus
quod uelox est depositio tabernaculi mei.
secundum quod & dñr noster ihu xpi signifi
cauit mihi; Dabo autem operam & frequentem

habere uos post obitum meum. ut horum memoria
faciatur. Non enim doctar fabular secuti. ^{no} tam
fecimus uobis dñi nostri ihu xpi. sed ^{de} speculatores ^{etum} ueritate
facta illius magnitudinis. Accipiens enim ^{presenciu} ad dō patre
honorem & gloriam. uoce ^{de} de lapra ad ^{etum} huius ce
modi a magnifica gloria. Hic est filius meus. ^{dilectus}
in ^{bene} quomihī com placui. & hanc uocem ^{ipsi} nos ^{audite} audi
uimus de caelo allatam. Cum erremus cum
ipro in monte scō. & habemur firmior em
prophetacum sermonem. cui bene factar
at tēdēter. quasi lucernae lucēti in caly
^{no} gero loco. Donec dies in lucer cat. & lucifer
oriatur in cordibus uestris.

iiii. Hoc primum intellegenter. quod dominus pro
pheta scriptura propria inter praetatione
non fit. non enim uoluntate humana allata
est aliquando propheta. sed spū scō inspirat.
locuti sunt scī di homines. Puerunt uero
& pseudo prophetae in populo. sicut & in uobis
erunt magistri mendaces. qui introducūt
sectar perditionis. & eum qui emittit eor dñm
negant. super ducenter sibi caelerem perdi
tionem. & multa sequentur eorum luxuriar.
per quor uia ueritatis ^{bi} blasphematur.

& in auaritia fuerit uerbis deuobis negotiabuntur;
Quibus iudiciū iam olim non cerrat. [&] perditio
eorum nondum mitat;

u. Si enim dñr angelis peccantibus non pepercit. sed
rudentibus inferni detractor in tartarum
tradidit in iudicium crucianda ^{udor} roreruari.
& originali mundo non pepercit. sed octauum
noe iustitiae praeconē custodiunt. diluuium
mundo impiorum inducent. & ciuitates sodomorū
& gomorraeorum incinerem redigent euer-
sione damnant. exemplum eorum qui impietate
acturi sunt ponent. & iustum lothi oppressū
a nefandorum iniuria ^{de luxuriosa} conuersatione ^{ip} aruit.
aspectu enim & auditu iustus erit. habitans
apud eos quidie ^{dei} ^{ip} die animam iustam in-
quir operibus cruciabant. Proit igitur dñr
pior de temptatione eripere. iniquos uero
in die iudicii cruciandos roreruare ^M magis
autem eor. qui post carnem in concupiscentia
immunditiae ambulant. dominationem que
contemnant. audaces sibi placentes. sectas
non metuant facere blasphemantes.

ui. Ubi angeli fortitudine et uirtute cum sint
maiores non portant aduersum se execrabile

iu dicitur. hi uero uelut irrationabilia pecora
naturaliter incaptionem & imperniciem. In his
quae ignorant blasphemantes. in corruptione
sua peribunt. percipientes mercedem
iniustitiae. uoluptatem ^{istimantes} expectantes diei
delictarum conuincationis & maculae. delictis
affluenter. in conuiuio suis luxuriantes uobiscum.
Oculis habentes plenos adueteris & incerrabilis
delictis. pellentes animas in reabiles. cor
excitatum avaritiae habentes. maledictio
nis filii. derelinquentes rectam uiam. errauerunt
secuti uiam balaam exboror. qui mercedem ini
quitate amat. correptionem autem habuit
suae saniae. sub iugale mutum. in hominis
uoce loquens. prohibuit prophetae insipientiam.
iii. Hi sunt fontes sine aqua. & nebulae turbidissimae
ex agitate. quibus caligo ^{tenebrarum} reueruatur. Superbae
enim uanitate loquentes. pellentes in desideris
carnis luxuriae eorum paululum effu
cunt. qui in errore conuertantur. libertate
illis promittentes. cum ipsi seruisint corrup
tionis. Aquo enim qui superatus est. huius
& seruus est. si enim refugienter conuincationis
mundi. in cognitione domini nostri & saluatoris

ihu xpi. hic rursus implicati superantur.
 facta sunt eis posteriora & anteriora prioribus.
 meliorem enim erat illis non cognoscere uiam
 iustitiae. quam post agnitionem retrorsum
 conuersti ab eo quod illis traditum est. scdm man-
 dato. contraigit enim eis illud ueri prouerbi. Ca-
 nis reuersus ad suum uomitum & surloca in uoluta
 broluta; hanc ecce uobis carissimi secundam
 scribo epistolam. in quibus exerto uestram incommani-
 tionem sinceram mentem. ut memoreris
 eorum quae praedixi uerborum ^{à scis prophetis.} ~~scdm scripturas~~
 & apostolorum uestrorum. praeceptorum
 dni & saluatoris. Hoc primum scienter. quod
 ueniunt in nouissimis diebus in deceptione ^{illusions.}
 iuxta propriam concupiscentiam ambulantes.
 & dicentes ubi est promissio. aut aduentus eius.
 ex quo enim patres dormierunt. omnia enim
 sic perseuerant ab initio creaturae. later enim
 eor hoc uolentes. quod caeli erant prius & terra
 de aqua. & per aquam consistens di uerbo.
 per quae ille tunc mundus aqua inundatus
 perierit. caeli autem qui nunc sunt & terra
 eodem uerbo ^{refertur u. xxi.} reseruati sunt. igni in die iudicii.
 & perditionis impiorum hominum;

viii)

^{vero}
Unum hoc non lateat uos carissimi quia
unus dies apud dñm sicut mille anni. & mille
anni sicut dies unus. non tardat dñr pro
missum suum. sed patienter agit propter
uos. nolens aliquos perire. sed omnes ad pae
nitentiam reuerti. adueniet autem dies dñi
sicut fur. ^{in nocte} In qua caeli magno impetu transiet.
elementa uero calore soluentur. Cum haec
igitur omnia dirroluenda sint. qualer oportet
erreuos in caritate conuersari omnibus & pietatibus
expectanter. & properanter in aduentum
dies ^{di} per quam caeli ardentur soluentur. & ele
menta ignis ardore tabescunt.

x.

Nouos uero caelos & nouam terram & pro
missa ipsius expectamus. in quibus iustitia habi
tat. propter quod carissimi. haec expectanter.
satis agite in maculata & inuoluta ei inueniri
in pace. & dñi nostri longanimitate salutem
arbitramini. sicut & carissimus frater noster
paulus. secundum datam sibi sapientiam scrip
sit uobis. sicut & in omnibus epistolis loquens
meis de his. In quibus sunt quaedam difficilia in
tellectu. quae non docti et instabiles depraxerunt.
sicut et caeteras scripturas ad suam ipsorum

perditionem. ^pUor igitur fratres scienter custodite
ne inipientium errore traducta excidatis a pro-
pria firmitate. Crescite uero in gratia & cogni-
tione dñi nostri ihu xpi & saluatoris. Ipse gloria
& nunc & in die aeternitatis. Amen. ^finit epist sc̄i

PETRI. II. Incip̄ sc̄i iohannis ad partos.

- i De uerbo uitae quod erat. antequam mundi machina principium sortiretur.
- ii De participibus xpi quor uicis septor nefas est superare.
- iii De custodiis caelestium praeceptorum.
- iiii De nouo ueteri que mandato.
- v De his quor sapientiae uariis accinctor uirtutib; scribens alloquitur.
- vi De diligentiabus mundum quod excludantur a caritate paterna.
- vii De multitudinem anti cristorum.
- viii De animarum deceptoribus.
- iiii De ignorantibus dñm.
- x De Cain semine fratricidae.
- xi De horribilibus fratrum homicidiis
- xii De dilectione paterna facto & opere deducendo
- xiii De preconiibus falsis quor agit spiritus nequam

- xiiii De dilectione uera quod ipse sit dr̄
- xv De xp̄o dō qui patrem in se esse credentibus manifestat
- xvi De dilectione perfecta quae foras expellit formidinem.
- xvii De generatis quod ipse raeculum uincant
- xviii De testimonio dī quod hominē testimonius p̄stet
- xix De indulgentiam quam non merebuntur uirque ad mortem peccator er.
- xx De mundo qui est positus in maligno & simulacrorū fugienda cultura **FINIUNT CAPITULA**

INCIPIT EPISTOLA

1 Quod fuit ab initio. quod audiui mur. quod uidi mur
 Oculis nostris. quod per sp̄s uisumur. & manus n̄rae
 temptauerunt de uerbo uitae. & uita manifesta
 est. & uidi mur & testamur. & annuntiamur uob
 uitam aeternam. quae erat apud patrem & appa
 suit nobis. quod uidi mur & audiui mur. annuntiam
 uobis. ut & uos societatem habeatis nobis cum.
 & societas nostra sit cum patre. & cum filio eius ih̄u
 xp̄o; & haec scripsimus uobis ^{ut gaudeatis} ut gaudium n̄strum
 sit plenum. & haec est annuntiatio quam audi
 uimur ab eo & annuntiamur uobis. qm̄ dr̄ lux est.
 & tenebrae in eo non sunt ullae.

11 Si dixerimus qm̄ societatem habemus cum eo.

& in tenebris ambulamus. mentiamur. & non facimus
 ueritatem; Si autem in luce ambulamus. sicut et
 ipse est in luce. societatem habemus adinuicem &
 sanguis ihu filii eius mundat nos ab omni peccato;
 Si dixerimus quoniam peccatum non habemus
 ipsi nos reducimur. & ueritas in nobis est; Si confi
 teamur peccata nostra. fidelis est & iustus ut uenit
 ut nobis peccata. & emundet nos ab omni iniqui
 tate; Si dixerimus quoniam non peccaui mus.
 mendacem faciemus eum. & uerbum eius non est
 in nobis. Filii mei. haec scribo uobis ut non peccetis.
 sed si quis peccauerit. aduocatum habemus apud
 patrem ihm xpm iustum. et ipse propitiatus pro
 peccatis nostris. non pro nostris autem tantum.
 sed & iam pro tota uersa mundi; & in hoc scimus quo
 niam cognouimus eum. si mandata eius obseruamus.
 quid dicit re nosse eum. & mandata eius non cur
 todit mendax est. & in hoc ueritas non est;
 qui autem seruat uerbum eius. uere in hoc
 caritatis perfecta est; In hoc scimus. quonia
 inipro sumus. quid dicit re inipro manere. debet
 sicut ille ambulauit. & ipse ambulare.

iii.

iiii.

Carissimi. non mandatum nouum scribo uobis.

sed mandatum uetur quod habuistis ab initio; mandatum
uetur est uerbum quod audistis. Iterum mandatum
nouum scribo uobis quod est uerum et in pro & in
uobis. quia tenebrae transierunt & lumen uerū
iam lucet. qui dicit se in luce esse & fratrem suū
odit. in tenebris est ut que adhuc; quid illic frater
suum in lumine [†] manet. & scandalum in eo non est;
qui autem odit fratrem suum in tenebris est
& in tenebris ambulat. & nescit quae est. quoniam
tenebrae ob caecauerunt oculos eius; Scribo uobis
filii; quoniam remittuntur uobis peccata propter
nomen eius; Scribo uobis patres. quoniam cogno-
uistis eum qui ab initio est. Scribo uobis adu-
lter. quoniam uicistis malignum; Scribo uobis
infantes. quia cognouistis patrem; Scribo uobis
patres. quia cognouistis eum qui ab initio est;
Scribo uobis ^{iuuenes.} adu-
lter ~~center~~ quoniam forter estis. &
uerbum dī in uobis manet. & uicistis malignum;
Nolite diligere mundum. neque ea quae in mundo
sunt. Siquis diligit mundum non est carus patri
in eo; quoniam omne quod in mundo est. concupiscentia
carnis est & concupiscentia oculorum. & super-
bia uitae quae non est ex patre. sed ex mundo est.

& mundus transit ^{bi} & concupiscentia eius; qui autem
facit uoluntatem di. manet in aeternum;

un Filioy. nouissima hora est. & sicut audistis quia ante
christum uenit nunc ante christi multi sunt facti;
unde scimus quia nouissima hora est. ex nobis pro exierunt.
dierunt, sed non erant ex nobis; nam si fuissent
ex nobis, permansissent utique nobiscum, sed ut
manifesti sint, quoniam non sunt omnes ex nobis, sed uos
unctionem habetis a deo & noscitis omnia; non scripsi
uobis quasi ignoratur ueritatem, sed quasi sciens
tibus eam, quoniam omnem mendacium ex ueritate non
est; qui est mendax nisi iurauerit quoniam ihesus est
christus; hic est ante christum, qui negat patrem et
filium, omnis qui negat filium, nec patrem habet.
qui confitetur filium & patrem habet;

un Uos quod audistis ab initio, in uobis maneat, si in
uobis permansit ^{et} quod ab initio audistis, & uos
in filio & patre manebitis; & haec est re promissio,
quam ipse re promisit nobis uitam aeternam;
Haec scripsi uobis, de his qui reducunt uos,
& uos unctionem quam accepistis ab eo maneat
in uobis, & non necesse habetis ut aliquis doceat
uos, sed sicut unctio eius docet uos de omnibus.

& uerum est. & non est mendacium. & sicut docuit
uor manete in eo. ^{et} & nunc filioli manete in eo. ut cum appa
ruerit habeamus fiduciam. & non confundamur ab eo
in aduentu eius. ^{si} Scitir quoniam iustus est. scitote qm
& omnis qui facit iustitiam. exipronatur est; uidete
qualem caritatem dedit nobis pater. ut filii di nomi
nemur & sumur. propter hoc mundus non nouit nos.
quia non nouit eum; carissim nunc filii di sumur.
& nondum apparuit quid erimus; scimur quoniam
cum apparuerit. similis ei erimus. qm uidebimur eu
sicut est. & omnis qui habet spem hanc in eo crucificat
se. sicut ille rcr est; Omnis qui facit peccatum & ini
quitate facit. & peccatum est iniquitas. & scimur
quia ille apparuit ut peccata tollerent. & peccatum
in eo non est; Omnis qui in eo manet. non peccat.
omnis qui peccat. non uidit eum. nec cognouit eum;
Filioli. nemo uor reducat; qui facit iustitiam iustus est.
sicut & ille iustus est. qui facit peccatum ex diabolo
est. quoniam ab initio diabolus peccat; In hoc appa
ruit filius di. ut dir soluat opera diabolus; omnis qui
natur est ex do. peccatum non facit. quoniam reme
ipsum in eo manet. & non potest peccare. quoniam
ex do natur est; In hoc manifesti sunt filii di & fili

iiii

x

diaboli; omnis qui non est iustus. non est de deo; & qui non diligit fratrem suum; quoniam haec est annuntatio quam audistis ab initio. ut diligamur alterutrum; non sicut Cain. ^{qui} ex maligno erat. & occidit fratrem suum. & propter quod occidit eum. quoniam opera eius maligna erant. Fratris autem eius iusta. Nolite mirari fratres. si odit uos mundus. non scimus quoniam translati sumus de morte in uitam. quoniam diligimur fratres. qui non diligit. manet in morte; Omnis qui odit fratrem suum homicida est; Et scietur quia omnis homicida non habet uitam aeternam in seipso manentem; In hoc cognoscimus caritatem dei.

XI

quoniam ille pro nobis animam suam posuit. & non debemus animas pro fratribus ponere; qui habuerit substantiam mundi. & uiderit fratrem suum necesse habere. & claudere uiscera sua ab eo. quomodo caritas dei manet in ipso;

XII

Filii mei non diligamur uerbo nec lingua sed opere & ueritate. In hoc cognoscimus. quoniam ex ueritate sumus. & in conspectu eius suademur corda nostra; quoniam si reprehenderit non cor. maior est deus corde nostro. & nouit omnia; Carissimi. si cor non reprehenderit non fiduciam habemus.

addm̄. & quic quid petierimus accipiemur ab eo.
quoniam mandata eius custodimus. & ea quae sunt
placita coram eo facimus. & hoc est mandatum eius
ut credamus in nomine filii eius ih̄u xpi. et diligamus
alterutrum sicut dedit mandatum nobis; Et qui
seruat mandata eius in illo manet et ipse in eo;
et in hoc scimus qm̄ manet in nobis. ^{qui & suo} de spū que nobis dedit;

Xii

Carissimi nolite omni sp̄i credere. sed probate
sp̄i si ex dō sint. qm̄ multi pseudo prophetae exierunt
in mundum. In hoc cognoscitur sp̄i dī. Omnis sp̄i
qui confitetur ih̄m xpm̄ incarnatum uenisse. ex dō est.
& omnis sp̄i qui soluit ih̄m. ex dō non est. & hoc est
anti christus. ^{De} quo audistis qm̄ uenit. & nunc iam
in mundo est; uos ex dō estis filii. & uicisti redi.
qm̄ maior est qui in uobis est. quam qui in mundo est;
Ipsi de mundo sunt. ideo de mundo loquuntur. & mundus
eos audit. ; ^{N. u.} Non ex dō sumus; qui nouit d̄m cognoscit
nos. qui non ex dō. non audit nos. In hoc cognoscimus
sp̄m ueritatis. & spiritum erroris.

Xiii.

Carissimi diligamus in uicem. qm̄ caritas ex dō est.
& omnis qui diligit. ex dō natus est. & cognoscit d̄m
qui non diligit. non nouit d̄m. quoniam d̄r caritas est
In hoc apparuit caritas dī in nobis. qm̄ filium suum

unigenitum misit dñ in mundum. ut uiuamur per eū;
 In hoc est caritas. non quia dilexerimur dñm. sed qm̄
 ipse dilexit nos. & misit filium suum propter a^{ti}onem
 pro peccatis nris. Caritas simi. sic dñ dilexit nos. debem^{us}
 alterutrum diligere. Dñm nemo uidit umquam.
 si diligamur inuicem dñ in nobis manet. & caritas
 in nobis perfecta est. In hoc intelligimur qm̄ in eo
 manemur & ipse in nobis. qm̄ de p̄ suo dedit nob;
 & nos uidimur & testificamur. qm̄ pater misit filium suū
 saluatorem mundi; quicumque confesus fuerit
 qm̄ ih̄s est filius dñ. dñ in eo manet. & ipse in dō. & nos cognouim^{us}
 credimur caritati. quam habet dñ in nobis;

xii

xiii

Dñ caritas est. & qui manet in caritate. in dō manet.
 & dñ in eo. In hoc perfecta est caritas dñ nobiscū.
 ut fiduciam habeamus in die iudicii. quia sicut ille
 est. & nos sumus in hoc mundo; timor. non est in ca-
 ritate. sed perfecta caritas foras mittit amorem.
 qm̄ timor poenam habet. qui autem amet. non
 est perfectus in caritate; non ergo diligamur dñm.
 qm̄ dñ prior dilexit nos; si quis dixerit quoniam
 diligo dñm. et fratrem suum odert. mendax est;
 qui autem non diligit fratrem suū quem uidet.
 Dñm quem non uidet quomodo potest diligere

& hoc mandatum adō habemur. ut quid diligere dñm
diligat & fratrem suum;

xvii Omnis qui credit quoniam ih̄s est xp̄s ex dō natus
est. & omnis qui diligit eum qui genuit diligit eum
quinatur est ex eo; ^{In hoc} qm̄ diligitur ^{cognoscimus} nator dī.
cum dñm diligamur. & mandata eius faciamur;
haec est enim caritas dī. ut mandata eius custodiamus.
& mandata eius graua non sunt. qm̄ omne quod
natum est ex dō uincit mundum. & haec uictoria
qua euincit mundū fides nostra. qui est qui uin
cit mundum. nisi qui credit qm̄ ih̄s est filius dī.
hic est qui uenit per aquam & sanguinem ih̄s xp̄s.
non in aqua solum sed in aqua & sanguine

& xp̄s est qui testificatur. qm̄ xp̄s est ueritas.
quia tres sunt qui testimonium dant. ^{in terra} sp̄s. aqua
& sanguis. & tres unum sunt. ^{in celo. p̄s & filius & sp̄s sc̄s. &}
^{h̄ tres unum sunt;}

xviii Si testimonium hominum accipimur. testimo
nium dī maius est; quoniam hoc est testimonium
dī quod maius est. quia testificatur est de filio suo;
qui credit in filiū dī. habet testimonium dī in se;
qui non credit ⁱⁿ filiū. mendacem facit eum. quonia
non credit in testimonio quod testificatur est dī
de filio suo; & hoc est testimonium qm̄ uita aeterna

dedit nobis dñ. & haec ^{est} uita in filio eius. qui habet
 filium habet uitam. qui non habet filiū dñi non habet
 uitam; haec scribo uobis. ut sciatur qm̄ uitam habeat
 aeternam. qui credit in nomine filii dñi; & haec est
 fiducia quam habemur ad dñm. qui a quocumque
 petierimus secundum uoluntatem eius. audit nos;
 & scimus qm̄ audit nos. quicquid petierimus;
 Scimus qm̄ habemur petitioner. quae postulauimus
 ab eo. qui scit fratrem suum peccare peccatum non
 ad mortem; petet & dabit ei uitam. peccatum
 non ad mortem. est peccatum ad mortem. non pro
 illo dico ut roget; omnis iniquitas peccatum est
 & est peccatum ad mortem; Scimus quia omnis
 qui natus est ex dō. non peccat. sed generatio di
 conseruat eum. & malignus non tangit eum;

xx Scimus qm̄ ex dō sumus. & mundus totus in maligno
 ponitur est. & scimus quoniam filius di uenit.
 & dedit nobis sensum. ut cognoscamus dñm uerū.
 & simus in uero filio eius. hic est uerus. ^{est} & uita
 aeterna; filioli custodite uos a simulacris. Amen;

capit epistula prima hie p̄ secunda

- i De diligendis cultoribus ueritatis & dilectione aeterna
- ii De reductoribus qui in hoc mundo habundant

- & non dicendum habet quis quia aliud preferit idozma
iii Desua praesentia, in qua narrandum omnia reseruat
- i. Senior electae dominae & nativitate eius quoniam ego diligo
S in ueritate. et non ego solus, sed omnes qui cognoverunt ueritatem, propter ueritatem quae permanet in nobis. & nobiscum erit in aeternum.
Sic uobiscum gratia, misericordia & deo patre.
& xpo ihu filio patris in ueritate & caritate;
Gauius sum ualde quoniam inueni de filiis tuis ambulantes in ueritate sicut mandatum accepimus a patre.
& nunc rogo te domina non tamquam mandatum nouum scribens tibi, sed quod habuimus ab initio ut diligamus alterutrum. Et haec est cartula, ut ambulemus secundum mandata eius;
- ii. Hoc mandatum est, ut quem a modum audistis ab initio in eo ambuletis, quoniam multi seductores exierunt in mundum, qui non confitentur ihu xpm uenisse in carnem. hic est seductor & ante christus, uide te uos me a prioribus ne perdatis quae operata estis, sed ut mercedem plenam accipiat; omnis qui praecedit & non manet in doctrina xpi. dm non habet, qui per manet in doctrina hic & filium & patrem habet; si quis uenit ad uos

& hanc doctrinam affert. nolite recipere eum in domū.
 nec ab eis dixeritis qui enim dicit illi Ave. Commu-
 nicat operibus illius malignis; Plura habent vobis
 scribere. nolui per chartam & sacramentum;
 Spero enim mēsurum ad uos. & or. ad. or. loqui.
 ut gaudium uestrum plenum sit; Salutate teroro
 rē tuae filii electi; ~~scripsit~~ epistula secunda
 Incipit TERTIA

- I De filiis apostoli & de limonir scāe uiuentium.
- ii De proterua diotrepis.
- iii De demetrio cur testimonium ipse ueritatis reddidit &
- iiii De multiplici sacramento quod ut reuelaret suū distulit in aduentum.

I Senior gaio carissimo quem ego diligo in ueritate;
 Scarisimae de omnibus orationem facio pro pere-
 te ingrediet ualere, sicut pro pere agit animata;
 Gaudium sum ualde uenientibus fratribus & testi-
 monium perhibentibus ueritati tuae. sicut tu
 in ueritate ambulas; maiorem horum non
 habeo gratiam. quam ut audiam filios meos in
 ueritate ambulare; carissimae fidei facis
 quidquid operaris in frater. & hoc in peregrinor.
 qui testimonium reddiderunt caritati tuae.

in conspectu ecclesiae. quoniam benefactor deducit
dignam dō. pronomine enim ihū xpī profecti sunt.
nihil accipientes a gentibus; prior ergo debemus
suscipere huiusmodi. ut cooperatores sumus veri

§ 11

taxar. Scripsit rem forsitan ecclesiae. Sed in
qui amat primatum gerere in eis diotres per non
recipit non; propter hoc si uenero commoneam
eius opera quae facit uerbis malignis carient
in non. & quasi non ei ista sufficiant. nec ipse
suscipit fratres. & eorum qui suscipiunt prohibet.

111

& de ecclesia eicit; Carissime. nolite imitari
malum sed quod bonum est. qui benefacit ex dō
est. qui male facit non uidit eum; Demetrio
testimonium redditur ^{ab} in omnibus. & ab ipsa
ueritate; & non autem testimonium perhibem.

1111

& nosse quoniam testimonium nostrum uerum est;
Multa habui scribere tibi. sed nolui per atramentum
& calamum scribere tibi;

Spero autem protinus te uidere. & or. ad. or
loquemur. pax tibi, salutant te amici;
saluta amicorum per nome q. p. i. i. i. c. epistula

scī iohannis tertia

Incipit scī iudae. capitula

Iudas ihu xpi seruus. frater autem iacobi. Ihu
 qui in dno. patre dilectus. & in ihu xpo conseruatus
 & uocatus. misericordia uobis & pax. & caritas
 adimpleatur; Carissimi. omnem sollicitudinem
 facient scribere di uobis de comuni uestra salute.
 Necesse habui scribere uobis. & de praecant super
 certam remel tradidit. scilicet fidei; sub introierunt
 enim quidam homines. qui olim praer cripti sunt
 in hoc iudicium impii. Di nostri gratia transferen
 ter in luxuriam. & uolum dominatorem. & dm
 nostrum ihu xpm negant.

i. Commonere autem uos uolo. scilicet remel
 omnia. qm ihu populum de terra aegypti saluauit.
 Secundo eos quoniam non crediderunt perdidit;
 Angelos uero quoniam non seruaerunt
 suum principi pactum. sed dereliquerunt
 suum domicilium. In iudicium diei magni
 uinculis aeternis sub caligine sereruaunt;

iii. Sicut sodoma & gomorra. & finitima eius ciuitates. simili
 modo exfornicatae. & abeuntes post carnem
 alteram. factae sunt exemplum igitur aeterni
 poenam sustinentes. ^{similiter} & hi carnem quidem maculant.
 dominationem autem spernunt. in aeternam

autem blasphemant. Cum michael archangelus
cum diabulo disputans, alter caretur demerito
non est ausus iudicium inferre blasphemis.
Sed dixit; Imperet tibi dñr. hi autem quaecumque
quidem ignorant blasphemant. quaecumque autem
naturaliter, quae muta animalia norunt. in furore

Ve illis qui uia cain abierunt, & error abalaam
mercede effusi sunt. & contradictione con-
perierunt; hi sunt insepulchris suis maculae
conuiuantes. ^{in peccato} Nubes sine aqua, quae a uentis
circumferuntur. Arborum autem nalerum
fructuosa, & bit mortuae, eradicatae,
Fluctus feri maris, disputantes suas confu-
siones, sidera errantia, quibus procella
in aeternum seruata est.
Propheta autem de
Abadam enoch dicens.
dñr in circuitu milibus suis.
contra omnes. & arguere omnes impios de
omnibus operibus impietatis eorum, quibus
impie egerunt. & de omnibus duris quae loci
sunt contra eum peccatores impii;
hi sunt murmuratores, quae reiosi secundum
desideria sua ambulantes, & os illorum loquuntur

laie
cila u
hchaung

suam mirantes personar quaestur castra
 uor autem carissimi memores estote uerboru
 quae dicitur ab aptir dñi ihu xpi quidice
 bar uobis. qm in nouis simo tempore uenient
 in iudicet. secundum sua desideria ambulantes
 impietatum; hi sunt qui ^{semecipsos} gregant animaler
 spm non habentes; uor autem carissimi. super
 aedificauer uor metipror scir simae uestrae
 fidei in spu sco orantes. Ipror uor in dilecti
 onedi seruate; & hor quidem ar zura iudicator.
 illos uero saluate deigne sapienter; alii autē
 in terremini in timore. odienter & eam quae
 carnaliter est maculatam tunicam;
 Et autem qui potest uor conseruare sine
 peccato. & conseruare ante conspectu
 gloriae suae immaculatos in exultatione;
 Soudo saluatori nostro per ihu xpm dnm
 nostrum gloria & magnificentia. imperium.
 potestas ante omnia secula. & nunc & in
 omnia secula ^{setorum} amen;

penitus nihil sunt meliora uasaps
 uoi ca licem cur suspicis remi

Simon petrus filius iohannis p[ri]ncipis

auda fr[ater] andrea ap[osto]li discipulis saluatoris in unum

dit[us] fuit & peregrinos in hoc seculo monuit ac p[ro]p[ri]e

p[ro]p[ri]etate suadeat in no[m]i[n]e d[omi]ni p[ro]fiteantur

Si non petrus p[ro]fitemur hanc m[ul]ta seculi

etiam p[ro]fitemur quantu[m] magis in lo[co] lucis p[ro]fitemur

Sec[un]do m[en]se m[en]se

ARIT[us] ...

P[er] hanc mihi pacis erit dextra[m] tetigisse tyranu[m]

p[er] hanc mihi pacis erit dextra[m]

tetigi

etiam

amor

amor

caritas

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN® Gray Scale

A	1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	13	14	15	17	18	19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black

Inches

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Meines Vorsatzblatt

Samstag, den 1. Okt. 1916 Prof. Dr. Hermann Braun

